

Тиждень

український www.ut.net.ua

Анатолій Гриценко
не знає, скільки
майна Міноборони
захопили рейдери.
Стор. 14

№ 9 (18) 29 ЛЮТОГО — 6 БЕРЕЗНЯ

МІЛІЦЕЙСЬКІ ПРИГОДИ

МВС продукує скандали.
Стор. 20

ЖИТТЯ ПІСЛЯ СВЯТА

Репортаж із Косова.
Стор. 34

ШУХЕВИЧ НА МОРІ

Генерал УПА лікувався
у радянському військово-
вому госпіталі. Стор. 56

НАРКОРЕАЛЬНІСТЬ: 62 600 000 ДОЗ ЩОРОКУ

ISSN 1996-1561

9 771996 156002

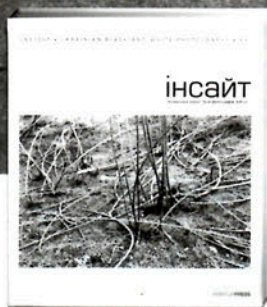
РОЗМОВА З НАРКОДИЛЕРОМ ТА РЕПОРТАЖ
ІЗ НАРКОЛАБОРАТОРІЇ. СТОР. 26, 40

інсайт

УКРАЇНСЬКА ЧОРНО-БІЛА ФОТОГРАФІЯ XXI СТ.

Василь Кривенко
Гонадій Мінченко
Василина Врублевська
Світлана Мухіна
Едуард Странадко
Іван Чернічкін
Юля Сердюкова
Рита Островська
Данил Філіпповський
Юрій Казаков
Олександр Ранчуков
Олександр Чекаменів
Євген Кріксунов
Ілля Чичкан
Сергій Солонський
Віктор Суворов
Міла Тешаєва
Олександр Маслов
Олександр Гляделов
Сергій Гупієв
Зіна Пономарьова
Фелікс Хачатурян
Юрій Ковальчик

АЛЬБОМ ФОТОГРАФІЙ
КОЛЕКЦІЙНОГО ФОРМАТУ

www.blackandwhite.org.ua

ВИСТАВКА ФОТОГРАФІЙ

5 — 16 березня 2008 року

ГАЛЕРЕЯ «ДІМ МИКОЛИ»
вул. Січневого Повстання, 13
Тел.: (8044) 280-75-58

ОБРАЗ

Колись давно, понад 10 років тому, країна пережила культурний шок: американські мільйонери заговорили

українською. Персонажів телесеріалу «Династія» звадяки «1+1» визнали в Україні скрив – від Луганська до Ужгорода. Тепер навіть не

розуміти, чому це мало нас дивувати. Нині американські кінотеатри – знову на передовій боротьби проти комплексу

української другорядності (див. стор. 9). Знов американські... принаймні, доки не з'являться власні. Малюнок Марини Туровської.

Тижень

Засновник ЕСЕМ Медіа ГмбХ
 Видавець ТОВ «Український Тиждень»
 Шеф-редактор Юрій МАКАРОВ
 Головний редактор Роман КУЛЬЧИНСЬКИЙ
 Відділ політики Анатолій БОНДАРЕНКО
 Відділ економіки Сергій ЛУЖАНЧУК
 Відділ розслідувань Андрій ЛАВРИК
 Відділ новин Наталія ВАСЮТИН
 Відділ країна Ігор КРУЧИК
 Відділ історії та науки Роман КАБАЧІЙ
 Відділ культури та спорту Вікторія ПОЛІНЕНКО
 Спеціальні кореспонденти Марія СТАРОЖИЦЬКА,
 Павло СОЛОДЬКО
 Літературний редактор Ольга АРЮХ
 Виконавчий директор Роман ЧИГРИН
 Фінансовий директор Андрій РЕШЕТНИК

Відповідальний секретар Юрій Коломицев
 Арт-директор Надя КЕЛЬМ
 Дизайнери Ганна Єрмакова, Тимофій Молодчиков,
 Микола Титаренко
 Художники Андрій Єрмоленко, Павло Ніц
 Більд-редакція Вікторія Буйнова, Анастолій Белов
 Фотографи Андрій Ломакін, Євген Котенко
 Кольорокоректор Олена Шовкопляс
 Коректори Марія Петрова, Світлана Стопцова
 Відділ реклами Алла Левковська
 Відділ розповсюдження Наталія Астаф'єва
 Відділ маркетингу Сергій Крижан
 Помічник шеф-редактора Олена Чекач
 Свідоцтво про державну реєстрацію
 КВ №13005-1889Р від 13.08.2007 р.

Друк ТОВ «Новий друк»
 Київ, вул. Магнітогорська, 1
 № зам. 08-3647
 Наклад 18 700
 Адреса редакції 03040, Київ,
 вул. Васильківська, 2 А
 Юридична адреса 01030, Київ,
 вул. Б. Хмельницького, 36, кв. 7
 Телефон (044) 503 3740
 Виходить щотижня
 Розповсюджується в роздрібній торгівлі
 та за передплатою
 Ціна договірна
 Передплатний індекс 99319

Мати всіх пороків

ЮРІЙ МАКАРОВ

Невже ми не зможемо порозумітися? Ми — це означає ми всі, хто живе в цій країні, хто думає, відчуває, непокоїться, сумує, сердиться, сподівається, мріє... Хто цікавиться чимось, окрім мелодії в мобільному телефоні, марки автівки, площі заміської вілли, місця в рейтингу світових мільярдерів від Forbes. Якщо не порозуміємося, завжди житимемо під дамокловим мечем першого-ліпшого Сіверськодонецька, що колись перетвориться на наше Косово. Нарешті доведеться пояснити, що власне я мав на увазі, закликаючи до «позитивної дискримінації» на користь української мови.

По-перше, звісно, певні регуляторні рухи держави — як мінімум квоти, як максимум — підтримка тих, хто ці квоти здатні заповнювати. Не тому, що аж надто вірю в ефективність адміністративних заходів. Відомий вислів про суворість законів, що компенсується необов'язковістю виконання, належить не лише Росії: Салтиков-Щедрін позичив його у кн. Вяземського, який, у свою чергу, почув від дипломата Полетіка, а той вкрав у мадам де Сталь, яка повторила англійське прислів'я... інакше кажучи, мудрість цілком космополітична. Тобто, без певного, можливо, надлишкового тиску згори не вдасться подолати звичайні лінощі, наївну інерцію *sancta simplicitas* (святи простоту), що втілюється у формулі-шедевр: «Я же тебе руским языком говорю!»

Звісно, намагання вирішити проблеми, що стосуються багатьох людей, не враховуючи пози-

ції цих людей (навіть якщо вона викликає спротив), виглядає небездоганно. Але коли ця позиція, у свою чергу, не передбачає ані найменшого компромісу, доводиться апелювати до не надто досконалих методів, цілком розуміючи їхню недосконалість. Водночас сподіватися, що можна впоратися з проблемою виключно адміністративним шляхом — також ідіотизм. Доведеться зацитувати одного не дуже популярного останнім часом мислителя: «Принцип політики — воля. Що досконалішим, себто, що однобічнішим є політик, то легше він схильний не рахуватися з природними та духовними межами волі, то менше він, таким чином, здатен знайти справжнє джерело соціальних негараздів». Карл Маркс написав це півтора століття тому.

Тож друге й вирішальне завдання полягає в тому, щоби переконати частину суспільства добровільно поступитися часткою свого комфорту. Пояснити всі небезпеки нинішнього стану речей. Очевидно, позначити межу компромісу. Виробити та оприлюднити певну «дорожню карту». Я усвідомляю, наскільки вразливим є заклик до порозуміння. Люди добровільно не жертвують своїми зручностями, надто коли це сприймається як насильство. Але ж хіба хтось намагався з ними про це говорити? Їм казали: «Ти мушиш». А такі послання до народу чи частини народу держава може собі дозволити безкарно, коли вони супроводжуються жорстким контролем за пресою та забезпечуються політичною поліцією, а цю сторінку ми, хвала Господу, перегорнули.

Отже, без урахування позицій сторін нічого не вийде. Діалог громад — без взаємних звинувачень, із чітко прописаними месиджами, із переконливим списком переваг і бонусів — необхідно вести. Боюся, доведеться навіть домовлятися з «Регіонами», якщо після так званого універсалу з ними взагалі можна про щось домовлятися.

На жаль, можна порахувати на пальцях успішні приклади просування українського бренду в байдужому чи умовно ворожому середовищі, й більшість із них, на превеликий жаль, не пов'язані зі свідомими зусиллями держави. Здебільшого це віддається на відкуп ентузіастам, яким переконання та переконаність замінюють знання й технології, а подекуди й сучасні уявлення про світ. На одного Скрипку з його «Крайною мрій» припаде десять сивочолих активістів «калиново-сопілкової», які навряд чи спроможні щось запропонувати, окрім власної відсталості.

Нарешті, патріотам доведеться навчитися пропонувати щось, окрім власного патріотизму. Наприклад, хоча б підручник з української мови для дорослих. Або нормальний російсько-український словник. Або хоча б канонізований український правопис. Ні першого, ні другого, ні третього за останніх 16 з половиною років... не з'явилося. Інакше може виникнути підозра, що й ми не зовсім те маємо на увазі, про що говоримо.

Двох речей варто уникати: не треба ображати й не треба лицемірити. Брехня — мати всіх пороків. Не пам'ятаю, хто це сказав. Не Маркс. Це точно. ■

У НОМЕРІ

34 **ОМАНЛИВИЙ СПОКІЙ**
В КОСОВІ ПАНУЄ СВЯТКОВА АТМОСФЕРА

50 **ЗАРОБІТЧАНИ УСІХ ОКЕАНІВ**
Українські моряки – в дефіциті

56 **ОДЕСЬКА КРИЇВКА ШУХЕВИЧА**
Командир УПА лікувався в радянському військовому госпиталі

ОБРАЗ

1 **КАРИКАТУРА ТИЖНЯ.**
Малюнок Марини Туровської

ОСОБИСТА ДУМКА

2 **МАТИ ВСІХ ПОРОКІВ.**
Авторська колонка Юрія Макарова

НА ЧАСІ

4 **ФОТО ТИЖНЯ.**
Гіннес у Броварах

6 **ТЕНДЕНЦІЯ ТИЖНЯ.**
Політичне джу-джитсу

12 **СУБ'ЄКТИВ.**
Шукаємо геніїв?

ВПРИТУА

14 **ЧИ ГОТОВІ МИ СТРІЛЯТИ?**
Інтерв'ю з экс-міністром оборони
Анатолієм Гриценком

20 **МЕНТОПАДІННЯ.**
Міліція ніяк не може вберегтися

22 **ПОШУК П'ЯТОГО КУТА.**
Нардепи намагаються запровадити
порозуміння

24 **ТРУДОВА МАШИНА ПІХОТИ.**
Як виглядає тилова частина Міноборони

26 **СИНДРОМ ВІДМОВИ.**
Наркомафія: умови залежності

30 **АРМІЙСЬКА ВАЛІЗА БЕЗ РУЧКИ.**
Військові об'єкти теоретично можуть
приносити гроші

32 **НОУТБУК ЗА ЦІНОЮ
МОБІЛЬНИКА.**
Дешевий комп'ютер вже на шляху
до власника

34 **ОМАНЛИВИЙ СПОКІЙ.**
Репортаж **Тижня** з Косова

36 **ЧОРНИЙ ЧЕТВЕР.**
Сербі втратили більше ніж провінцію

38 **ТЕСТИ І ПРОТЕСТИ.**
Хвилювання щодо незалежного тестування
випускників

ТЕМА ТИЖНЯ

40 **ІНДУСТРІЯ СИНТЕЗОВАНИХ МРІЙ.**
Про наркоіндустрію без зайвих емоцій

МИ

50 **ЗАРОБІТЧАНИ УСІХ ОКЕАНІВ.**
Моряки не поспішають виїздити з України

54 **НАША ПАТРІАРХАЛЬНА МОЛОДЬ.**
Євген Головаха про консерватизм молодих

56 **ОДЕСЬКА КРИЇВКА ШУХЕВИЧА.**
Курортний сезон Командира УПА

НАВІГАТОР

60 **КАРПАТИ: ПЕРЕВАЛИ І ПЕРЕВАГИ.**
Останній місяць лижного сезону

66 **ГРОШІ З ПОВІТРЯ.**
Вітряки крутять економіку

68 **ОДНІЮ ЛІВОЮ.**
Володимир Кличко переміг суперника

70 **З ЧИСТОГО АРКУША.**
Культура в межах менеджменту

73 **З ЖУРБОЮ РАДІСТЬ ОБНЯЛАСЬ.**
Сергій Жадан про залізни обійми
народу та влади

74 **ЧЕРЕВИЧКИ ДЛЯ ВІНА.**
Кераміка схожа на жарт

76 **ВІДГУКИ.**
Вистави, фільми, виставки, книги,
музичні записи

78 **АНОНСИ.** Коротко про культурні події

НАШ ТИЖДЕНЬ

80 **Кілька слів від журналістів**
Тижня

68 **ОДНІЮ ЛІВОЮ**
Володимир Кличко взяв новий титул

Гіннес у Броварах

На Заході слова «інвалід» уже давно уникають. Щоби не образити, кажуть: «Людина з обмеженими фізичними можливостями». У неділю в Броварах цього слова не уникали: міське товариство «Прагнення» провело спортивну акцію. У ній взяли участь близько 200 інвалідів з ураженнями опорно-рухового апарату (так званих візочників, себто тих, хто пересувається на візках), а також понад 300 осіб з ураженнями зору, слуху та іншими. Грали у волейбол. До речі, броварська команда – багаторазовий чемпіон України та володар Кубка з сидячого волейболу. Зареєстрували рекорд присутності інвалідів на одному спортивному заході, який буде внесено до Книги Гіннеса. І, головне, нагадали про своє існування решті країни, яка переймається чим завгодно – газом, дублюванням, коаліцією, спецпідрозділами ДАІ, погодою – тільки не тими, хто поруч демонструють, що таке мужність.

П'ЯТЬ ОБЛИЧ

ВІКТОР БАЛОГА
 стане суб'єктом
 слідства

КПУ ініціювала створення Тимчасової слідчої комісії ВР для розслідування фактів незаконної діяльності глави Секретаріату. Йдеться про відчуження ним низки підприємств під час перебування на посаді мера Мукачєвого, незаконну реалізацію конфіскації, контрабанду і привласнення землі колишніх військових містечок в Мукачєвому 2007 року.

ЕЛЕОНОРА
МАСАЛАБ
 здобула золоту корону

19-річна харків'янка перемогла у конкурсі «Міс Україна-Всесвіт – 2008». Дівчину визнала найкращою головна суддя конкурсу, супермодель Наомі Кемпбелл. Масалаб представлятиме Україну на конкурсі «Міс Всесвіт – 2008», що відбудеться в липні у В'єтнамі.

КІРА МУРАТОВА
 покаже свої фільми
 у Москві

У Москві розпочалася ретроспектива фільмів української режисерки. Стрічки Муратової відкрили в Білокам'янській Рік сторіччя російського кіно. Захід, присвячений виходу книги про українську режисерку, триватиме 10 днів поспіль.

МИХАЙЛО
КРИЧЕВСЬКИЙ
 знає секрет довголіття

Житель Донецька Михайло Кричевський відсвяткував 111-ті уродини. Найстаріший українець пережив усі війни й революції ХХ ст. За словами довгожителя, секрет міцного здоров'я – багато працювати та не вживати алкоголю.

ФЕДІР КЛИМЕНКО
 зробив подарунок
 музею

Народний художник України передав цикл з 33 картин, присвячених пам'яті жертв Голодомору, Дніпропетровському історичному музею. Подарунок став найбільшим поповненням музейних фондів за останні 20 років.

Політичне

ДЖІУ-ДЖИТСУ

Юлія Тимошенко досконало опанувала прийоми східних єдиноборств і застосовує їх у політиці

Юлія Тимошенко добре попрацювала над помилками, яких припускалася під час першого прем'єрства. Принаймні, це стосується реакції на недружні дії з боку формальних союзників. 2005 року прем'єрка без зволікань ув'язувалася у пряму сутичку зі своїми противниками, такими як ексекретар РНБО Петро Порошенко. Натомість тепер інформаційні атаки з боку Віктора Ющенка або голови його Секретаріату Віктора Балого потрапляють у пустоту і шкодять лише тим, хто намагається їх здійснити. І без того сильний політичний боєць Тимошенко привселюдно засвоює складне мистецтво джіу-джитсу. Протягом кількох місяців свого нового прем'єрства, її реакція нагадує дії досвідченого майстра східних бойових мистецтв. Жодної прямої відповіді на недружні заяви Ющенка або Балого – після наїзду вони чують або тишу, або публічну демонстрацію єдності, готовності до подальшої співпраці та запевнення Тимошенко про

небажання балотуватися на посаду Президента. Прямі відповіді озвучують її соратники, і то вкрай розмито, а відверті наїзди транслюють проплачені політтехнологи і, в крайньому разі, нардепи від КПУ. Але жодного слова проти Президента з уст прем'єрки, за жодних умов. Тимошенко вміло використовує інерцію та силу своїх опонентів або ігнорує їх – спостерігайте «м'який шлях досягнення перемоги» в дії! Як результат, – рейтинг БЮТу підвищується, а НУ-НС в разі виборів не набирає і 10%. Щоправда, уряд тихо і непомітно блокує ініціативи Ющенка щодо

ЦИТАТА ТИЖНЯ

ЮРІЙ ЛУЦЕНКО про спільне між міліціонерами й звичайними українцями:

Не потрібно думати, що всі, хто носять мундир – п'яниці, корупціонери й дурні. Так, є й такі. А якісь другі можуть бути, якщо суспільство в середньому таке?

на стор. 20-21 читайте статтю Антона Зікори про справжній стан речей в українській міліції

НА ЧАСІ

збільшення соціальної допомоги сільським лікарям і вчителям, які за штабними оцінками є прихильниками Ющенка, збільшення фінансування армії, якою тепер керує особисто відданий Ющенку міністр.

Ось лише кілька останніх прикладів вдалого застосування принципів джуджитсу в політиці. Ющенко гнівно вимагає розрахуватися з «Газпромом», а Юлія Володимирівна запевняє, що і гадки не має балотуватися на посаду Президента. Губернатори (фактично, гвардія Президента), критикують бюджетну політику уряду. Відповіді жодної, натомість за кілька днів прем'єрка

позує перед фотокамерами, обнімаючись з Президентом на його дні народження. Нарешті у вівторок Президент надсилає прем'єрці офіційну телеграму-ультиматум, а його пресслужба словами Віктора Балаги переповідає розмову Ющенка з Путіним, в якій російський лідер нагадує Ющенку обіцянку розрахуватися за газові борги, які нажив уряд Януковича. Смішно і сумно, але Віктор Балага так захопився війною з Тимошенко, що став «газпромнішим», ніж сам «Газпром». Балага лякав, що подача газу зменшиться з минулої середи, 27 лютого. Однак представники «Газпрому» мали на увазі наступну середу — 3 березня. У відповідь на все це Кабмін оперативно надіслав звіт про погашення заборгованості, який Президента цілком задовольнив. Складно зрозуміти, чому опоненти Юлії Тимошенко з Банкової продовжують вперто використовувати дуболомну наступальну тактику, і навіть у виграшних для себе ситуаціях виглядають, м'яко кажучи, непривабливо. Схоже, що історію про старого японського лікаря Акаяма Сіробеї та про його знаменитий принцип «піддатися, щоб перемогти», вони просто не чули. А шкода, так би ми могли спостерігати витонченішу політичну гру, зокрема, і з таким монстром, як «Газпром».

Анатолій Бондаренко

НАТХНЕННЯ

Приватні замки

Декларацію про проведення Року замків та палаців Західної України на вихідних підписали та скерували до Президента голови шести обласних рад. Першорядним завданням є внесення законодавчих змін, які б дозволили залучати приватний капі-

тал для порятунку замків від руйнування. З огляду на те, що ані держава, ані місцеві бюджети не в змозі реконструювати ці пам'ятки, слід вдатися до європейської практики і давати замки у приватне керування, вважає більшість фахівців.

*Я Дракула. В очікуванні хати.
Палаці прошу не пропонувати.
Від трансильванських замків до П'ємонту
Століттями робив євроремонти.
І стільки крові випили у мене...
Хай далі ремонтують бізнесмени!*

Рима Щотижнева

П'ЯТЬ ПОДІЙ

ВИЗНАННЯ. Мексика визнала Голодомор 1932–1933 років геноцидом українського народу.

ЄВРО-2012. Уряд затвердив програму з підготовки до Євро-2012. Із заявлених 130 млрд грн держава покриє 20%.

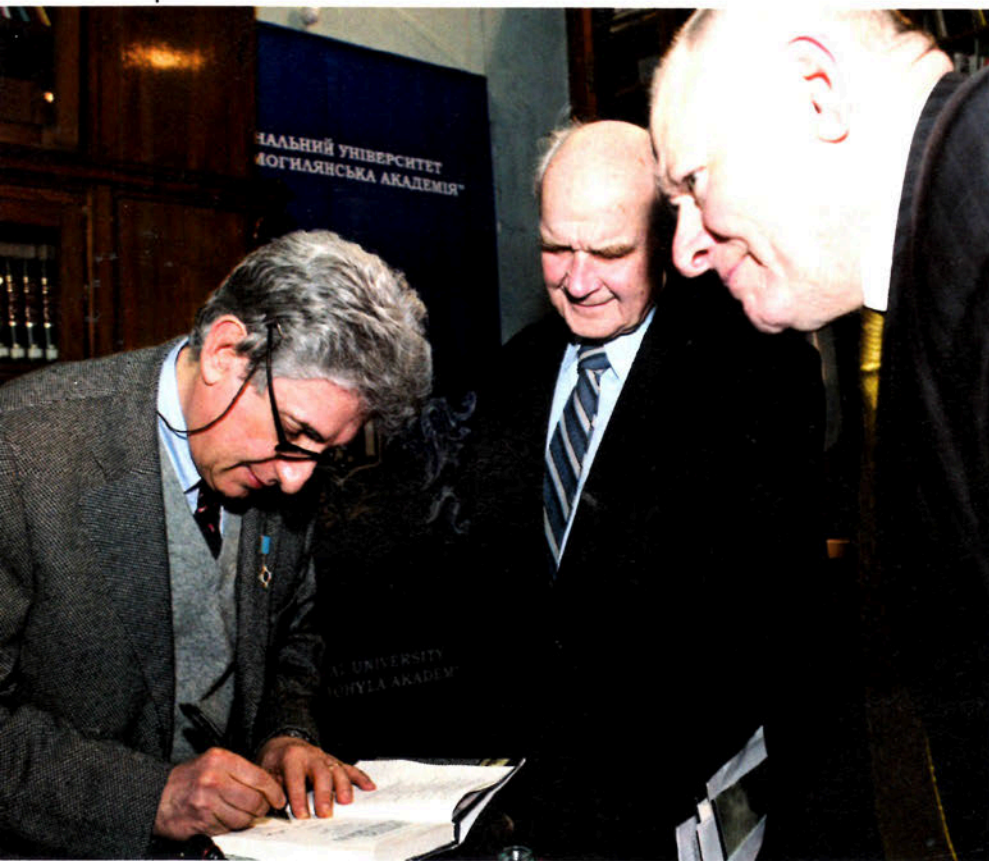
ЗНАЙ НАШИХ. Одеський оперний театр увійшов до списку 11 найцікавіших пам'яток Східної Європи журналу Forbes.

НЕ СУДИЛОСЯ. У Донецькій облраді ще до відкриття демонтували виставку робіт Романа Мініна «Ваш шахтар».

«НА ЛОНЦЬКОГО». У Львові вперше відкрили для відвідувачів в'язницю «на Лонцького» — головну катівню за комуністичного режиму в Галичині.

Провини історії

Міжнародна спільнота у 1932–1933 роках знала про Голодомор в Україні, але воліла не реагувати на нього

25 лютого Конгрегаційна зала Києво-Могилянської академії приймала інтелектуальну еліту та урядовців, які зібралися на презентацію «Листів з Харкова» до 75-х роковин Голодомору 1932–1933 років. Італійський інститут культури в Україні презентував українське видання про голод в Україні та на Північному Кавказі в повідомленнях італійських дипломатів (упорядник — проф. Андреа Граціозі). У низці документальних матеріалів та історичних досліджень з цієї теми, що з'явилися друком вже в незалежній Україні, ця книга особлива. Зібрані в ній 58 унікальних документів належать до нечисленних прямих зовнішніх свідчень про трагедію. Вони зберігаються в архівах Міністерства закордонних справ Італії і є докладними службовими повідомленнями про події в Україні того часу. Неупереджений погляд зі сторони переконливо свідчить, що голод в

Україні був не збігом фатальних обставин, а спланованою операцією сталінського режиму. Гідним кари є і те, що тодішня міжнародна спільнота знала про жахіття, що коїлися в УРСР, але воліла не реагувати з огляду на велику політику, економічну користь або ж не бажаючи розлучитися з ілюзіями, виплеканими лівими інтелектуалами до «прогресивних» соціальних перетворень у Радянському Союзі. Штучна сліпота щодо геноциду українського народу існує й досі не тільки у світі, але й у самій Україні. Проте злочини проти людства не можуть бути «персональною справою» окремого народу. І той факт, що до процесу спільного прозріння долучаються західні науковці, вказує, що Голодомор в Україні — факт загальної європейської історії ХХ ст., і висновки варто робити всім.

Суд над генералами

Феміда вирішує долю високих чинів, причетних до Сквиливської трагедії

Військовий апеляційний суд Центрального регіону розпочав слухання у справі посадовців Міністерства оборони, причетних до трагедії під час авіашоу 2002 року на Сквиливському аеродромі у Львові. Тоді загинули 77 людей, 28 з них — діти. На лаві підсудних — четверо генералів: Сергій Онищенко, Віктор Стрельников, Олександр Волощенко і Володимир Алексеев. Усі, окрім першого, вже позбавлені високих посад. Онищенко ж не тільки не позбавили посади, але й підвищили. Окрім цього, суд відмовив у клопотанні постраждалим про усунення генерала від виконання службових обов'язків хоча б на період слухань. Генералам загрожує до 10 років позбавлення волі. Наразі покарання за трагедію — 14 років ув'язнення — відбуває лише командир екіпажу Су-27 Володимир Топонар.

Відродження

Кримським селам — татарські назви

Кримські татари почали кампанію з відродження національних сіл. Її ініціатором стала місцева організація «Койдешлер» («Односельці»). Лідер об'єднання Ібраїм Воєнний, ініціатор кампанії, стверджує — кримські татари мають твердий намір повернути історичні назви своїм селам: «Ми хочемо відродити свою духовність, ми хочемо відродити свою культуру і звичаї». Особливу увагу «Койдешлер» приділятиме відновленню культових будівель, пам'яток історії та архітектури.

ЦИФРА ТИЖНЯ

На 22%

зросли прибутки від кінопрокату в Україні за три тижні лютого

Такі цифри оприлюднив міжнародний сайт кінопрокатного бізнесу Vox Office Mojo. За даними сайта, у той же період минулого року прибутки від прокату становили лише \$1 млн 469 тис., тепер – \$1 млн 797 тис.

Попри заяви деяких вітчизняних кінопрокатників, що дублювання українською сприяло зменшенню кількості відвідувачів кінотеатрів, фахівці переконані: мовне питання – спосіб замаскувати реальні проблеми. Йдеться, передусім, про власників кінотеатрів, які вдалися до масштабного розвитку мереж кінопрокату та переоцінили свої можливості. Мовна дискусія покликана відволікти увагу кредиторів.

Автозаміна

КрАЗЗ міняє «росіян» на «китайців»

У квітні на Кременчуцькому автозбиральному заводі припинять серійний випуск російських автомобілів ВАЗ. Як заявив гендиректор КрАЗЗу Микола Черниш, замість ВАЗів завод розпочне масове виробництво китайських Geely. Донедавна в українському автовиробництві домінувало збирання авто з увезених із Росії машинокомплектів: крім КрАЗЗу, його здійснювали також Запорізький та Луцький автозаводи. Втім, наразі відбувається суттєве зниження попиту на російські автівки: частка ВАЗу на українському ринку зменшилася в 2007 році з 34% до 23%. Натомість обсяги продажу «китайців» зростають. КрАЗЗ, який в 2007 році збирав єдину модель Geely, –

седан СК з базовою ціною менше \$10 000 – зумів фактично з нуля зайняти 6-те місце у своєму класі. Зараз на заводі збирають ще одну модель – Geely МК. Тривають перемовини й щодо великого седана Geely FC. За збереження цієї тенденції вже в найближчі роки «китайці» можуть витіснити «росіян» з авторинку України.

ОПИТУВАННЯ

Азартні українці

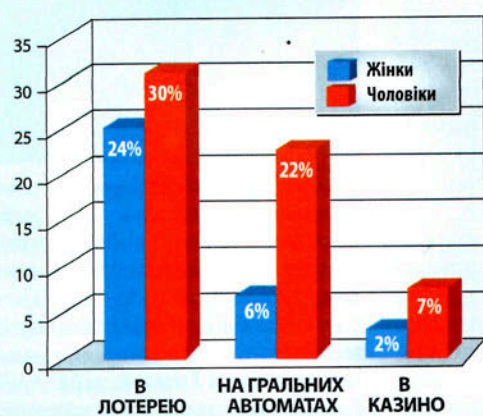
Кожен третій наш співвітчизник час від часу намагається виграти свій джек-пот

Третина українців (33%) хоча б зрідка грають в азартні ігри. Про це свідчить опитування, проведене Центром соціальних експертиз Інституту соціології НАН України. Під час опитування з'ясувалося – заможні люди випробовують долю частіше, ніж «середнячки». Серед тих гравців, кому виста-

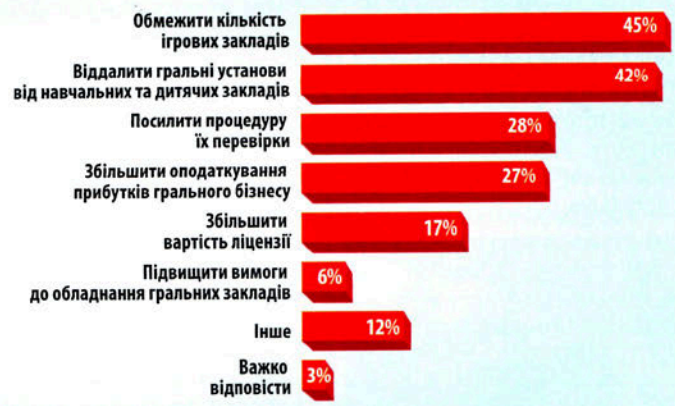
чає лише на продукти, найбільше прихильників лотерей (25%), в той час, як багатії полюбляють і лотерею, і гральні автомати, і казино. «Частіше за інших грають в азартні ігри люди, які мають високий рівень прибутку. Вони сприймають це як вид розваги і спосіб проведення дозвілля. Оскільки

прибутки населення поступово зростають, можна очікувати, що і кількість гравців також буде поступово збільшуватися», – пояснила Таміла Коноплицька, кандидат соціологічних наук, експерт Центру соціальних експертиз Інституту соціології НАН України.

УЧАСТЬ В АЗАРТНИХ ІГРАХ

НАЙЕФЕКТИВНІШІ МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Опитування проведено Центром соціальних експертиз Інституту соціології НАН України у Києві, Донецьку, Львові, Одесі, Полтаві, Сумах, Сімферополі, Ужгороді, Черкасах, Харкові. Кількість респондентів – 1000 (по 100 в кожному місті)

ГРАФІКА: ПАВЛО НІЦ

ФОТО: UNIAN, УРІНФОРМ, REUTERS

Ювілейний «Оскар»

Провели за 3 години

Ювілейна 80-та церемонія вручення нагород Американської кіноакадемії «Оскар» пройшла у Лос-Анджелесі. Золоті статуетки роздали чи не найшвидше за всю історію церемонії — шоу урізали до 3-х годин. Причина — рейтинги його телетрансляції щороку падають.

Кращим фільмом року визнано картину «Старим тут не місце» братів Етана і Джоела Коенів. Ця ж стрічка принесла їм звання кращих режисерів року та найкращих адаптаторів сценаріїв, а Хав'єру Бардему — нагороду за найкращу чоловічу роль другого плану. Найкращу ж головну чоловічу роль зіграв Деніел Дей Льюїз у кривавій драмі «Нафта», жіночу — Маріон Котійяр, яка блискуче вжилася в образ Едіт Піаф у фільмі «Життя в рожевому кольорі».

Найвдалішим анімаційним фільмом американські кіноакадеміки визнали «Рататуй». А лідером серед іноземних кінострічок стали австрійські «Фальшивомонетники».

Натомість росіяни ввіймали облизня: і драма Нікіти Міхалкова «12», і «Монгол» Сергея Бодрова лишилися без нагород.

Кастро-2

Президентом Куби став брат Фіделя

Кубу очолив рідний брат Команданте — 76-річний Рауль Кастро. Днями кубинський парламент обрав Кастро-молодшого головою Держради країни. Процедура зміни влади насправді була лише формальністю. Рауля Кастро почали вважати наступником старшого брата ще 7 років тому, коли Фідель Кастро привселюдно знепритомнів. За словами Команданте, Рауль краще за всіх підготовлений і володіє найбільшим досвідом.

Безіменна революція

Вірменія сьогодні: намети, арешти та паралізований Єреван

Післявиборчі події у Вірменії розгортаються за знайомим нам сценарієм — заяви про фальсифікації, кандидат-опозиціонер, цілодобові мітинги. Та назву їм досі не вигдали. Близько 10 тис. протестувальників не мають яскравої символіки та лозунгів-«нетлінок».

Після виборів президента 19 лютого, у Єревані розпочалися акції протесту. За даними ЦВК, переміг чинний прем'єр-міністр Серж Саркісян (53%), а опозиціонер, перший президент Вірменії Левон Тер-Петросян, отримав 21,5% голосів. Останній ще до виборів проголосив себе президентом. Після оголошення результатів Тер-Петросян заявив, що вибори сфальсифіковано, тому потрібно перерахувати голоси. Як повідомив **Тижню** очевидець подій, нинішня влада остерегалася другого туру виборів, тому

перемогу Саркісяну «зробили» одразу. До протестів у Єревані приєдналися деякі посадовці та дипломати. Усіх їх одразу звільнили, а деякого заарештували.

Спостерігачі визнали вибори у Вірменії демократичними. Однак, за інформацією **Тижня**, зараз ОБСЄ готує інший за змістом звіт. Додаткові деталі змусили європейців за сумніватися у triumфі демократії.

Коротка свобода

Казуліна випустили з
білоруської колонії на 3 дні

У в'язненого лідера білоруської соціал-демократичної партії «Громада» Аляксандра Казуліна звільнили. Щоправда, лише на три дні — для відвідин похорону дружини, яка померла 23 лютого в Мінську. Як повідомив колишній адвокат Казуліна Ігорь Рінкевич, політичного в'язня додому привіз особисто начальник колонії.

Аби домогтися виходу з колонії, Казуліну довелося оголосити сухе голодування. У такий самий спосіб лідера опозиції підтримали і обидві його доньки. Керівництво колонії спочатку відмовлялося надати йому відпустку, проте потім все-таки пішло на поступки. У самому ж Мінську відбувся 2-тисячний мітинг, присвячений пам'яті Ірини Казуліної.

Казуліна затримали в березні 2006 року під час масових акцій протесту опозиції, а згодом засудили до 5,5 років ув'язнення за хуліганство. Білоруський опозиціонер був суперником чинного президента країни Аляксандра Лукашенка. Зараз він відбуває термін покарання у виправній колонії «Вітьба-3». Правозахисники вважають Казуліна політичним в'язнем, домагаючись його звільнення.

ОЦІНКА

ГАЛИНА ЯВОРСЬКА
політичний експерт

Європейська безпека і НАТО

Нам пропонують альтернативу, якої насправді не існує

У дискусіях на тему вступу України до НАТО все частіше звучить теза про можливість участі України у так званій європейській системі безпеки, що нібито становить альтернативу НАТО. Лунають пропозиції, щоб Україна ініціювала «процес створення нової загальноєвропейської системи регіональної безпеки, рівноправними учасниками якої можуть стати країни — члени ЄС, європейські країни — члени НАТО, Росія, Україна та інші країни Європи, які не входять до складу ЄС або НАТО». Аналізуючи джерела, які поширюють цю тезу, можна припустити, що за її впровадженням в український інформаційний простір і у мізки українських керівників стоять певні російські сили. Оскільки антинаївська агітація «в лоб» абсолютно не сприймається частиною українського суспільства, політехнологи вирішили запустити тезу, на яку може купитися частина патріотично налаштованих громадян. Але ідеологема про участь у європейській системі безпеки, як альтернативі НАТО, має дві неспростовні вади. По-перше, існування в Європі незалежної від НАТО системи безпеки не можливе. А по-друге, європейська система ще далеко не реальність, а тільки майбутній проект. Відтак, Україна начебто стоїть перед відкритою можливістю не тільки приєднатися до цієї системи, а й взяти активну участь у її формуванні або навіть започаткувати цей процес.

Однак жодної подібної реальної можливості нині в Європі та світі не існує. Суб'єкти європейської безпеки вже визначені, роль НАТО залишається ключовою, а дії ЄС у галузі безпеки та оборони скоординовані з НАТО і спираються на військовий потенціал Альянсу. ЄС посилює складники безпеки та оборони за погодження з НАТО, а не всупереч йому. Лісабонська угода (прийнята

замість Конституції ЄС), містить пряме посилення на НАТО, причому у такій відповідальній частині, як клаузула солідарності — положення про солідарність і зобов'язання взаємного захисту країн-членів ЄС у разі військової агресії, терористичної атаки, стихійних або техногенних катастроф: «зобов'язання і співпраця країн-членів ЄС у сфері безпеки та оборони мають відповідати зобов'язанням в межах НАТО, яке для тих країн, що є членами його (НАТО), залишаються основою їхньої колективної оборони». Нагадаємо, що з 26 країн-членів Альянсу 24 — це географічно європейські країни (21 з них — країни — члени ЄС). Зрозуміло, що НАТО навіть подумки не можна уявити як альтернативу «європейській системі безпеки», адже тоді довелося б припустити, що більшість європейських країн діють альтернативно щодо самих себе.

Нове положення про взаємну оборону країн ЄС підкреслює виняткове значення колективних гарантій безпеки у сучасному світі. Це положення не тільки не спирається на ідею незалежності від НАТО, позаблоковості та інші, але й створює додаткові юридичні та моральні проблеми для європейських країн з формально нейтральним та позаблоковим статусом (Швейцарія, Фінляндія, Австрія), які беруть активну участь в оборонній політиці ЄС, включно з військовим складником.

Перебуваючи поза членством в НАТО та ЄС, Україна нині не бере повноцінної участі у системі європейської безпеки і, відповідно, позбавлена гарантій власної. Пришвидшення процесу євроатлантичної інтеграції України залишається нагальною й невідкладною потребою. В умовах глобалізації, коли протистояти новітнім загрозам наодинці неможливо, це означає ризик втрати суверенітету.

ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

2

ОСОБИСТА ДУМКА

Мати всіх пороків

Н... (The text continues with a detailed analysis of the 'return link' concept in education, discussing the relationship between Ukrainian and Russian languages and the role of the state in education.)

aarkhangel

Шановний пане Юрію! На мою думку, Ви трохи перекручуєте. Особливо, коли пишете «російський ментальності не притаманне тяжіння до чужих мов».

cantat

«Мусимо стати сильними, аби до нас дослухались». Я херсонєць. Вже понад чотири роки розмовляю українською.

d_panas

Розповідав мені якось один поляк з Литви у 2000 році: «У нас, наприклад, стоять троє, базарять російською.

В Інтернеті з'явився блог Тижня. Ви можете поспілкуватися з нами і залишити свої відгуки за адресою ut-magazine.livejournal.com

РОМАН КАБАЧІЙ редактор відділу історії та науки

Шукаємо геніїв?

Українські випускники складатимуть тести зовнішнього оцінювання, з допомогою яких наша освітня система пропонує подолати корупцію та розширити можливості учнів під час вступу до вишів.

тром і його небожем Семеном Гулаками-Артемовськими, помилково приписують першому авторство відомої опери. У багатій фактами новітній історії Український центр оцінювання якості освіти хоче перевірити, чи знають учні рік початку 8-ї п'ятирічки, роки арештів окремих дисидентів та коли пішов на пенсію Володимир Щербицький.

Про «плюси» та «мінуси» зовнішнього тестування випускників читайте на стор. 38

Редакційна рада: Анатолій Бондаренко, Кирило Галушко, Роман Кульчинський, Юрій Макаров, Лідія Смола, Олексій Сокирко, Роман Цуприк

АДРЕСА «ТИЖНЯ»

Листи надсилайте за адресою: 03040, Київ, вул. Васильківська, 2а. Телефонуйте: (044) 503-3740; факсуйте: (044) 503-3740. E-mail: office@ut.net.ua

ХТО ДИВИТЬСЯ ТВ-РЕКЛАМУ?

ВДОМА Ж НІКОГО НЕМАЄ!

ПрессКом® ADVERTISING

Всеукраїнський IndoorVideo оператор
www.presscom.ua

“Ностальгія за літом”

Згадай літо... Та витрай
Гаряче африканське сонце
та екзотичне Червоне море

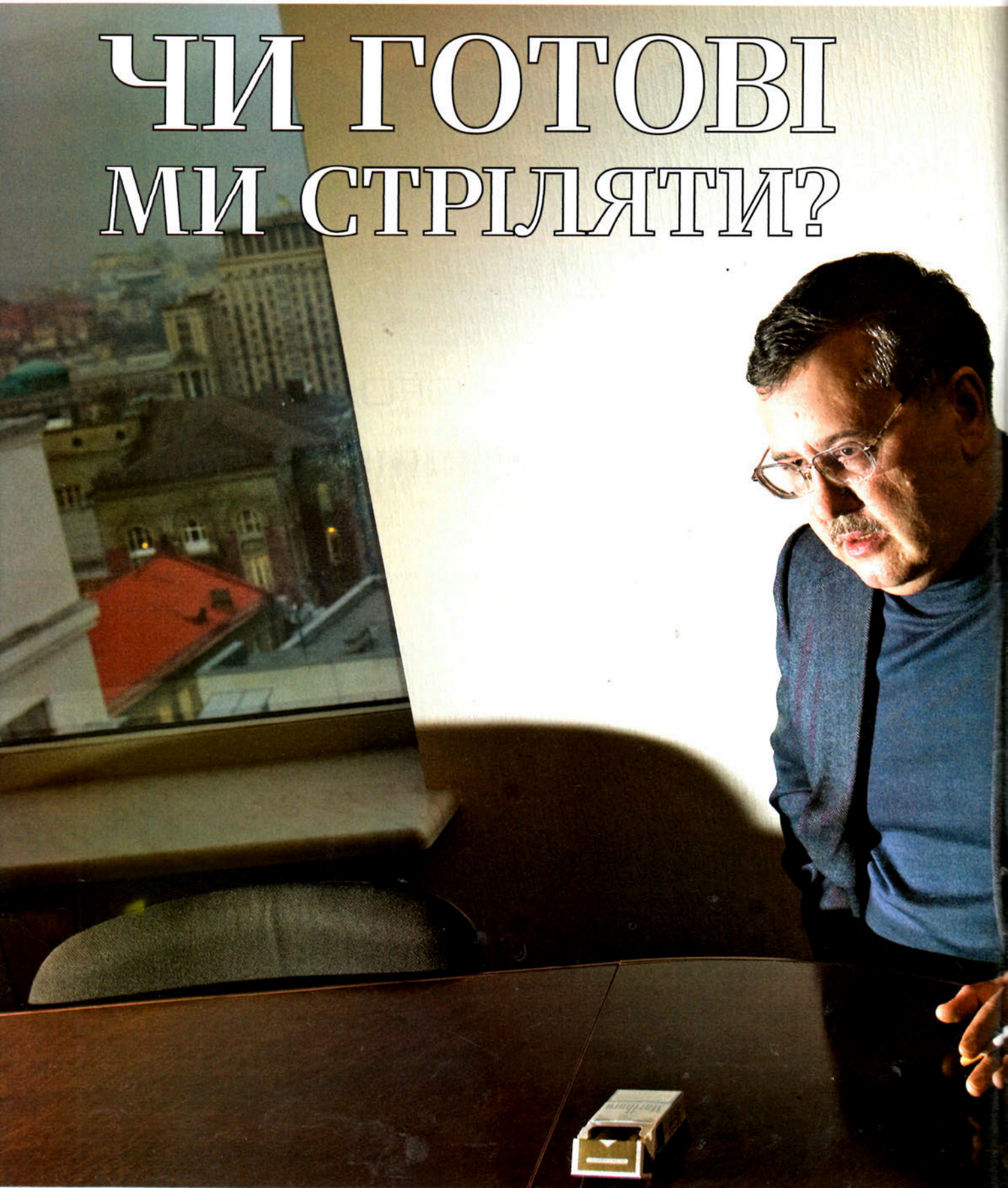
Підприємці на 99FM
з 18 лютого до 14 березня
Щодня з 14:00

NOSTALGIE 99FM
Твої приємні спогади...

TRAVEL COMPANY
JOURNEY LTD

ЧИ ГОТОВІ МИ СТРІЛЯТИ?

**ЕКС-МІНІСТР
ОБОРОНИ І ГОЛОВА
ПАРЛАМЕНТСЬКОГО
КОМІТЕТУ ВЕРХОВНОЇ
РАДИ З ОБОРОНИ
АНАТОЛІЙ ГРИЦЕНКО
ВВАЖАЄ, ЩО АРМІЇ
ВОЮВАТИ НЕ ПОТРІБНО**

РОЗМОВЛЯЛИ

ЮРІЙ МАКАРОВ
ТА РОМАН КУЛЬЧИНСЬКИЙ

Нещодавно на телебаченні один московський журналіст запитав: «А чи готові ви стріляти в росіян, якщо Україна вступить до НАТО?» Очевидно, стріляти в поляків, угорців чи румун, на його думку, легше, але якесь зерно в його риториці є. У кого стрілятимуть українські вояки в разі потреби?

— Деякі гарячі голови, причому на досить високому рівні в Міністерстві оборони часів 1992 року, вирішуючи, чи брати на службу в нашу армію офіцерів, які приїхали з інших союзних республік, запитували: «Чи готові ви повести свій полк, бригаду, корпус проти росіян?» Я впевнений, що у нас вистачить здорового глузду — і в Росії, і в Україні — щоб не виникло таких ситуацій. Щодо доктрини — то вона затверджена Президентом, це загальний і відкритий документ. У Зброних силах є і закриті документи з відповідним грифом: стратегічні плани за типовими ситуаціями.

У.Т.: А ці документи в такому обсязі, в якому вони є зараз, передбачають співпрацю з НАТО?

— Це записано і в нашій доктрині. Якщо виникає загроза воєнного конфлікту, то навіть багаті країни не розраховують на власні сили, вони об'єднуються в альянси, укладають договори щодо гарантій безпеки. Наприклад, коли виникла суперечка навколо Тузли, були **■**

залучені дипломати не тільки Росії та України, а і США, і НАТО.

У.Т.: Що ви можете сказати щодо передвборчої обіцянки Юлії Тимошенко негайно перевести армію на контрактну основу?

— У вищого керівництва держави, у всіх п'яти парламентських фракцій є розуміння того, що потрібно переходити на контрактний спосіб. Є зафіксована позиція Президента, що до кінця 2010 року має відбутися остаточний перехід всієї армії на контрактну основу. І так і буде. Але сьогодні це завдання тільки Мініборони і Генштабу і воно не може бути виконано. Коли воно стане загальнодержавним, і в ньому знайдуть своє місце і міністр економіки, і міністр фінансів, і міністр юстиції, і всі губернатори, і воно перебуватиме під постійним контролем Президента, от тоді всі обіцянки можуть бути виконані.

У.Т.: Дехто із військових істориків стверджують, що у професійній армії найманці, які працюють за гроші, не мають бойового духу. Як ви ставитесь до цієї проблеми?

— Можна навести вдалі приклади армій, які на контракті, які є змішаними — і на контракті, і за призовом, і такі, що були, як у нас, на загальновійськовому обов'язку. Бойовий дух — це дуже важливо, але рівень володіння, освоєння зброї — не менш важливо, і казати про те, щоб за два роки довести свій вишкіл до автоматизму — це дуже сумнівно. Від армії, скомплектованої на загальновійськовому обов'язку, можна чекати серйозної віддачі, як це було під час Великої Вітчизняної війни, але коли ми говоримо про нинішній рівень сучасної техніки та озброєння — це дуже проблематично. Тим більше, що є ще аспект доцільності й ефективності витрачання бюджетних коштів. Наприклад, формуємо аеромобільний полк, протягом року він виконує понад тисячу стрибків, витрачаємо мільйони гривень на бойову підготовку, а за рік ці люди йдуть. Набираємо нових, вкладаємо нові мільйони, спрацьовується ресурс техніки, а призовники знову йдуть. Нам не потрібно тримати сотні тисяч чи мільйони людей у резерві, бо нині й у перспективі широкомасштабної військової загрози не передбачається. Тому, якщо врахувати всі ці чинники, то контрактна

Екс-міністр Гриценко не може порахувати кількість рейдерських атак на Мініборони

ВПРИТУЛ

армія буде дешевшою й ефективнішою, ніж та, що базується на основі призову.

У. Т.: Чи можливі військові конфлікти з нашими сусідами? Кого можна вважати ймовірним супротивником України?

— Насправді, зараз з огляду на безпеку регіональну, а ширше, глобальну, набагато актуальніші інші загрози — «актори», не підконтрольні урядам своїх країн, а не силові зіткнення, коли фронти йдуть на фронти. Це загрози терористичного та іншого характеру, ніж коли може бути класично застосована армія. Наприклад, допомога населенню під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, техногенних катастроф, тобто, навіть у мирний час. Зазвичай генерали готуються до минулої війни — потрібно відійти від цього. Відповідаючи на ваше запитання — ні,

У 2008 РОЦІ УРЯД ЯНУКОВИЧА ПЛАНУВАВ ВСТУПИТИ ДО НАТО

ймовірної загрози такої війни немає.

ПРИВІД НАТО

У. Т.: Існує думка, що саме США ініціює вступ України до НАТО, щоби розмістити на нашій території свої військові бази, готуючись до глобальної війни з ісламом.

— По-перше, мені невідомо, що вступ України до НАТО педалюють США. Сьогодні говорять про формальну процедуру приєднання до плану дій щодо членства в НАТО. І на цьому шляху Україну різні країни по-різному підтримують. Частина — більш активно, інші — стримано. Повністю підтримують більшість країн — членів НАТО, серед них, беззаперечно, США, які неформально мають більший вплив, ніж інші. Але коли я був міністром, ніхто з американської сторони не піднімав питання, щоб розмістити на території України військові бази чи США, чи НАТО. Більше того, є вимога Конституції, яка забороняє постійне перебування будь-яких військових підрозділів інших країн на території України, і там виняток зроблено лише щодо перебування Чорноморського флоту Російської Федерації, от і все. Всі ці розмови — з категорії спекуляцій. Не планують американці розміщення тут своїх військових баз.

У. Т.: Оскільки НАТО стала таким критичним питанням, у зв'язку з яким навіть не працює Парламент, хотілося б розібратися, на якій стадії зараз перебуває Україна на шляху до НАТО і наскільки адекватні дії опозиції щодо цього?

— Я не думаю, що питання НАТО — це головна причина того, що зараз діється у Верховній Раді. Причина полягає у розстановці критичних сил — співвідношення влади і опозиції — фактично 50 на 50, ви це знаєте... Відсутність двох — трьох осіб не дає владі можливості приймати законодавчі рішення. З іншого боку — це неготовність, небажання опозиції сприйняти те, що їй довелося відійти від влади швидше, ніж вона на це розраховувала. Якщо говорити про НАТО — ми бачили у пресі ці всі документи, представлені Європі у вигляді стратегії ще у 2004 році. Вони були підготовлені

під керівництвом теперішнього лідера найбільшої опозиційної фракції Віктора Януковича, де було зазначено все, аж навіть до конкретних дат вступу до НАТО. Не приєднання до ПДЧ, а саме до вступу в НАТО. 2008 рік був тоді Віктором Януковичем визначений як Рік вступу до НАТО. Тому я не думаю, що це головне у конфронтації. Якби не було питання НАТО, то був би інший привід. Та й нестабільність в Парламенті може зіграти в інтересах тих людей, у яких в голові якийсь неконституційний сценарій.

У. Т.: Тобто, на вашу думку, це робиться в інтересах людей з Банкової?

— Я не можу сказати напевно, але схоже на це. Всі раптом заговорили спокійно, щоб не сказати безвідповідально, про нові дострокові вибори. Якщо їх і проводити, то на іншій, новій, законодавчій основі, змінивши Закон про вибори: йти не за закритими партійними списками, а за відкритими регіональними, щоб люди бачили всіх, а не лише «засвічену» п'ятірку, щоб не було там у списках водіїв, масажистів...

НЕВЛОВИМІ РЕЙДЕРИ

У. Т.: Що стосується внутрішніх армійських проблем: відомо, що в

Анатолій Гриценко: «Я, не вагаючись, знімав погони»

розпорядженні Збройних сил чимало майна і чимало землі, а це великі спокуси...

— Мені знайома ця проблема, і я намагався подолати ці спокуси з різних боків, коли працював у міністерстві. Минулого року в передвиборчій кампанії я говорив про те, що гасло за підписом Ющенка «Закон один для всіх» в армії уже впроваджено. Тобто, реагування на порушення було негайним, і ми не чекали, доки суд прийме рішення щодо хабарника чи розкрадача, достатньо було фіксації цього факту в межах дисциплінарного статуту. Я просто приймав рішення — і з таких людей знімали погони. А потім було по-різному — вони подекуди відкуповувалися від судів. За ініціативи міністра всі структури в Міноборони, які до мене мали право продажу майна, були позбавлені такого права рішенням уряду.

У. Т.: Для проведення Євро-2012 віддано у приватні руки стадіон, який належав Міноборони, — як це могло статися?

— Практично вже в останні дні перебування в Міноборони я отримав інформацію, що було зроблено

РЕЙДЕРИ ПІДРОБЛЯЛИ ПІДПИСИ ПОСАДОВЦІВ. МИ ТАКИХ ВИПАДКІВ ЗАФІКСУВАЛИ ДЕСЯТКИ. А ТИХ, ПРО ЯКІ НЕ ЗНАЄМО, МОЖЕ БУТИ СТО І БІЛЬШЕ

спробу рейдерського захвату за допомогою підробних документів стадіону в Одесі. Рейдерського не в сенсі фізичного захвату, а юридично. Тобто, нечесні підприємці на підробних бланках Міноборони

зразка 2004 року поставили підробні підписи посадовців, і таким чином через суд його привласнили. Коли мені зателефонував мер Едуард Гурвіц, я сказав, що мені це відомо, і матеріали відправлено до прокуратури. Цей механізм дуже простий, ми таких випадків зафіксували десятки. А тих, про які не знаємо, може бути сто і більше. Скажімо, нечесний приватний підприємець оформлює документи за участю когось із нинішніх або колишніх посадовців Міноборони, вони підробляють договір про спільну забудову, наприклад, ідуть з ними в суд, який купують. Суддя, не повідомляючи Міноборони, наказує місцевій владі, БТІ оформити право власності. А він швидко перепродає іншому — і воно пішло по руках. Таке було в Криму багато разів, таке було в Одесі, в інших містах. Якщо ми випадково таке виловили, ми негайно реагували і передавали документи в суд, прокуратуру, МВС, щоб повернути це майно.

Коли було прийнято рішення про проведення Євро-2012, проблема виникла в багатьох містах. Серед них і Київ, і Київська область, і Дніпропетровськ, і Львів, і Одеса, де під гаслом підготовки до чемпіонату місцева влада, місцевий бізнес, футбольні клуби почали тиснути на уряд, на Президента, щоб їм передали надлишкові військові об'єкти практично задарма. Я виступав категорично проти цього, і, до речі, переконав тоді прем'єра Януковича. Не знаю, як зараз діятимуть нинішній уряд і Президент, але тоді я не дозволив прийняти жодного рішення щодо передачі об'єктів безкоштовно або за символічну ціну. Не можна державне майно, вартість якого перевищує мільярд гривень, взяти і ко-

мусь віддати або безкоштовно, або за два десятки квартир. Має бути ринкова оцінка, і ми цю оцінку проводили раніше, але не знаю, що там робиться зараз. Це вже питання до нинішнього міністра оборони ■

КНИЖКОВИЙ

СУПЕРМАРКЕТ

ЛІВИЙ БЕРЕГ:

ЛЕНІНГРАДСЬКА ПЛ., ВУЛ. БУДІВЕЛЬНИКІВ, 4
М. «ЛІВОБЕРЕЖНА», ВУЛ. ЛУНАЧАРСЬКОГО, 10

ПРАВИЙ БЕРЕГ:

М. «ПЕТРІВКА», ПРОСП. МОСКОВСЬКИЙ, 6
М. «КОНТРАКТОВА ПЛОША», ВУЛ. МЕЖИГІРСЬКА, 37

Кейко "МОУО" Живий звук "Серце та душа" Матсусі

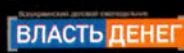
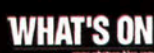
9 березня
о 19:00
Палац "Україна"

Вперше!

У супроводі симфонічного оркестру.

Замовлення та безкоштовна
доставка квитків: (044) 432-19-73

Організатор: ТОВ «Преміум С» (044) 234-33-99

Ментопадіння

СТАЛІН КАЗАВ: «У МЕНЕ НЕМАЄ ІНШИХ ПИСЬМЕННИКІВ!» У АНАЛОГІЧНОМУ СТАНОВИЩІ ПЕРЕБУВАЄ ЮРІЙ ЛУЦЕНКО: У НЬОГО НЕМАЄ ІНШИХ МІЛІЦІОНЕРІВ

АВТОР: АНТОН ЗІКОРА

Метушня навколо середнього пальця підполковника Олексія Кожі надихнула **Тижень** набрати телефон довіри начальника головного управління МВС України (272-53-00). Як відомо, цю «гарячу лінію» відкрили одразу після Помаранчевої революції в межах боротьби з «ментівським свавіллям» і з метою сховати бандитів у тюрмах. У слухавці пролунав голос Миколи Лебединця: «Останнім часом скарг на міліцію стає більше, — говорить штатний психолог управління. — Ми працюємо з шостої ранку до другої ночі. Трапляється і по 50–60 дзвінків на день. Насамперед звертаються у зв'язку з ДТП, просять надати юридичну допомогу. Всі скарги потім надходять до начальника головного управління. Але ви ж розумієте, багато з тих, хто скаржаться, просто психічно хворі

немає!» В аналогічній ситуації опинився і Юрій Луценко: йому дісталось відомство з кадрами, традиції роботи яких формувалися десятки років. «Інших українських міліціонерів у мене немає!» — може сказати очільник МВС, дивлячись на своїх «письменників». І тут, до речі, виникає мимовільний каламбур: вище керівництво ДАІ опинилося в ролі письменників, коли писало заяви на звільнення після інциденту з пальцем.

ПОДЯКА ПІДПОЛКОВНИКУ

Насправді звільненому даїшнику Кожі можна лише поспівчувати. Ну, їхав пацан проспектом Перемоги на тачці вартістю \$100 тис. Ну, підрізав лоха (це ж тільки у найвідвертіших інтерв'ю Арсеній Яценюк зізнається, що грається з 80-кілограмовою штангою, а на вигляд ботанік як ботанік). Ну, показав йому fuck, заявивши потім, що просто махнув рукою. Хто

онери. Колишні колеги заступника «Кобри» поспішають сердечно подякувати Олексію Михайловичу за можливе розформовування спецпідрозділу. Адже перегін крадених авто — непоганий бізнес.

Проте, якщо факти про перегін «Коброю» крадених авто все-таки є, виникає запитання: чому не порушують кримінальну справу? Відповідь, гадаю, зводиться до того, про що ми вже писали. Юрію Віталійовичу дісталися ті міліціонери, які дісталися, й інших йому взяти просто ніде. А якщо судити кожного, хто в чомусь замішаний, то можна взагалі без працівників залишитися. Як колись казав сам міністр: «Немає мента без хвоста». Тому Луценко щосили захищає своїх підлеглих. Справді, він публічно відрепортував, що з початку року на дорогах України під час ДТП загинули на 220 осіб менше, а до державного бюджету надійшло на 3 млн грн більше, ніж за такий самий період минулого року. Словом, міліція з народом.

З не меншою старанністю «відмазував» Луценко своїх підлеглих, які «засвітилися» в інциденті, що недавно стався в ужгородському ресторані. Згідно з першим повідомлен-

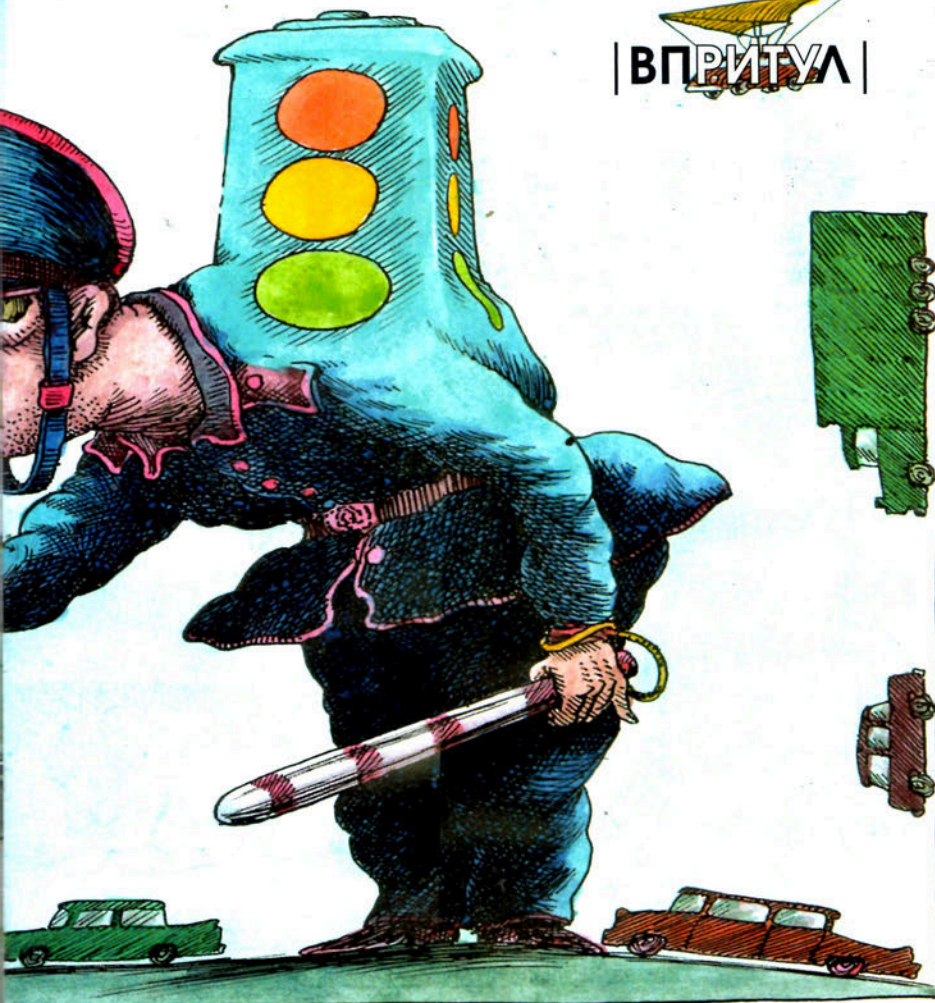
«ОСТАННІМ ЧАСОМ СКАРГ НА МІЛІЦІЮ СТАЄ БІЛЬШЕ», — КАЖУТЬ В ГОЛОВНОМУ УПРАВЛІННІ МВС

люди». Розуміємо: з роботою нашої міліції психічне здоров'я зберігати практично не можливо.

Все, що зараз відбувається з українською міліцією, нагадало, як голова Союзу письменників СРСР Олександр Фадєєв, не маючи змоги навести лад поміж творчої братії, звернувся до Сталіна. У своєму листі він повідомив, що створювати шедеври з цими письменниками немає жодної можливості. Всі митці — п'яниці, ловеласи і злісні порушники дисципліни. На що Сталін відповів: «Інших радянських письменників у мене для вас

там розбере, де п'ять пальців, а де тільки один? І що, за ці дурниці — все керівництво у відставку, а «Кобру» — розформувати?

Сам Кожа розповідає: «Навколо мого будинку сновигають міліційні екіпажі, якісь люди розпитують сусідів, шукають компромат, і я побоююся за безпеку своєї родини». А Луценко заявив, що приводом до анонсованого розгону «Кобри» став не тільки середній палець Кожі, але і причетність підрозділу до перегону крадених автомобілів. Якщо це дійсно так, то зрозуміло, що роблять під будинком Кожі міліці-

ням, у закладі «Деца у нотаря» побіглися працівники «Беркута» і ДАІ, всього в мордобой взяли участь близько 100 правоохоронців. Сьогодні, коли ми вже знаємо звички працівників автоінспекції, можна з упевненістю сказати, з чого все почалося. Один дайшник махнув рукою, а хтось із «беркутів» розцінив це як «fuck». У ресторані почалося «м'ясо», яке продовжилося на вулиці. Офіційні представники закарпатської міліції заявили, що «за «Беркут» заступився один із цивільних, він вивіз машину, пасажирів якої були нібито озброєні бейсбольними бітами». Але зрештою приїхали представники спецпідрозділу «Сокіл», які всіх і розігнали.

БЕЙСБОЛІСТИ І КАМІКАДЗЕ

Ця версія не сподобалася Міністерству — влаштували свою перевірку, з'ясували, що все було не так. Насправді в ресторані відпочивали тільки четверо працівників «Беркута» і кілька представників ДАІ Кіровоградської області. «Всі працівники міліції були в цивільному і без табельної зброї, — зазначено в офіційних протоколах. — Близько 21:00 між міліціонерами і групою осіб, які

відпочивали за сусіднім столиком, відбулася суперечка, яку спровокував житель Ужгорода...»

Схоже, що цей ужгородець був справжнім смертником, бо, перебуваючи у нетверезому стані, місцевий житель почав чіплятися до працівників ДАІ та «Беркута», ображати їх нецензурними словами. Але на цьому він не зупинився! «По мобільному телефону він викликав на допомогу своїх товаришів. Незабаром в ресторан прибули на двох іномарках молоді люди «характерної зовнішності», які почали викликати міліціонерів на «розборки», — стверджують у МВС. Потім на місце події прибули кілька нарядів міліції, які локалізували конфлікт від можливого переростання у фізичну сутичку. Ужгородського смертника затримали і порушили кримінальну справу за статтею «хуліганство».

Куди поділася команда бейсболістів, досі не зрозуміло, але «бійки між працівниками ДАІ та «Беркутом» не було», — радісно стверджував очільник ДАІ Коломієць. А сам Луценко інформацію про масову бійку міліціонерів назвав дискредитацією Міністерства: мовляв все це, провокація місцевого мера.

ВДАР ОПУДАЛО!

Взагалі, Кожі пощастило, що в нього не забрали автівку, а то б він мав тяжку розмову з «близьким донецьким другом» — власником «Порша Кайенн», на якому катався міліціонер, розмахуючи руками. І хтозна, чи обійшлася б ця розмова без бейсбольних біт. Адже міліція почала забирати машини у порушників правил дорожнього руху. Такий ефективний профілактичний засіб було застосовано вже двічі: вперше — до жителя Рівненської області, вдруге — Запорізької.

Проте є і приклади, які характеризують українську міліцію з позитивного боку. Вже за Луценка скінхеда побили на Хрещатику чорношкірого захисника баскетбольного клубу «Київ» Маркуса Мейсона і

УЖГОРОДСЬКИЙ СМЕРТНИК «ПОЧАВ ЧІПЛЯТИСЯ ДО ПРАЦІВНИКІВ ДАІ ТА «БЕРКУТА», ОБРАЖАТИ ЇХ НЕЦЕНЗУРНИМИ СЛОВАМИ»

розрізали йому руку. Спортсмену вдалося вирватися і добігти до патрульної машини міліції. Побачивши це, охоронці правопорядку сіли в автомобіль і... поїхали. Отже, міліція не брала участі у побитті Мейсона, і це радує.

Водночас, як повідомляють ЗМІ, у Сімферопольському дитячому парку з'явився атракціон «Вбий мента!» Силу свого удару можна випробувати на автоматі, що зображає міліціонера патрульно-постової служби. «Я злий мент! — лунає голос, записаний на фонограму. — Я той, хто тебе штрафуює, я той, хто заважає тобі нормально відтягуватися». Люди із задоволенням луплять опудало — міліція ображається. А даремно: з огляду на те, як працюють наші внутрішні органи, охочих вдарити «злого мента» багато. Так хай краще б'ють опудала, ніж людей. ■

Пошук п'ятого

ПАРЛАМЕНТАРІ
НАПРУЖЕНО
ШУКАЮТЬ
КОМПРОМІС.
АЛЕ НЕ ЗНАЮТЬ,
ЯК ВІН ВИГЛЯДАЄ

АВТОР: Анна БАБІНЕЦЬ

Цього тижня політичний лексикон поповнився новим терміном — «протокол порозуміння». Слова «консенсус», «робоча група» та навіть улюблене президентське «універсал» давно втратили силу. Довелося вигадувати новий, не замацаний політичним процесом, термін. Однак наряд чи порозуміння можна запровадити. Певне, здогадуючись про це, політики й вигадали таку дивну назву.

ШУКАЧІ КОМПРОМІСУ

Блокада Верховної Ради кульками з надписами «НАТО — ні!» триває вже не один тиждень і нагадує кумедний протиповітряний заслін, здатний затримати хіба що паперові літачки з неприйнятих законопроектів. Представ-

**«КОЖЕН ГРАВЕЦЬ У КАРТИ ЗНАЄ,
ЩО ВСЬКОМУ БЛЕФУ Є МЕЖА»**

ники Партії регіонів вимагають від Арсенія Яценюка відкликати свій підпис під листом Президента, прем'єра і власне Яценюка з проханням запечаткувати щодо України План дій щодо членства в НАТО, який наші керівники направили у Брюссель.

Доки Рада не працює, законопроекти про порядок прийняття рішень щодо вступу до НАТО реєструються чи не щодня. Нині таких проектів сім. Всі вони передбачають проведення референдуму, але ма-

Солодкі сні депутата... Якби тільки крісло спікера було розкладним

ють суттєві відмінності. Проекти регіоналів фактично вимагають від Яценюка вибачитися перед Генсеком НАТО за «фальшстарт» зі своїм підписом під листом. У проекті, внесені самим Арсенієм Петровичем, такого пункту, звісно, немає.

Проте у ньому міститься важливий момент — референдум є сенс проводити лише тоді, коли будуть виконані всі попередні підготовчі процедури щодо вступу.

Та вся ця нудотна і театралізована тяганина не лякає справжніх шукачів компромісу. Спікер ВР запропонував головам усіх фракцій підписати угоду, яка розблокує роботу Ради. Цей документ містить три варіанти виходу із ситуації, наводить умови, за яких запрацює

Рада, а також перелік законів, які потрібно ухвалити першочергово.

Зауваження представників кожної з фракцій не забарилися. Володимир Литвин навіть засмутився і сказав, що після цієї зустрічі політичні сили лише віддалилися одна від одної. Однак створено робочу групу, яка має узгодити всі розбіжності. Команда у складі Томенка (БЮТ), Єфремова (ПР), Лавринюка (ПР), Зварича (НУ-НС) та інших працюватиме до понеділка. А потім всі мають підписати той самий «протокол порозуміння» і 4 березня вийти на роботу. Прекрасний сценарій. Та чи життєздатний?

КРАЩЕ РАЗОМ?

«Партія регіонів блефує, але кожен гравець у карти знає, що всякому блефу є межа», — сказав **Тижню** БЮТівець Андрій Шевченко. За його прогнозами, ця межа уже намальовується: «У вівторок всі ми

кута

ФОТО: АНДРІЙ ЛОМАКІН

працюватимемо. Регіонали розуміють, що не готові до виборів (чим регулярно погрожує близький до Президента Яценюк — прим. ред.) тому доведеться працювати і їм».

Оптимістично налаштовані і в Партії регіонів. «Вони виконають наші умови, і з наступного тижня Рада буде розблокована», — сказав нам парламентар від ПР Володимир Макеєнко. Він намагався відправити **Тиждень** за коментарем до Януковича чи Єфремова. — Я нічого не знаю, сам от слухаю радіо». Але на питання про коаліційне майбутнє ПР регіонал все ж таки спокусився. «Ми завжди готові виступити в центрі коаліції», — з гордістю сказав пан Макеєнко.

Парламентарі зізнаються, що готові працювати. Але за сценарієм своєї рідної фракції. Дутий, як кульки у залі засідань ВР, парламентський конфлікт, поза сумнівом, вирішиться — і, цілком імовірно, найближчими

днями. Проблема лише в тому, що ніхто (навіть самі парламентарі) не вірить, що Рада працюватиме у звичному режимі. Що поробиш, нові часи — нові методи роботи: кожен спекулюватиме на обраному питанні (це в них називається повторювати мессидж), воно миттєво обростатиме десятками законопроектів, які відрізнятимуться один від одного комою або крапкою. І, повірте, вони збиратимуть круглі столи щодо долі цих коми чи крапки!

Що може вплинути на ситуацію? Варіант зміни складу більшості у ВР влаштовує двох із трьох ключових політичних гравців. Представники Партії регіонів неодноразово заяв-

ловні мислителі обох політструктур. Слово за Президентом. 15 березня він отримає право (але не обов'язок) розпустити ВР у зв'язку із 30-денною бездіяльністю парламентарів. Право, обтяжене конституційною вимогою — позачерговою обраною Раду не можна переобирати принаймні рік.

Ось і виходить, що плідної Верховної Ради у теперішній конфігурації ми не побачимо. Хитка коаліція з перевагою у кілька голосів в умовах хиткої демократії породжує певну душевну тривогу. Здоровий глузд, притаманний хоча б деяким політикам, підкаже, що позачергові вибори навряд чи суттєво змінять

ЗА ПРОГУЛ ІЗ ДЕПУТАТІВ ВИРАХОВУЮТЬ ПЕВНУ СУМУ. ТАКИЙ ПОРЯДОК ВПЕРШЕ З ЧАСІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УВЕЛИ, ЩОБ РЯДОВІ НАРДЕПИ НЕ РОЗБІГЛИСЯ ВЗАГАЛІ

ляли, що готові об'єднатися навіть з чортом, неодмінно додаючи — заради України. Віктор Балага, який ще не визначився зі своєю партійністю, але залишається людиною Президента, днями сказав, що широка коаліція за участі Партії регіонів цілком можлива, навіть потрібна. Про реформатування не говорять тільки у БЮТі. Вони сподіваються відкупитися від регіоналів посадами. «Насправді їм потрібні гроші, вони ж звикали у владі до грошей. У нас немає грошей, можливо, візьмуть посадами, — прикидався бідним **Тижню** БЮТівець Сергій Терехін. — Якщо серйозно, я не здивуюся, якщо у РНБО найближчим часом ми побачимо Ахметова чи Колесникова».

А от другий варіант — призначення нових виборів до ВР — більше влаштовує БЮТ. Вони досить впевнено почуваються, на відміну від ПР та НУ-НС, яких колотить від внутрішньопартійних неузгодженостей: партія Президента занурилася у формування позиції щодо виходу кількох членів з її лав, Партія регіонів не має єдиної думки щодо витівки деяких своїх активістів зі з'їздом депутатів усіх рівнів зі сходу і півдня України в Сіверсько-донецьку. Для політичних структур Ющенка і Януковича вибори зараз дуже недоречні. Може, перебудувати свої партії краще разом? Цим питанням наразі захоплені го-

розклад. Не дивлячись на зацікавленість частини ПР та НУ-НС у новій коаліції, у них замало ресурсів, щоб припинити діяльність чинної — для цього потрібен вихід цілої фракції. Не варто брати близько до серця бездіяльність депутатів, незрозумілу штовханину під трибуною і безкінечні засідання погоджувальних груп, що будуть перериватися короткими періодами розблокування. Останні необхідні для того, щоб не було формального приводу для розпуску Ради. А також щоби проголосувати за якийсь, добре пролобійований, економічний законопроект. Політичне ігрище під назвою «пошук п'ятого кута» триває.

НАРДЕПИ ТАКИ ПРАЦЮЮТЬ

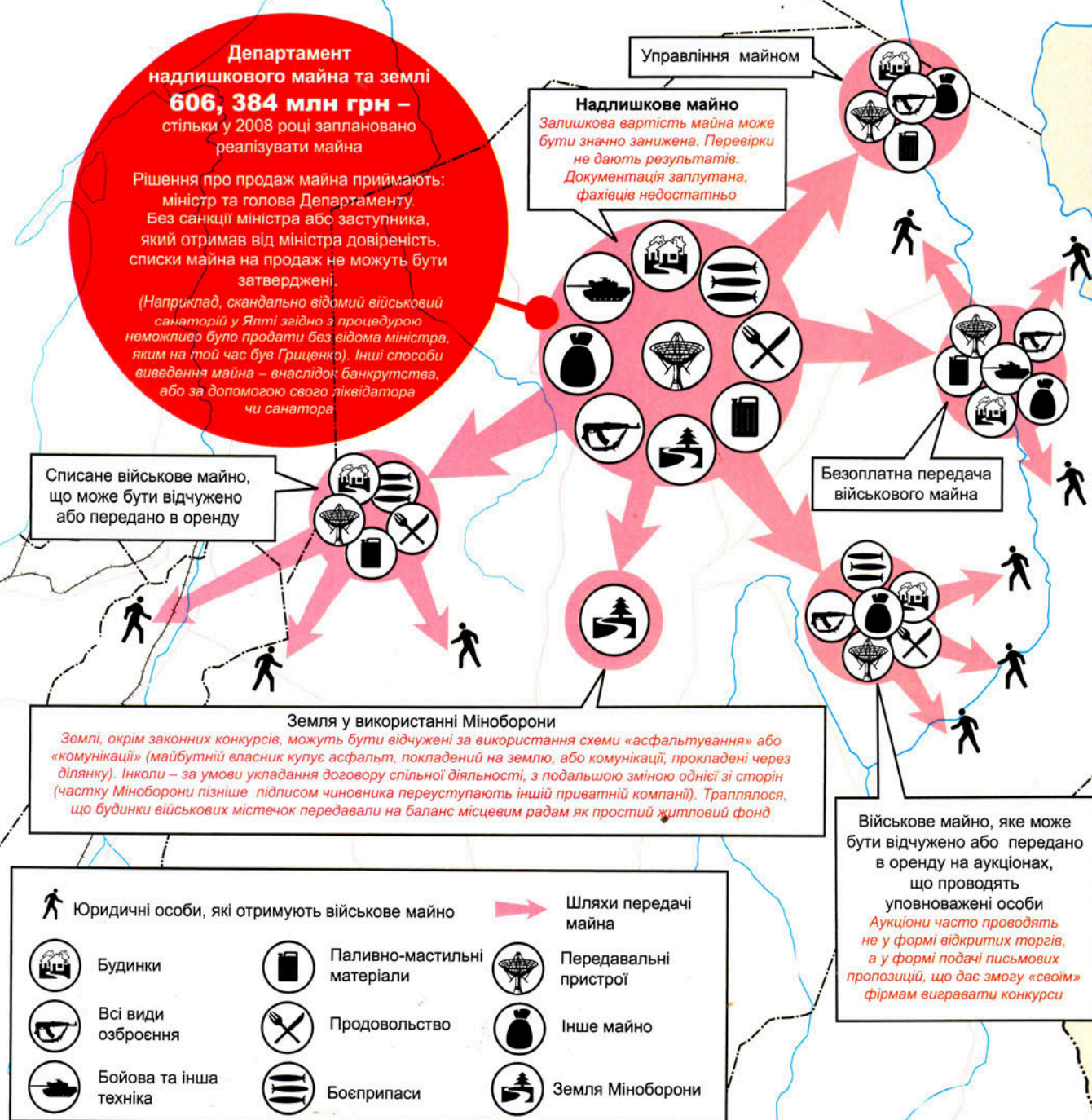
Нам залишається втішатися хіба з того, що відтепер нардепи мають щодня о 10:00 реєструватися в Парламенті і обов'язково брати участь в роботі своїх комітетів, незалежно від того, чи проходять пленарні засідання, чи ні. За прогул із них вираховують певну суму із заробітної плати. Такий порядок, до речі, вперше з часів незалежності увів Яценюк, аби поки тривають численні погоджувальні ради, рядові нардепи не розбіглися взагалі. І в цьому — великий плюс нинішньої кризи, адже за інших умов змусити більшість нардепів щодня ходити на роботу було б практично не можливо. ■

Військова економіка

ПОВНІСТЮ РОЗТЯГНУТИ ВЕЛИЧЕЗНЕ ПОСТРАДЯНСЬКЕ АРМІЙСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ДОСІ НЕ ВДАЛОСЯ

АВТОР: АНАТОЛІЙ БОНДАРЕНКО

Відчуження надлишкового майна Міноборони

ПОГЛЯД ТИЖНЯ

Насамперед потрібно акціонувати все невійськове майно Міноборони та продати його на відкритих конкурсах, оскільки з кожним роком власності у Міноборони стає все менше. До речі, жоден міністр оборони точно не знає, у яку суму оцінено надлишкове майно і землі його міністерства

 Як держава може заробляти гроші за допомогою військового майна, читайте на стор. 30

Структура підприємств Міноборони

	Підприємства з ремонту автомобільної техніки		Підприємства з ремонту техніки ППО		Підприємства з ремонту засобів зв'язку та розвідки
	Підприємства з ремонту бронетанкової техніки		Судноремонтні підприємства		Підприємства з ремонту інженерної техніки
	Підприємства з ремонту аеродромного обладнання та техніки забезпечення польотів		Підприємства з ремонту котельного обладнання		Підприємства військової торгівлі, побутового обслуговування, турбази, готелі та інші
	Підприємства з ремонту авіаційної техніки		Підприємства з ремонту ракетно-артилерійського озброєння		Підприємства будівельного комплексу

СИНДРОМ ВІДМОВИ*

УКРАЇНЦІ ВИТРАЧАЮТЬ
НА НАРКОТИКИ МІЛЬЯРДИ

АВТОР: АНДРІЙ ЛАВРИК

Влада розпочала новий наступ на торгівлю наркотиками. У різних регіонах за останні кілька тижнів проведено низку арештів. Уряд в 10 разів зменшив квоти на виробництво та імпорту синтетичного опіату трамадолу. Втім, успіхи у боротьбі з наркоманією як соціальним явищем і хворобою нині ви-

еквівалентне 6,7 млн ін'єкційних доз. Однак щорічно в Україні вживається щонайменше в 10 разів більше — понад 60 млн доз. Це свідчить не про неналежний професійний рівень правоохоронців, а про відсутність в країні системної боротьби з наркоманією.

Скільки насправді українців вживають наркотики і, відповідно,

**ЯКЩО ПІДРАХУНКИ
ЕКСПЕРТІВ ПРАВДИВІ,
ТО ОБСЯГ ВІТЧИЗНЯНОГО
НАРКОРИНКУ ЩОРОКУ
СЯГАЄ 18 МЛРД ГРН**

глядають, м'яко кажучи, більше ніж скромно. І доки існуватиме попит на наркотики, знайдуться готові його задовольнити.

ТРИ ЧВЕРТІ «КРИВОРІЖСТАЛІ»

За 7 років, починаючи з 2000-го, тільки Служба безпеки України вилучила з незаконного обігу 476,46 кг героїну, 75 т макової соломки та 538 кг синтетичних опіатів. За підрахунками експертів СБУ, вилучене

точну кількість спожитого, не знає ніхто, розповідає начальник Департаменту боротьби з незаконним обігом наркотиків Микола Андреев: «Потрібно визнати, що в Україні жодного разу науково не проводили моніторинг кількості наркозалежних. Тобто фактично жодного разу не застосовували методики, які б вивчали наркоманію. Сьогодні з ініціативи нашого Департаменту, разом із Моніторинговим центром ЄС,

*Синдром відмови (мед.) — також «симптоми відміни», у просторіччі — «ломка» — різке погіршення самопочуття наркозалежного внаслідок добровільної або примусової відмови від вживання наркотиків. Залежно від наркотиків, проявляється нестерпним болем, апатією, різноманітними психозами тощо.

ФОТО: ВІКТОР СІВЕРСЬ

який очолює відомий нарколог Анатолій Вієвський, ми збираємося таки підняти це питання».

174 тис. наших співвітчизників мають діагноз «наркоман». Однак, на думку незалежних експертів, кількість людей, залежних від наркотиків, в Україні найближчим часом сягне 1 млн. Це близько 2% населення країни.

Щодня наркозалежний мусить викладати за «ліки» у середньому 50 грн. Беручи до розрахунків офіційну цифру, щорічно на згубну пристрасть у нашій країні витрачають понад 3 млрд грн. Відповідно, якщо підрахувати незалежних експертів правдиві, то обсяг вітчизняного наркоринку щороку не менший ніж 18 млрд грн. Ця цифра також перевищує 3 річні бюджети Міністерства внутрішніх справ України. Для порівняння: «Криворіжсталь» було продано за 24 млрд грн.

Протягом минулого року підрозділи МВС вилучили із незаконного обігу понад 14,5 т наркотиків

Боротьба з наркомафією – не перешкода наркоманії

та 10 кг психотропних речовин. Це незначна частина того, що, попри заслони міліції та СБУ, таки потрапило на чорний ринок. Практика навіть розвинених країн свідчить: повністю знищити наркобізнес неможливо. Активізація зусиль спецслужб у цьому напрямку зумовлює не зменшення кількості наркоспоживачів, а подорожчання «товару». Наприклад, 2005 року, коли МВС посилює боротьбу з наркотрафіком, у Києві сірникова коробка коноплі подорожчала з 30–40 грн до 50–60 грн. Однак запах марихуани з нічних клубів і барів так і не вивітрився. Залежних же від важких наркотиків, опіатів або амфетамінів, подорожчання «дурману» зупинити не може в принципі. Ризик суворого покарання – також недостатній стримувальний чинник. У Таїланді, наприклад, навіть криваві розправи над наркобаронами без суду і слідства не змогли повністю зупинити торгівлю наркотиками.

ПРАКТИКА «ДАХУВАННЯ»

Є кілька чинників, які заважають правоохоронним органам ефективно боротися із наркотрафіком, стверджує Микола Андреев. «По-перше, це відсутність моніторингу і систематизованої інформації про те, хто які наркотики вживає, – пояснює він. – По-друге, це відсутність можливості притягати до відповідаль-

нашого законодавства, яке повністю неадекватне ситуації».

Співрозмовник **Тижня** вважає, що покарання за наркоторгівлю в Україні не достатньо суворе. «Ні, я не пропоную страчувати чи одразу саджати довічно, – каже Микола Андреев. – Але законодавство має бути значно жорсткішим. Тобто якщо міліція спіймала наркодилера та довела його вину, тим більше, якщо це вже не вперше, то він має отримати реальне покарання».

Начальник ДБНОН розповів про випадок, коли його підлеглі спіймали у Вінницькій області наркоторгівця, суд засудив його до 5 років позбавлення волі з відтермінуванням виконання вироку. Вже за 3 місяці драгдилер знову спіймався на гарячому, однак суддя навіть не дозволив взяти його під арешт, посилаючись на... позитивні характеристики затриманого. «І тому населення вважає, що ми всі пов'язані і «дахуємо» один одного, – резюмує Андреев. – На мій погляд, наші інтереси та інтереси ЗМІ тут співпадають – говорити про тих працівників, які відпускають отаких-от ділків».

ЗМІНА ОРІЄНТИРІВ

Ще недавно найпоширенішим важким наркотиком в Україні був кустарний екстракт опію – так звана ширка. 5 років тому вона займала левову частку ринку. За ціни від 15 грн за мілілітр вона дешевша за цигарку з маріхуаною – значно безпечніший наркотик. Простота рецепту екстракту опію і відносна доступність сировини, макової соломки, дає змогу наркоманам готувати «ширку» самотужки.

Однак остання статистика свідчить: наркоспоживачі «симпатизують» зараз первітину (відомішому

НА УКРАЇНСЬКОМУ ЧОРНОМУ РИНКУ ЗА МИНУЛИЙ РІК «ТРАДИЦІЙНИХ» НАРКОТИКІВ ПОМЕНШАЛО ЩОНАЙМЕНШЕ УДВІЧІ, НАТОМІСТЬ ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН СТАЛО НА 80% БІЛЬШЕ

ності винних із будь-якої суспільної верстви. І, в першу чергу, посадовців, які дають можливість перетікати речовинам з легального обігу в нелегальний. По-третє, недосконалість

як «вінт») та іншим синтетичним психостимулювальним наркотикам на основі амфетамінів. Якщо орієнтуватися на дані Міністерства внутрішніх справ, на українському

Битва за врожай

ФОТО: ВІКТОР СЕВІЧ

чорному ринку за минулий рік «традиційних» наркотиків поменшало щонайменше удвічі, натомість психотропних речовин стало на 80% більше.

Попри те, що виготовлення амфетамінів потребує непересічних знань із хімії та спеціального обладнання, такі поширені препарати з них, як первітин, коштують де-

ковної хвороби. Тож амфетаміни викликають ілюзію безпечних наркотиків. Також хибною є думка, що після вживання «фену» чи «вінта» не буде «ломки». Насправді абсентний синдром після амфетамінів не такий, як після ін'єкцій опіатів. Він просто інший. І є причиною самогубств наркоманів частіше, ніж опіумна «ломка». Люди, які тривалий (понад

Трамадол — синтетичний опіат, використовується для зняття сильного болю, перш за все, у онкохворих. Дуже дешевий наркотик — капсула місткістю 0,05 г на чорному ринку коштує у середньому 10 грн. Він не користується популярністю у залежних від важких наркотиків, однак інколи наркомани вживають його для полегшення «ломки». На останні роки припала так звана трамадолова епідемія: низька ціна та більша, порівняно з канабісом, наркотична дія зробили його кумиром наркоманів-початківців.

«Не секрет, що в Україні існує низка аптек, які тримають всі інші, окрім «коліс», медикаменти тільки для того, щоб поліці не були пустими, — стверджує правозахисник Семен Глузман. — А весь бізнес роблять на продажу саме трамадолу». Він переповів **Тижню** історію, почуту від працівника СБУ: в одну аптеку надійшла велика партія трамадолу — кілька сотень пігулок. Одразу ж туди спрямували групу захоплення, однак за 15 хвилин, доки оперативники були в дорозі, усі «колеса» розкупили. ■

ЗА КІЛЬКА ГОДИН ПІДПІЛЬНА ЛАБОРАТОРІЯ МОЖЕ СИНТЕЗУВАТИ ДО 100 Г ПЕРВІТИНУ, А ЦЕ — ТИСЯЧА ІН'ЄКЦІЙ

шевші за екстракт опію — у середньому 50 грн за 1 г. Зазначимо, що 1 г «вінта» вистачає на 10 доз. Крім того, за кілька годин підпільна лабораторія може синтезувати до 100 г первітину, а це — тисяча ін'єкцій.

Поширенню амфетамінів сприяє і те, що більшість із них можна вживати не за допомогою ін'єкцій, а, наприклад, інтранасально — вдихаючи носом, як кокаїн, або ж ковтаючи. До того ж, інтенсивні інформаційні компанії, спрямовані проти поширення ВІЛ/СНІДу, виробили у молоді рефлекс: голка — це небезпека невилі-

2 роки) період вживають амфетаміни, опиняються або у психіатричній клініці, або в домовині.

ПРОЩАВАЙ, ТРАМАДОЛ!

Тиждень тому Міністерству внутрішніх справ вдалося досягти великої перемоги у боротьбі з наркотиками: Кабінет Міністрів ухвалив постанову про зменшення квот на виробництво та імпорту трамадолу в 10 разів. До сьогодні в Україні виробляли близько 90 млн доз цього сильнодіючого анальгетика, за потреби медицини у 5 млн доз.

Індустрія синтезованих мрій. стор. 40

Оформити передплату ви можете:

1. У редакції:

- заповніть квитанцію;
- оплатіть її у будь-якому найближчому відділенні банку;
- розбірливо зазначте адресу доставки та контактний телефон;
- відправте заповнений бланк замовлення (квитанцію про оплату):
 - факсом: (044) 503-37-41, 258-88-48
 - поштою: ТОВ «Український тиждень», вул. Васильківська, 2а, м. Київ, 03040

Вартість редакційної передплати журналу «Український тиждень»:

- 1 місяць – 14 грн;**
- 3 місяці – 42 грн;**
- 6 місяців – 84 грн;**
- 9 місяців – 126 грн**

2. У будь-якому відділенні зв'язку «Укрпошта».

Передплатний індекс – 99319

3. У передплатних агенціях:

- АТЗТ «САММІТ» (м. Київ) (044) 254-50-50 (багатоканальний)
- ДП «САММІТ-Крим» (м. Сімферополь) (0652) 51-63-55, 51-63-56
- Філія ДП «САММІТ-Крим» (м. Ялта) (0654) 32-41-35

«САММІТ-Харків» (0572) 14-22-60, 14-22-61

«САММІТ-Кременчук» (0536(6) 3-21-88, 79-61-89

ДП «САММІТ-Дніпропетровськ» (056) 370-44-23, 370-45-12

ТОВ «ПресЦентр»: (м. Київ) (044) 536-11-75, 536-11-80 (м. Запоріжжя) (0612) 62-45-39

ТОВ «Фірма Періодика» (м. Київ) (044) 278-00-24

ТОВ Агенція передплати «Меркурій»: (м. Київ) (044) 248-88-08, 249-98-88 (м. Кременчук) (0536) 70-03-84

ТОВ фірма «Меркурій»: (м. Дніпропетровськ) (056) 721-93-93, 721-93-94 (м. Новомосковськ) (05693) 6-00-93 (м. Павлоград) (05632) 6-00-93

ТОВ «Донбасс-Інформ» (м. Донецьк) (062) 345-15-92, 345-15-94

ТОВ «Медіа-Прінт» (м. Черкаси) (0472) 45-31-13, 45-25-10

ПП «Медіа-Новости» (м. Полтава) (0532) 50-90-75

ТОВ "Ранкова Преса" (м. Київ) (044) 251-48-44 (45), (044) 251-49-01

повідомлення	отримувач платежу	ТОВ «Український тиждень»	
		26007026823721	35392656
		поточний рахунок отримувача код отримувача	
	назва установи банку	Печерське відділення КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК»	
		322012	МФО банку
касир	Прізвище, ім'я та по батькові платника		
	Адреса платника, телефон		
	вид платежу: за передплату на журнал «Український ТИЖДЕНЬ»		
	період:		
			сума, грн
			платник (підпис)

квитанція	отримувач платежу	ТОВ «Український тиждень»	
		26007026823721	35392656
		поточний рахунок отримувача код отримувача	
	назва установи банку	Печерське відділення КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК»	
		322012	МФО банку
касир	Прізвище, ім'я та по батькові платника		
	Адреса платника, телефон		
	вид платежу: за передплату на журнал «Український ТИЖДЕНЬ»		
	період:		
			сума, грн
			платник (підпис)

За детальною інформацією звертайтеся за тел. (044) 503-37-41 менеджер з передплати
Кашук Тетяна
kta@ut.net.ua

Армійська валіза БЕЗ РУЧКИ

ЯКЩО ВІЙСЬКОВИЙ ОБ'ЄКТ НЕВИГІДНО
«НЕСТИ», ЙОГО ТРЕБА ПОЗБАВЛЯТИСЯ

АВТОР: Антон Лосєв

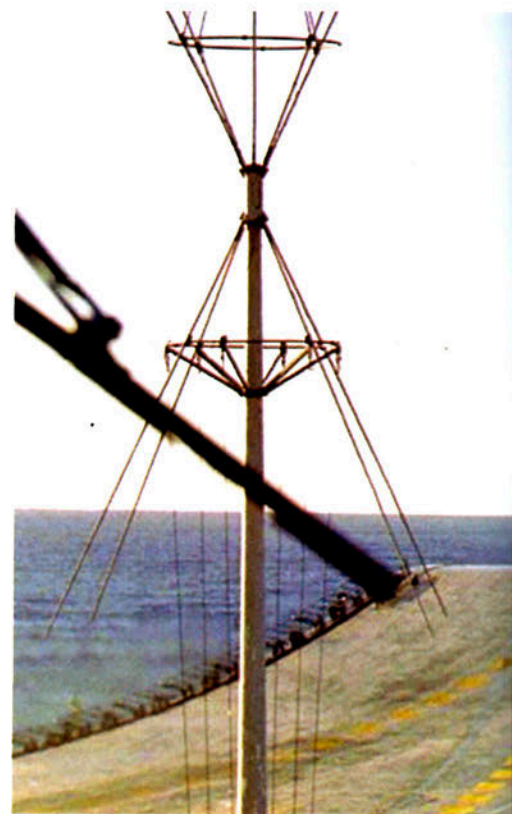
Нещодавно Держдума Росії прийняла рішення відмовитися від використання двох радіолокаційних станцій системи попередження про ракетний напад (РАС СПРН), розташованих поблизу Мукачєвого та під Севастополем. Гроші за їх використання Україна отримувала мізерні — \$1,5 млн на рік. Втім, командувач космічними військами Росії Владімір Поповкін назвав ці витрати «кругленькою сумою». Цікаво, який епітет Поповкін підібрав би для визначення тих сотень мільйонів доларів, які росіяни витратять на створення адекватної заміни українським станціям на своїй території. Але не варто рахувати чужі гроші: краще спробуємо з'ясувати, які наслідки це означатиме для України. Адже радари — не єдиний непотрібний військовий об'єкт України. Є ще «закопані у землю авіаносець» — полігон «НИТКА» у Криму (ця росій-

ськомовна аббревіатура розшифровується як Науково-випробувальний тренажер корабельної авіації). І, звісно ж, бази Чорноморського флоту РФ.

ЧИ ВАРТА ШКУРКА ВИЧИНКИ?

Підрахувати копійки, які наразі компенсують Україні дискомфорт від присутності російських військових, нескладно. Як вже зазначено, це: \$1,5 млн щорічних платежів за станції СПРН, близько \$100 млн щороку за базування Чорноморського флоту та \$0,5 млн за використання полігону «НИТКА». Загалом близько \$102 млн. Натомість у статтю «збитки» можна записати політичні проблеми та необґрунтовані звинувачення.

Росіяни постійно кажуть про недостатню фахову підготовку українського персоналу, який обслуговує радари СПРН. Насправді, це, здебільшого, ті самі люди, які займалися цією справою ще за часів СРСР. Раніше все влаштувало, а зараз чомусь перестало. Російські

військові неодноразово заявляли, що станції морально застаріли та вже не відповідають сучасним вимогам. Але \$20 млн, у які українські експерти оцінили вартість модернізації станцій, вони категорично відмовилися надавати. Тобто, за їхньою логікою, Україна мала б за власний рахунок оновлювати радари, інформацію з яких вона передає російським космічним військам.

Щодо полігону «НИТКА» кожного року виникає проблема з отри-

ОБОРОННА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Військові гроші

ПРИВАТИЗОВАНІ ВІЙСЬКОВІ ЗАВОДИ НАВЧИЛИСЯ ЗАРОБЛЯТИ

Досі у складі вітчизняного оборонно-промислового комплексу (ОПК) залишаються підприємства, які вже кілька років перебувають в «анабіозі», з якого їх, теоретично, мала б вивести приватизація. Логіка дій влади має бути проста: якщо стратегічно важливе підприємство в змозі існувати та розвиватися завдяки державним замовленням, не варто поспішати з його приватиза-

цією. В іншому випадку, це єдиний вихід.

ВАТ «Мотор Січ» — найбільш яскравий приклад вдалої приватизації колишнього підприємства ОПК — одного з найбільших виробників авіаційних двигунів у світі. «Мотор Січ» змогла пристосуватися до ринкових умов і не втратити своїх головних замовників — російських авіабудівельних підприємств. Нині акції ВАТ «Мотор Січ»

вважають на ПФТС одними із найліквідніших цінних паперів України.

До вдало приватизованих підприємств ОПК можна зарахувати **ВАТ «НВО ім. Фрунзе»**, яке паралельно з випуском обладнання для газової промисловості зберігає виробництво стволів для танкових гармат.

ВАТ «Корпорація ФЕД» також непогано почуває себе на ринку агрегатів для авіації.

Пілотів єдиного російського авіаносця «Адмірал Кузнецов» поки що не обійдуться без української «НИТКИ»

манням навіть тих кількох сотень тисяч доларів, які нам платять росіяни за тренування своїх військово-морських льотчиків. (У 2006 році за користування полігоном РФ заплатила Україні \$500 тис.).

І це при тому, що тренажер «НИТКА» є унікальною спорудою. Ззовні комплекс відтворює палубу крейсера-авіаносця, а основне начиння тренажера знаходиться під землею. Злітно-посадковий блок комплексу може розгойдуватися, імітуючи хвилі. Аналогічні трена-

жери є ще в Сполучених Штатах та Іспанії. Але «НИТКА» вважається найбільшим у світі.

До речі, за використання полігону російські військові час від часу розраховуються не грошима, а запчастинами для українських бойових літаків радянського виробництва. Цей факт також можна вважати досить вигідним для російської сторони, бо розрахункова вартість запчастин ринкова, а для російських військових вони коштують значно дешевше.

ІДЕШ, ТО ЙДИ

Навіть у випадку остаточної відмови росіян від використання радарів та тренажера «НИТКА», на них можна спробувати заробляти гроші. Зазначимо, що Українській армії вони не потрібні, оскільки у нас немає космічних військ і палубної авіації.

Ми можемо долучитися зі своїми двома станціями до розбудови загальноєвропейської системи протиракетної оборони, звісно, після проведення їх модернізації. Не варто забувати і про Сполучені Штати, які вже цікавилися РЛС у Мукачевому та Севастополі. Але неважко уявити, яку реакцію російського керівництва викличе прихід на українські станції американців. Нічого не поробиш: військово-технічна співпраця — це майже завжди політика, або, як кажуть, «дружба проти когось». Зрештою, і закриття станцій в Мукачевому та Севастополі не слід розглядати як негатив для України. Наприклад, литовці ще у 1995 році висадили у повітря свою станцію СПРН у Скрунді й більше не повертаються до цього питання.

У випадку з полігоном «НИТКА», ситуація не настільки драматична і заполітизована. Теоретично Україна могла б здавати його в оренду будь-якій країні, в якій виникла потреба у підготовці пілотів палубної авіації. У першу чергу, це можуть бути Індія та Китай: для Індії росіяни будують авіаносець, а китайцям продають корабельні літаки Су-33. Якщо цей об'єкт просто спишуть на металобрухт, буде дійсно шкода. ■

ВАТ «Хартрон» і після приватизації продовжує виробляти системи керування для ракет та космічних апаратів.

Нікопольський південно-трубний завод (НПТЗ) зараз відомий як **ЗАО «Трубний завод ВСМПО-Авісма»**. Безшовні титанові труби, які він виготовляє, зокрема, використовують у конструкції російських підводних човнів та літаків. Однак для України не є позитивом той факт, що контроль над підприємством опосередковано перебрав на себе «Рособоронекспорт» — власник корпоративу «ВСМПО-Авісма». Водночас ситуація, яка склалася на держпід-

приємстві Нікопольський південно-трубний завод, який було створено на базі одного з цехів НПТЗ та передано в управління Національного космічного агентства України (НКАУ), красномовно свідчить про вміння держави заганяти підприємства у глухий кут. **ДП НПТЗ**, як і ЗАО «Трубний завод ВСМПО-Авісма», спеціалізується на виробництві титанових труб, але, на відміну від останнього, знаходиться у стані банкрутства.

В Україні вже кілька років ведеться робота над створенням на базі **Яворівського полігону** (Львівська обл.) міжнародного центру з підготовки

миротворців. Зацікавилися цим проектом низка європейських країн та США. Яворівський полігон розташований поблизу західного кордону України, що сприяє його логістичному забезпеченню у разі співпраці з країнами ЄС. Полігон дуже цікавий своїм ландшафтом — він представлений майже усіма його європейськими типами у мініатюрі.

Українськими полігонами цікавляться не тільки члени НАТО, але і їхні традиційні антагоністи. Білорусь висловила бажання готувати своїх військових льотчиків на полігонах українських ВПС у Миколаївській та Вінницькій областях.

Ноутбук за ціною

**НОВИЙ ХІТ
НА КОМП'ЮТЕРНОМУ
РИНКУ –
ПОРТАТИВНИЙ ПК
НЕ ДОРОЖЧИЙ \$400**

АВТОР: ІВАН МЕЛЬНИК

Портативними комп'ютерами зараз нікого не здивуєш – це вже давно не елемент престижу і, тим більше, не дефіцит. Але автор цих рядків вже місяців зо три чекає на можливість витратити чесно зароблені \$400 на придбання вкрай простого ультрабюджетного ноутбука ASUS Eee PC. На жаль, у черзі оочих стати власниками цього маленького комп'ютера українським споживачам відведено далеко не перші місця.

ГУМАНІТАРНА КОМЕРЦІЯ

Сотні людей щодня запитують один одного на комп'ютерних форумах: коли ж нарешті ASUS Eee PC з'явиться в офіційному продажі на пострадянських теренах? Що такого в цій моделі, яка – ніде правди діти – є суттєво обмеженою за своїми можливостями порівняно з «дорослими» ноутбуками?

Парадоксально, але один із найуспішніших у маркетинговому сенсі IT-продуктів 2007 року, завдяки яко-

презентована в 2005 році на Давоському форумі. Суть ідеї полягала у розробленні максимально простого і дешевого (із задекларованою ціною – \$100) ноутбука, який безкоштовно роздаватимуть дітям із країн на кшталт Афганістану чи Руанди і використовуватимуть для освітніх потреб. Однак на шляху від задуму до конкретного пристрою відбулися суттєві трансформації: по-перше, «100-доларовий ноутбук» подорожчав як мінімум удвічі, а по-друге, споживачі з

пристрої, один із яких він отримує, а інший надходить дітям із країн третього світу. Таким чином, споживачі підтвердили свою готовність купувати «радикально спрощені» ноутбуки за ціною, що не перевищує \$400.

ASUS ПОЧИНАЄ І ВИГРАЄ

Першою цю перспективу усвідомила компанія Asus, яка в жовтні 2007 року презентувала власну модель ультрабюджетного портативного комп'ютера під назвою Eee PC. Але не як гуманітарний, а як цілком комерційний продукт, хоч і з виразною навчальною спрямованістю. Результат перевершив усі сподівання – нині вже продано понад 350 тис. екземплярів, а у 2008 році планують взяти «планку» – 1 млн.

Найбільш оптимальну за критерієм «ціна – функціональність» модель Eee PC 4G продають в Європі та США за майже \$400. За ці гроші покупець отримує компактний (розмірами трохи більший, ніж складений навіл аркуш паперу стандартного офісного формату), простий за ди-

ОПТИМАЛЬНА ЗА КРИТЕРІЄМ «ЦІНА – ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ» МОДЕЛЬ EEE PC 4G КОШТУЄ МАЙЖЕ \$400

му в давно сформованому сегменті портативних комп'ютерів утворилася цілком нова і дуже перспективна ніша, завдячує своєю появою... ідеї створення «гуманітарного навчального комп'ютера» для малорозвинених і бідних країн третього світу. Концепція One Laptop per Child (OLPC – «один лептоп на кожну дитину») була

цілком «благополучних» у сенсі розвитку інформаційних технологій країн несподівано висловили бажання викласти свої кривні за цей начебто простий і «нецікавий» з погляду комп'ютерного прогресу продукт. З огляду на це виникла нова схема розповсюдження ноутбука OLPC: покупець сплачує за два 200-доларові

МОБІЛЬНИКА

Від Asus Eee PC зрадіють не тільки школярі

зайном, проте не позбавлений «мінімалістської елегантності» пристрій. Його функціональні можливості — це сукупність компромісів. Діагональ екрана лише — 7 дюймів, проте маса — менша кілограма. Хто мав приємність носити з собою 3-кілограмовий «звичайний» ноут, зрозуміє вигоду без зайвих слів. Малопотужний процесор і лише 4 Гбайт на жорсткому диску, але цей диск твердотільний, а отже — енергоощадний і стійкий до струсу та падіння. Немає оптичного дисководу, і можливості для модернізації обмежені — але є роз'єм для флеш-карти формату Secure Digital, вбудована відеокамера та підтримка бездротової мережі стандарту Wi-Fi.

Результат: за ціною, нижчою не лише ціни «стандартного» ноутбука, але й «просунутого» мобільного телефона, можна придбати легкий, невибагливий і при цьому дуже навіть функціональний мобільний комп'ютер — практично ідеальний для використання в дорозі. Робота з електронною поштою, веб-серфінг, відеотелефонія (саме тут стане у пригоді

вбудована відеокамера), «офісний мінімум» (набір текстів, підготовка простеньких електронних таблиць або презентацій) тощо — з усім цим ASUS Eee PC прекрасно впорається. І працює від одного заряду батарей 4, а то й 5 годин — для одного робочого дня цього вистачає з головою.

ШКІЛЬНЕ ПРИЛАДДА

Однак ще більш цікавим видається використання такого ноутбука як «дитячого комп'ютера». Не секрет, що 99% дітей, які випрошують у батьків комп'ютер, використовуватимуть його переважно для комп'ютерних ігор. Тут процесорна «слабкість» ASUS Eee PC перетворюється на «силу» — сучасні тривимірні «стрілялки» він не потягне.

Окрема категорія споживачів — досвідчені «комп'ютерні аси», які не бояться втручатися в роботу «заліза». Поява ASUS Eee PC викликала в них спалах ентузіазму. Чого тільки не інтегрують «народні майстри» в його маленький корпус: від додаткової пам'яті до сенсорного екрана чи вбудованої GPS-навігації.

Однак є випадки, коли придбання ультрабюджетного ноутбука є недоречним. По-перше, як «перший і останній комп'ютер» він не годиться — лише як доповнення до «великого» ноутбука чи настільного ПК.

По-друге, такий пристрій напевне не підійде тим, хто звикли до рішень «під ключ» і бояться «крок ступити» убік від традиційної Windows. Річ у тім, що ASUS Eee PC постачають з операційною системою на базі Linux, і щоб «подружити» його з Windows XP, потрібні певні знання.

Втім, найбільшою перешкодою для тих, хто бажають стати власниками «ноутбука за \$400» є... банальна відсутність таких пристроїв на українському ринку. Початок офіційних продажів ASUS Eee PC обіцяли на кінець минулого року, потім — на лютий, тепер — на початок весни. Чи справдиться остання обіцянка — невідомо. Для тих, кому дуже кортить, залишаються два варіанти — або полювати за пристроєм на інтернет-барахолках, або везти (чи замовляти) за кордоном. Можна й зачекати: наразі з півдесятка великих виробників вже анонсували свої аналоги ASUS Eee PC. Як правило, за можливостями вони дещо кращі (у першу чергу, це стосується трохи більшого розміру екрана), а ціна не може бути вищою — дорожче просто нікуди. Так що відкладені автором на Eee PC \$400 можуть натомість бути витрачені на Everex CloudBook, HP Compaq 2133 або поки що анонімні, але вже заявлені до випуску в цьому році аналоги від Acer, Gigabyte чи MSI. ■

Технічні характеристики ASUS Eee PC 4G (701)

Розміри, (ШxГxВ) — 226x165x35,5 мм

Екран — 7 дюймів (роздільна здатність — 800x480 точок)

Маса з батареєю — 0,92 кг

Оперативна пам'ять — 512 Мбайт

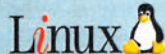
Постійна пам'ять — 4 Гбайт

Обладнання — тачпад, відеокамера, карт-рідер, мікрофон, Wi-Fi, Ethernet 100 Мбіт

Процесор — Intel Celeron M353

Тактова частота — 630 МГц

Операційна система — Linux Xandros

Оманливий спокій

ЦЕНТР НАПРУГИ ЗМІСТИВСЯ З ПРІШТІНИ І БЕЛГРАДА В МИТРОВИЦЮ – СЕРБСЬКИЙ АНКЛАВ, ЯКИЙ ОХОРОНЯЮТЬ УКРАЇНЦІ

АВТОР: Павло Солодько, спеціальний кореспондент *Тижня*, Косово

Осман Сламніку схожий на персонажів фільмів Кустуріци – червона життерадісна пика, кофта Abibas, Фольксваген 1980-х з подряпанним кузовом. Він – таксист в аеропорту і пропонує довести за 15 хвилин і €30. «То все політики, – авторитетно зазначає Осман. – Скажи командирю, хай він візьме свого сина і поставить у перший ряд для атаки. Ніхто не поставить. Вже ніхто не хоче воювати, треба заробляти гроші».

Ми розмовляємо сербською на центральній вулиці Пріштїни. За єдиної Югославії вона називалася Ленїна, а зараз – бульвар Білла Клінтона. Ще місяць тому розмовляти слов'янською мовою тут було б небезпечно. Але після проголошення

контрабанду на вуличних базарчиках, таксують, збирають металолом (на околицях міст безліч кинутого автосеконду) і переробляють його. Люди навчилися виживати.

«Я був професором в університеті, – розповідає власник готелю «Алді» в передмісті Пріштїни Зечір Садїку. – Мілошевіч закрив наш університет, тому я був змушений зайнятися якимось бізнесом». Зараз номер у його готелі коштує €40 – 60 за добу.

«Головна наша проблема – корупція, причина якої – подвійна відповідальність органів влади. УНМІК киває на косовську владу, косовська влада киває на УНМІК, – додає Куштрїм Джаклі, керівник Інституту ІПКО. ІПКО – компанія, яка першою принесла Інтернет у Ко-

З НЕЗАЛЕЖНІСТЮ КОСІВСЬКІ АЛБАНЦІ СПОДІВАЮТЬСЯ ЗДОБУТИ СТАБІЛЬНІСТЬ

незалежності Косова ситуація змінилася докорінно. Місцеві албанці хочуть стабільності, яка має настати з отриманням незалежності, – і тому Пріштїна зараз є мирним і доволі привітним містечком.

КОСОВО З КОДОМ МОНАКО

Картка, яку я придбав на бульварі Клінтона, – єдиний легальний мобільний оператор у Пріштїні. Його заснувала оонівська адміністрація (УНМІК – Місія ООН в Косові), чомусь через Монако, з тамтешнім кодом +377. Стартовий пакет коштує €15, на рахунок – €5, хвилина розмови всередині мережі – 16 євроцентів.

Середня заробітна плата у Пріштїні – €250–500, у провінції – значно менше. Роботи немає – і люди продають цигарки та різноманітну

собо і організувала дистанційне навчання комп'ютерній грамоті. – Я сподіваюся, що корупція зникне, коли з'явиться один відповідальний орган влади. Тоді у Косово надходять інвестиції. Адже у нас є головний скарб для розвитку економіки – це молодь. І її багато». Багато – це не те слово. Вік 70% населення Косова менший 25-ти років.

ДЕРЖАВА ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Косовський прапор, схожий на стяг ЄС – це не просто так. Це нова ідеологема – держава Косово, у якій не буде національностей. «І Москва, і Белград не бачать речі такими, якими вони є насправді. Але ми хочемо створити державу об'єднаних націй – як у Швейцарії. Щоб не було ані сербів, ані албанців – самі тільки косо-

вари», – каже полковник Корпусу захисту Косова (прообраз майбутньої армії) Шемсі Союя.

Союя – скромний і привітний 40-річний чоловік у непоказній синій сорочці, у якого 5 доньок. Він один із головних претендентів на пост міністра внутрішніх справ Косова – і від нього неабияк залежатиме доля місцевих сербів.

«Косовські албанці люблять косовських сербів, ми не любимо тільки офіційний Белград, – розвиває думку професор Садїку, сидючи у своєму садку за тарілкою бринзи. – Коли в 1999 році нас, як євреїв, без речей гнали на залізничну станцію, щоб вивести у Македонію, серби з нашої вулиці стояли уздовж дороги, вибачалися і давали нам гроші. Вони й досі живуть у передмісті, їх ніхто не чіпав. У нас насправді мирне суспільство».

УКРАЇНЦІ У МИТРОВИЦІ

Косовська Митровиця затиснута між горами, тому звук пострілу лунає гучно, як справжній. Хоча це не куля, а саморобний вибух-пакет, який шко-

КОСОВА

Українські миротворці охороняють міст через річку Ібар, яка ділить Митровицю на сербську та албанську частини

лярі майструють із сірників і цвяшка. Але командир першого оперативного взводу спеціального миротворчого підрозділу МВС України в Косово, капітан Сергій Кочергін перевіряє, чи все в порядку. «402-й — так, 404-й — так», — хрипить з рації. Його взвод стоїть на мосту через річку Ібар. Північна частина Митровиці — сербська, південна — албанська.

Кожного дня о 12:44 перед мостом відбуваються демонстрації сербів. 12:44 — на честь резолюції ООН №1244, яка гарантувала, що владу в Косові здійснюватиме тільки оонівська адміністрація, і визнавала «непохитність суверенітету і територіальної цілісності Югославії».

Митровиця, на відміну від інших сербських анклавів, має транспортне сполучення і електрику безпосередньо з Белграда, тому є центром сербського спротиву в Косові. Інші анклави — це зазвичай села або передмістя з населенням від тисячі до кількох десятків людей.

Є ще одна особливість Митровиці. Муніципалітет її сербської

частини — єдиний із 31-го косовського муніципалітету, яким справді керує УНМІК. У всіх інших частинах Косова оонівці обмежуються спостереженням і порадами місцевої влади. І вже 8 років головою Митровицького УНМІК є українець Ярослав Козак.

«Ми докладемо всіх зусиль, щоб зберегти статус-кво, — говорить він **Тижню**, сидючи у своєму кабінеті, з вікна якого видно безлісі високі гори. На одній із вершин — французький прапор. Це коригувальний пункт французьких снайперів. — Ми не будемо наказувати силою впроваджувати якесь рішення. Хай сторони знайдуть прийнятне для них».

НА ВІСТРІ ПРОТИСТОЯННЯ

За демонстраціями ховається справжній стан подій у Митровиці, який не є секретом для більшості сербів. Іде певна легальна чистка. «Ми викупуємо землю в албанців, — розповідає студент правничого факультету Небойша. — Муніципалітет Белграда платить €500 за квадрат у північній частині, а потім руйнує будинки і бу-

дує більші. Туди заселяють сербських біженців, а албанці за ці гроші викуповують сербські квартири на південному березі Ібара». За даними неофіційних джерел, через сербсько-косовський кордон щороку провозять €70 млн готівки.

Офіційно демонстрації в Митровиці закінчуються 17 березня. 18-го — місяць з проголошення незалежності. Очевидно, серби щось готують на цей час. За даними **Тижня**, цілком можливо є спроба захопити місцевий суд, в якому зараз більшість суддів — албанці.

І тепер на вістрі протистояння опиняються наші миротворці. «До нас поки що непогане ставлення в обох сторін, — стверджує командир спецпідрозділу МВС України у Косові Богдан Салюк. — Невизначена позиція України щодо незалежності Косова певним чином вигідна. Було б також добре, якби МЗС забезпечило і те, щоб у координаційному центрі ООН сидів і хтось з українців».

НЕМА ПРИЯТЕЛЬСЬКОЇ КУЛІ, Є ТІЛЬКИ ВОРОЖА

17 березня 2004 року на мості через Ібар снайпер з албанського боку убив батька Драгана Спасоевіча, члена Ради оонівської адміністрації в Митровиці. Але він не тримає зла на албанців. Ми сидимо в кав'ярні за кілька метрів від місця загибелі батька Драгана. Видно, як на тому боці річки маневрують наші БТри.

— Ми ніколи не визнаємо жодну державу-фантом, — емоційно каже Драган. — Розмови про те, що немає сербів і албанців, а є тільки косовари — то американське світське глупство. Сербі, одним із офіційних представників яких я є, визнають тільки оонівські структури.

— І що потім? — обережно запитую я.

— Наразі наші основні вимоги — прибрати митниці з кордонів і дати можливість сербським суддям працювати в суді. Щоб був статус-кво — а там хай політики домовляються, — каже Драган.

Я показую Драгану фото на екрані камери — наші миротворці у повній готовності:

— Це ж слов'яни-брати охоронятимуть суд.

— Лепо войско, — із задоволенням каже серб, розглядаючи наших. — Але нема приятельської кулі, є тільки ворожа. ■

ЧОРНИЙ четвер

ПІСЛЯ ПОГРОМІВ У БЕЛГРАДІ СЕРБІЯ ВТРАТИЛА НЕ ЛИШЕ КОСОВО, А Й СВОЮ ГІДНІСТЬ

АВТОР: ДЖОРЖЕ НАСКОВІЧ, РЕПОРТЕР РАДІО В92 (БЕЛГРАД),
СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ **Тижня**

Прапор США догорає на тротуарі, а з двох вікон першого поверху посольства США в Белграді виривається полум'я. Люди фотографуються на тлі вогню із піднятими трьома пальцями (символом Сербії). 50 поліцейських, які мали б розігнати натовп, спокійно стоять осторонь — вони зреагують, застосовуючи силу, лише за 40 хвилин.

Результати заворушень під час і після мітингу «Косово є Сербія», що відбувся минулого четверга в Белграді: у приміщенні посольства США знайдено обвуглене тіло 20-річного парубка, 212 осіб поранено, з них — 49 поліцейських. Окрім посольства США, збитків зазнали також будинки дипломатичних представництв Туреччини, Хорватії, Великої Британії, Бельгії, Німеччини, Боснії та Герцеговини і Канади. Один із ресторанів «МакДональдз» у місті було підпалено, пограбовано 90 крамниць, знищено автомобілі, вуличне освітлення...

Проводити мітинг вирішено було під час зустрічі президента Сербії Боріса Тадіча, прем'єра Воїслава Куштуніці та представника найбільшої опозиційної партії Томіслава Ніколіча (Сербська радикальна партія). Зустріч відбулася за кілька годин після проголошення незалежності Косова. Того ж вечора група хуліганів зіткнулася із поліцією перед посольством США, але будівля була «захищена». Однак хулігани спробували вдертися до посольства Словенії та скинути з флагштока і спалити прапор Євросоюзу. Того дня почалися також погроми ресторанів «МакДональдз» в Белграді. Неприємні інциденти тривали усі наступні дні по всій Сербії: громили представництва іноземних фірм, а також крамниці, власники яких — албанці. Деякі міністри, наближені до прем'єра та його партії, виправдали вчинки хуліганів словами «і це також демократія». Демократична партія, лідером якої є чинний президент Сербії Боріс Тадіч,

вийшла з організації мітингу. Однак міністр освіти, член партії прем'єра Куштуніці, порадив школам на день проведення мітингу відмінити уроки, щоб усі охочі могли узяти участь в акції протесту.

21 лютого президент Сербії з офіційним візитом відвідав Румунію, а у Белград вирушили автобуси з демонстрантами з усіх кінців Сербії. Столиця нагадувала вулик. До центру з патріотичними піснями про Косово стікалися групи мітингувальників. Вони несли транспаранти «Косово є серцем Сербії», «Не віддамо Косово» і транспаранти зі словами подяки Іспанії та Бразилії, які заявили, що не визнаватимуть незалежності краю. Поміж людей, які зібралися на мітинг, було багато тих, хто утік із Косова у 1999 році. «Ми прийшли, щоб сказати, що не погоджуємося із проголошенням незалежності. Косово

РЕТРОСПЕКТИВА

За краєм куліс

На початку Першої світової війни Лев Троцький, тоді відомий як Бронштейн, написав для газети «Кієвская мысль» серію матеріалів з Балкан. Пропонуємо уривки з репортажу майже столітньої давнини.

«Ось, що майже дослівно — я писав під диктовку — розповів мені один із моїх сербських друзів.

Жахіття почалося, як тільки ми перетнули старий сербський кордон. Близько 5-ї години вечора ми під'їздили до

Куманова. Чим темніше ставало небо, тим яскравіше виступала на ньому страшна ілюмінація пожеж. Горіло з усіх сторін. Цілі албанські села стояли стовпами вогню. Це було перше справжнє, достовірне, що я побачив зі сфери війни, безжального людського взаємознищення. Горіло житло, горіло добро, накоплене батьками, дідами і прадідами. <...>

Четверо солдатів тримають штики наготові, а у центрі групи стоять двоє

На мітинг протесту проти незалежності Косова в Белград з'їхалося кількасот тисяч сербів

було і завжди буде Сербією», — казали вони крізь сльози журналістам. Подібними були і слова державних та іноземних функціонерів, які звернулися до присутніх. «Чи є серед нас хтось, хто не є із Косова? Чи є серед нас хтось, хто вважає, що Косово — не його? — почав свій виступ прем'єр Воїслав Куштуніца. — Великі держави хочуть, щоб ми зреклися походження, Косова, пращурів та історії. Якщо ми визнаємо, що ми не є сербами, то вони обіцяють, що нам, як нації без пам'яті та походження, буде краще».

Тим часом, попри заклики організаторів зберігати спокій, вже під час виголошення промов дійшло до зіткнення з поліцією групи агресивних демонстрантів перед будинком посольства Туреччини — мітингувальники підпалили стяг та розбили вікна посольства.

зовсім молодих албанців у своїх білих шапочках. П'яний унтер-офіцер тримає в одній руці каму (македонський кинджал), а у другій — пляшку коньяку. Унтер командує: «Падай!» Албанці, напівмертві від страху, падають на коліна. «Вставай!» — встають. Це повторюється кілька разів. Потім унтер з погрозами й лайкою підносить кінець ками до шиї та грудей своїх жертв, потім заставляє пити коньяк, потім... цілує. Решта трое солдатів, не п'яні, стоять серйозно, уважно дивлячись, щоб албанці не втекли чи не зчинили спро-

«Ми зазнали великих матеріальних збитків. Вибито шибки і розбито камери відеоспостереження, повністю знищено пост охорони. Нападники спалили прапор Туреччини, і поліція це бачила», — розповів пізніше посол країни Хасан Сервет Октем.

Після мітингу демонстранти вирушили до храму Святого Сави, де відбу-

РЕЗУЛЬТАТ «МИРНОГО» МІТИНГУ: ОДИН ЗАГИБЛИЙ, 212 ПОРАНЕНИХ

лася молитва за спасіння сербського народу. Тим часом менша група людей замість молитися попрямувала до посольств інших держав. «Вбий, заріж, щоб шиптарів (сербська лайлива назва косівських албанців — прим. авт.) більше не було», — викрикували вони. Найбільша група пішла до посольств Хорватії та США. Швидко видряпалися на балкон, скинули і підпалили

тиву. «Це арнаути, — діловим тоном каже мені один із солдатів. — Зараз він їх заріже». <...>

У місті, точніше на вулицях, усе тихо, наче вимерло. У 6 годин вечора усі ворота і вхідні двері зачиняються. Але з настанням темряви починається робота комітаджів. Вони вриваються до турецьких та арнаутських будинків і роблять там одну й ту саму роботу: грабують і вбивають. У Скоп'є 60 тисяч населення, з них половина — албанці та турки. Частина, правда, втекла, але переважна більшість залишилась. І ось

прапор США, а на його місце повісили сербський. Потім крізь вікна закинули факели, а кілька демонстрантів увірвалися в посольство і почали вибивати шибки. Через 40 хвилин поліція відреагувала, використавши сльозогінний газ, а потім розігнала натовп і відтиснула демонстрантів броньованими машинами. «Ідьте у Косово», — закидали їм демонстранти.

Водночас група хуліганів грабувала магазини у центрі міста. Вулицями бігли люди з м'ячами, кросівками, куртками... Свідки зазначали, що крадії навіть мали час на примірку кросівок. Завдяки інтернет-сайту «youtube» світ облетіло аматорське відео під назвою «Косово за кросівки», на якому видно дівчат, які йдуть із магазину в магазин і пакують у торби солодощі, спортивний одяг та взуття. Поліція лише близько 22:00, після інших зіткнень із хуліганями з використанням сльозогінного газу і стріляниною гумовими кулями, змогла узяти під свій контроль белградські вулиці. Після понад годинного розбою на вулицях залишилися манекени, вішаки, розпаровані кросівки й запах сльозогінного газу.

Днем пізніше звічено американське посольство перетворилося на головний туристичний атракціон

столиці. Мало знайдеться перехожих, які б перед ним не зупинилися, — дехто фотографував на згадку, а дехто лишень намагався краще роздивитися наслідки мародерства. Коментари поділилися: «НАТО нам завдало більше збитків», — говорили одні, в той час як інші констатували, що Сербія втратила не лише Косово, але й свій образ та гідність. ■

над ними-то й відбувається нічна розправа.

Серед солдатських мас видно сербських селян, які поприходили сюди майже з усіх кінців Сербії. Під приводом того, що шукають своїх синів та братів, вони проходять Косовським полем і — грабують. <...> З околиць Вран'ї населення масово йде в албанські села і забирає там усе, об що спотикається поглядом. Баби несуть на своїх плечах навіть двері та вікна албанських будинків.

«Кієвская мысль», № 355,
23 грудня 1912 року.

Тести і протести

НЕЗАЛЕЖНЕ
ЗОВНІШНЄ
ТЕСТУВАННЯ
ВИПУСКНИКІВ ДАЄ
ШАНС ПОЗБАВИТИСЯ
КОРУПЦІЇ ПРИ ВСТУПІ
ДО ВИШІВ. БАТЬКИ
ПРОТИ

АВТОР: Марія Старожицька

Тестування пройде у квітні – травні: з 11-ти предметів треба обрати три, що є профільними у обраному виші

Якщо б соціологи щороку визначали, яка частина суспільства і коли саме є найвразливішою до будь-яких нововведень, такою, напевне, виявилися б випускники шкіл та їхні батьки. Тому цьогорічне введення незалежного зовнішнього тестування та скасування вступних іспитів до вищих навчальних закладів схвилювало батьків і дітей. Першу перемогу над державними постановами вже досягнуто – термін реєстрації охочих оцінити свої знання, тобто, тих, хто збираються надалі підвищувати свій середній рівень освіти до вищого, подовжено до 1 березня.

ПЕРЕЛЯКАНІ БАТЬКИ

Кількість вищих навчальних закладів, у які можна подавати сертифікати НЗТ, не обмежується. Частково знято напруження щодо мови тестування: і цього, і наступного року бажаючи ще зможуть проходити його не тільки українською, але й російською, угорською, кримськотатарською та польською мовами. Але вибір іншої мови відповідей не відміняє обов'язковості тестування з української.

Вже можна заздалегідь перевірити себе у пробному тестуванні: це коштує від 17 до 50 грн. Головна мета нововведення – водночас позбутися корупції у середніх та ви-

щих навчальних закладах, тож нехай освітяни хоч трохи підзароблять на тренуваннях абітурієнтів.

Батьки вже бомбардують Міносвіти листами, в яких пояснюють, що діти різні – одним легше відповісти письмово на тестові запитання, а от їхні – набагато краще відповідають усно біля дошки, як звикли за роки навчання. Фахівці-математики та фізики, у яких діти-випускники, вже проаналізували минулорічні тести, які були експериментальними, і знайшли у відповідях помилки. Тепер вони хвилюються, бо тести перевірятиме комп'ютер, і вже збираються оскаржувати результати тестування в суді. Там, де не буде комп'ютера, також немає впевненості в об'єктивності викладача. «Ось, дивіться, питання «Особливості брежневської епохи, – гарячкує в розмові зі мною мати випускника. – Там навіть у двох різних підручниках різне ставлення, а це ж найзрозуміліший час нашої історії!» Вже прогнозують літній параліч Міносвіти, який спричинять тисячі судових позовів.

ВИПУСКНИКИ «ЗА»

Але випускники здебільшого спокійно сприймають перспективу тестування.

«Я в цілому добре ставлюся до цього нововведення, – каже Ярос-

лава Куцай, учениця 11-го класу. – Але ми вже кілька місяців підганяємо те, що знаємо, до зразків відповідей на тестові запитання. Більше того – кожен зосередився лише на обраних предметах. Виходить, ніби ми вчимося не для того, щоб потім перевірити наші знання, а регулярно перевіряємо наші знання замість того, щоб їх поповнювати. Яюсь неправильно виходить!»

ГОДИНА «Х»

У потрібний день і час цієї весни, вчителі поведуть своїх одинадцятикласників в одну зі шкіл, визначених лише напередодні тестування, де їх за списками і за обов'язкового пред'явлення паспорта приймуть чужі викладачі. Із собою в клас дозволено брати тільки паспорт і ручку. Потім під охороною туди привезуть самі тести. Діти отримають два зошити – завдання й чернетку зі спеціальними штрих-кодами, якими одразу шифрують їхні імена та прізвища. Ключі до шифру – у спеціальний конверт. Після того, як тест написано, роботи упакують у спеціальні пластикові пакети, які заклеюють в присутності дітей і сторонніх спостерігачів – батьків випускників наступного року. Потім, знову-таки під охороною, роботи буде відвезено на перевірку в центри незалежного тестування. І – все. ■

ІНСТАЛЯЦІЯ ТА ОРЕНДА

- ПЛАЗМОВІ ПАНЕЛІ
- РІДКОКРИСТАЛІЧНІ ЕКРАНИ
- ПРОЕКЦІЙНЕ ОБЛАДНАННЯ
- АКСЕСУАРИ ТА ІНШЕ

на фото: співробітники ТОВ "ПрессКом" (С. Шабан, В. Володи, А. Шарко, Д. Бурдак, А. Довжик, С. Цюк)

ПрессКом TECHNOLOGY

тел./факс: (044) 585-97-27
www.presscom.ua

**ФЕСТИВАЛЬ
ЖІНОЧИХ
АВТОМОБІЛІВ ***

SHIFT_expectations

**NISSAN MICRA
від 15 100 \$**

Двигун: бензин – 1.2, 1.4
ABS, EBD, Nissan Brake Assist, клімат-контроль, датчик дощу, підігрів сидінь, електропакет, інтелектуальний чіп-ключ, омивач фар

Кожному покупцю подарунковий сертифікат у розмірі 2000 грн

**NISSAN ALMERA CLASSIC
від 15 690 \$**

Двигун: бензин – 1.6
ABS, EBD, Nissan Brake Assist, кондиціонер, підігрів сидінь і дзеркал, подушки безпеки водія та пасажирів

Кожному покупцю подарунковий сертифікат у розмірі 1500 грн

**NISSAN NOTE
від 16 540 \$****

Двигун: бензин – 1.4, 1.6
ABS, ESP, клімат-контроль, датчик дощу та світла, Bluetooth hand-free, 6-дисковий CD-чейнджер, пересувні задні сидіння, 13 відсіків для речей

Кожному покупцю подарунковий сертифікат у розмірі 3500 грн

**NISSAN TIIDA
від 20 490 \$**

Двигун: бензин – 1.6, 1.8
ABS, EBD, круїз-клімат-контроль, Intelligent Key, датчик дощу та світла, Bluetooth hand-free, 6 подушок безпеки

* Фестиваль жіночих автомобілів триває з 01.02.08 по 01.04.08
** Спеціальна пропозиція на автомобілі 2007 року діє до 31.03.08

ПЕРЕВЕРШУЮЧИ_сподівання

Офіційний дилер Ніссан в Україні
Київ, вул. Героїв Оборони, 4, тел.: (044) 277-7077, 277-7070
www.golosevsky.com

Гарантія складає 3 роки або 100 000 км пробігу. Гарантія від наскрізної корозії - 12 років незалежно від пробігу. Кількість автомобілів обмежена. Оплата у гривнях за курсом НБУ на день оплати. Цни наведено для базової комплектації. Ціна не обов'язково включає всі вищенаведені опції.

СТВОРЮЮЧИ ЦИВІЛІЗАЦІЮ

Індустрія синтезу

ВАНІХ МРІЙ

Торгувати смертю — також професія. Доки в країні тисячі наркоманів потребуватимуть чергових доз, драг-дилери процвітатимуть. Про шкоду наркотиків йшлося мільйони разів — щось нове додати складно. Хіба що можна порадити переглянути «Реквієм за мрією» Даррена Аронофскі. І обов'язково показати його дітям — для профілактики. У цьому числі **Тижня** — про наркоіндустрію без зайвих емоцій — ворога потрібно знати в обличчя.

ЗМІСТ:

МЕРЕЖЕВИЙ НАРКЕТИНГ

Як працюють драг-дилери
СТОР. 42 – 45

ЕПІДЕМІЯ

Наркоманія загрожує національній безпеці
СТОР. 42 – 45

РОМАН З ПЕРВІТИНОМ

Тиждень

відвідав нарколабораторію
СТОР. 46 – 48

МЕХАНІКА «КАЙФУ»

Схема обігу наркотиків
СТОР. 46 – 47

В'ЯЗНИЦЯ І СМЕРТЬ

Його переслідують героїнові сни
СТОР. 48 ▀

ФОТО: ВІКТОР СІВІДОР

Про мільярди на наркотики
читайте на стор. 26 – 28

Мережевий НАРКЕТИНГ

КОРЕСПОНДЕНТ **ТИЖНЯ** ЗАЗИРНУВ
УСЕРЕДИНУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТОРГІВЛІ
СИНТЕЗОВАНИМ ЩАСТЯМ

АВТОР: ОЛЕКСАНДР ІГНАТЕНКО

За підрахунками Департаменту боротьби із незаконним обігом наркотиків МВС України, близько 174 тис. наших співгромадян — наркозалежні. Щодня їм потрібна нова доза, нерідко більше. За рік в країні споживають щонайменше 62,6 млн «порцій» дурману. Цей шалений попит задовольняють драг-дилери, яких клієнти не надто шанобливо називають баригами.

АНТОН — ПРОСТИЙ НАРКОБАРОН
Образ наркоторгівця, створений кінематографом і пресою, дуже відрізняється від дійсності. Це не брутальний амбал кримінальної зовнішності, а швидше менеджер середньої ланки. Йдучи вулицею, він в останню чергу приверне увагу мілицейського патруля.

Антон — наркобарон середньої руки, контролює оптові поставки канабісу в два спальні райони столиці. Багато пігулок екстазі [див. словничок], що змушують молодь стрибати у нічних клубах до самого ранку, також проходять через його руки. Нічим не примітний миршавий чоловік середніх років, пересувається на народній автівці «Ланос», хоча може дозволити собі респектабельніший транспорт.

На моє наївне питання, чому він взагалі цим займається, Антон невелико посміхнувся. «Через скруту», — пролунало у відповідь. Кар'єру драг-дилера він розпочав ще в школі, у 8-му класі. Якимось одним знайомий, на кілька років старший хлопець, запропонував Антонові продавати «траву» та «колеса» за 30% від прибутку. Тепер він працює самостійно і оперує

ФОТО: АНДРІЙ ПОМАХІН

Загроза національній безпеці

НАРКОМАНІЯ В УКРАЇНІ
ЗНАХОДИТЬСЯ
У СТАНІ ЕПІДЕМІЇ

РОЗМОВЛЯВ БОГДАН БУТКЕВИЧ

Правозахисник, колишній дисидент та політв'язень, психіатр за освітою **СЕМЕН ГЛУЗМАН** заявляє, що з наркоманією в Україні фактично не борються

чималими партіями наркотику. У плантаторів, які вирощують коноплі, він купує за раз 20–30 стаканів «товару» по 300 грн за кожен. Стакан містить 10 коробок [див. словничок], роздрібна ціна яких на столичному чорному ринку сягає 90 грн. Антон відпускає «траву» роздрібним розповсюджувачам по 70 грн за коробку. Тобто перепродаж стакана канабісу приносить йому до 400 грн чистого прибутку, або 120%. І, каже Антон, «товар» ніколи не залежується.

Ціна коробки «трави» на чорному ринку коливається від 35 до 90 грн — залежно від сорту та якості. Під якістю мається на увазі сила наркотичного сп'яніння, що настає після вживання. Найвище цінується так званий голландський канабіс, вирощений із селекційного насіння у тепличних умовах із дотриманням певної технології. Також високо цінується «афганка» — канабіс центральноазійського походження.

СЛОВНИЧОК

Канабіс («план», «гандж», марихуана, гашиш) — легкий наркотик із сушених конопель.

Екстазі — амфетамін MDMA.

Стакан, коробка (сірникова) — одиниці виміру партій канабісу на ринку.

Амфетамін — хімічна похідна молекули ефедрину — основа більшості наркотиків-психостимуляторів.

Феномін, первітин — синтетичні психостимулювальні наркотики.

«Траву» споживає не тільки молодь, але й поважні бізнесмени та навіть державні діячі», — вважає Антон. Коли я поцікавився у співрозмовника, чи, на його думку, київський міський голова справді, як заявляють недоброчинці, вживає заборонені речовини, Антон весело розсміявся. А потім із виглядом експерта заявив: «Можу дати руку на відсіч, що Ляоня сидить на наркоті. Вірогідніше за все, регулярно палить «афганку», а також іноді нюхає кокаїн».

Співрозмовник **Тижня** запевняє, що сам він наркотики не вживає. Однак для драг-дилерів це швидше виняток, ніж правило. Він розповів, що часто сам наркотогрівець залежний від наркотиків. Наприклад, торгує коноплею, а зароблене витрачає на героїн. Водночас Антон стверджує, що для більшості бариг продаж наркотиків не єдине джерело заробітку — це підробіток. Звісно, дуже вигідний, але доволі ризикований. Паралельна легальна праця слугує також прикриттям і відвертає підозри правоохоронців. Виключно на прибутки від наркотогрівлі можуть жити

Усі наркотики шкідливі по-різному

У. Т.: У державних органах кажуть про 100–200 тис. наркозалежних. Неурядові експерти називають 800–900 тис. Скільки ж наркоманів налічується в Україні насправді?

— На мою думку, їх реальна кількість стрімко наближується до 1 млн осіб. І це тільки власне наркомани. Бо, окрім озвученої цифри, є ще страшніша — 5 млн. Саме стільки, за словами експертів, «співзалежних», тобто родичів та близьких людей, які безпосередньо вживають наркотики. І вони також втягнуті в цю трагедію. До речі, те,

що держава не знає навіть приблизної кількості своїх наркозалежних громадян, і є найкращим індикатором ставлення до цієї болючої проблеми. Таке нехтування є прямою загрозою національній безпеці, адже фактично держава просто не знає, що робиться всередині неї. Колись я думав, що настільки часті вибори в нашій країні — це добре, адже хоча б перед ними політики звернуть увагу на проблему наркоманії. Просто почнуть говорити про це, якщо нічого іншого вони робити не вміють. Але вони не розуміють,

що існує цілих 5 млн виборців, яких дуже легко обдурити обіцянками боротьби з наркотиками. Наші політичні партії навіть нічого не обіцяють — просто ігнорують. Можна напевно стверджувати, що наркоманія в Україні знаходиться у стані епідемії. І мовчати про це — великий гріх.

У. Т.: Тобто ви вважаєте, що з наркоманією в Україні борються неналежно...

— У нас немає не те що адекватної боротьби, але й просто

лише драг-дилери найвищого рівня, які оперують партіями, що вимірюються сотнями кілограмів.

ДЛЯ КОЛА ДРУЗІВ

Всі продавці наркотиків поділяються на дві нерівні категорії: суто бариги, які займаються тільки перепродажем наркотиків — таких переважна більшість, та безпосередніх виробників, які вирощують або виготовляють наркотики. Таких мало. Вони практично ніколи не контактують зі споживачами, збуваючи весь товар дилерам. Існує, правда, схема, коли виробник безпосередньо не розповсюджує свій «товар», але й не перепродає його

вання, в якому він обов'язково розкаже, як класно «закинувся» вчора в клубі. Друзі одразу зацікавляться: «А телефон в нього взяв?» — «Взяв». — «А якщо я тобі гроші дам, то мені візьмеш?» — «Та без проблем». Саме так працює наркотичний мережевий маркетинг.

«Існує багато інших способів «розкрутити» клієнта на першу покупку», — розповідає Антон. Барига чекає, доки клієнт трохи накачається алкоголем або сам пригощає його випивкою. І потім, під час бесіди на абсолютно відсторонену тему, він може запропонувати: «А не хочеш піти до туалету на пару «доріжок» (кокаїну чи амфетамі-

НА СТОЛИЧНОМУ РИНКУ ВАЖКИХ НАРКОТИКІВ ДІЛКИ ПЕРЕХОДЯТЬ НА БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ

баригам. Він наймає людину, котра за певний відсоток збуває наркотик і шукає нових клієнтів.

Барига, який досяг вищого рівня, особисто не шукає клієнта — це роблять дрібні розповсюдженці. У нічних клубах такий підручний виділяє з натовпу людей, які є його потенційними покупцями. Антон розповів, що коли тільки починав «працювати», то вчився розпізнавати їх за поведінкою, за манерою розмови, зовнішнім виглядом, навіть за стилем одягу. До таких продавця може сам підійти і запитати: «Хочеш закинутися?» Якщо людина погоджується, то драг-дилер його пригощає. Обов'язково безкоштовно — першого разу. Потім, коли людина приходить сама, він «по дружбі» продає наркотик за півціни.

Якщо перші 2–3 угоди проходять нормально, то такий споживач стає не тільки постійним клієнтом, але й безкоштовною рекламою. Адже в нього є своє коло спілку-

ну — прим. *рег.*)? Дуже поширена інша схема: до потенційного клієнта підходить «своя» дівчина, гарна, нафарбована, сексуальна. Вона провокує його на знайомство, фліртує. І в один прекрасний момент пропонує наркотик, який тут же можна придбати у дилера. Найчастіше ця дівчина — сама наркоман. Така схема нерідко використовується на курортних дискотеках. Там збираються маси людей, які хочуть розваг швидких, сильних і прямо тут.

СКУТІ ОДИМ ЛАНЦЮГОМ

Чим небезпечніший наркотик, тим частіше барига та покупець взагалі не бачать одне одного. За словами Антона, на столичному ринку важких наркотиків ділки взагалі переходять на безготівкові розрахунки. Схема така: охочий придбати героїн купує картку поповнення рахунку для мобільного телефону, наприклад, на 300 грн (вартість стандартної дози героїну). Потім

виразної артикульованої політики в цій сфері. Те, що кожен день намагаються виставити в якості цієї політики Міністерство охорони здоров'я чи МВС — не більше, ніж гучні декларації. Гарно оформлені, на гарному папері, гарними словами. Але ж наркополітика — це зовсім інше. Це реалістичні оцінки явища та не менш реалістичні

кроки у боротьбі з цим явищем. Ось один дуже красномовний факт: в Україні практично немає жодного державного центру з реабілітації наркоманів. Це, у свою чергу, означає: якщо родина наркозалежного неможна і в неї немає кількох тисяч доларів, то їй просто нема куди звертатися по допомогу. Такі центри — альфа і омега будь-якої полі-

ФОТО ВІКТОР СЕРГОВ

тики в цій сфері. Вони існують у всіх розвинених країнах — починаючи від Польщі, закінчуючи США. Зрозуміло, що від наркоманії немає панацеї і є люди, які настільки глибоко у все це загрузли, що їм вже ніяка реабілітація не допоможе. Тоді їм потрібно просто видавати наркотик — можливість такого кроку зараз активно дискутується

Наркотики ближче, ніж здається: вони доступні навіть школярам

в західних країнах, наприклад, у Великій Британії. І не внаслідок якоїсь особливої гуманності, ні. Просто ці люди підуть заради здобуття чергової дози на все — вбивство, крадіжку, вони є розсадниками ВІЛ/СНІДу тощо. Тобто якщо ми не можемо їм допомогти, то потрібно хоча б інших людей від них убезпечити. Можна також спробу-

вати використати одіозну замісну терапію з використанням метадону.

У. Т.: Чому одіозну? Адже зараз метод метадонової реабілітації вважається новим словом у лікуванні наркоманії...

— Це не зовсім так. Метадон — це сильнодіючий штучно синтезований наркотик. Він був винайде-

відсилає на певний номер текстове повідомлення про те, що в нього є гроші і бажання купити. У відповідь приходить SMS з номером, на який потрібно переслати код картки поповнення. Як тільки гроші потрапляють на обумовлений рахунок, клієнту приходить повідомлення з адресою та вказівками, де шукати наркотик. Наприклад: «вулиця така-то, такий-то будинок та під'їзд, між четвертим і п'ятим поверхами буде знаходитися пачка від цигарок, в якій буде твоя доза».

«Ціни на важкі наркотики обвалюються», — ділиться дослідженнями Антон. На ринку все більше дешевого афганського героїну, а також ще дешевших і простіших у приготуванні синтетичних наркотиків — амфетамінів. Зокрема, феномін та первітин [див. словничок] майже повністю витіснили героїн та кокаїн. Мій співрозмовник каже: «Якщо ви заходите у під'їзд та відчуваєте сильний запах фіалок, значить, в цьому будинку — підпільна лабораторія з виготовлення амфетамінів».

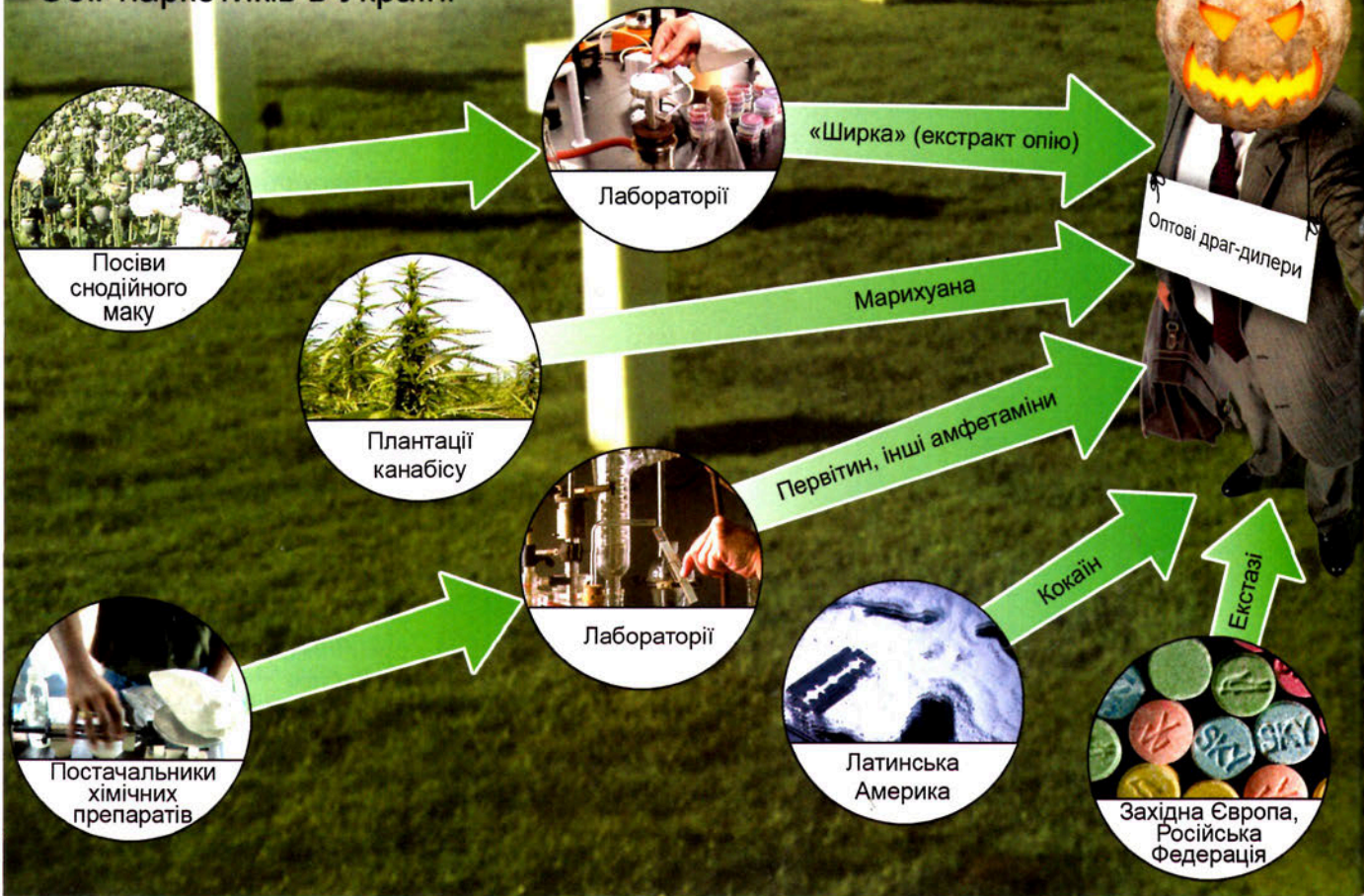
Екстазі — незмінний супутник молодіжних вечірок та дискотек — також належить до них. Однак пігулки, які ще називають «бубликами», рідко містять справжній екстазі — сполуку MDMA. Часто — це суміш різних наркотиків та інших речовин. «Наприклад, пігулка з малюнком «інь-янь» — це суміш героїну та кокаїну, — пояснює Антон. — Їх поєднання дає зовсім інакший, третій ефект».

Шанси у бариги відійти від справ і розпочати спокійне життя не більші, ніж у наркомана «зістрибнути» з голки. І навіть не тому, що хтось із решти учасників цього «бізнесу» його просто так не відпустить. Легкі гроші діють як наркотик — від них дуже важко відмовитися. Не кажучи про випадки, коли драг-дилер також споживає те, що продає. ■

ний кілька десятиліть тому в західних країнах як замітник для реабілітації героїнових наркоманів. Але на Заході відношення до метадоноу зараз серйозно переглядається. Адже він виявився зовсім не таким ефективним, як очікувалося, а найголовніше — він також викликає свою, дуже серйозну залежність. ■

Механіка «кайфу»

Обіг наркотиків в Україні

РОМАН З ПЕРВІТИНОМ

У ЗВИЧАЙНІЙ КИЇВСЬКІЙ КВАРТИРІ СИНТЕЗУЮТЬ «ДОПІНГ ГІTLERA»

АВТОР: АНТОН ЛУЗЕР

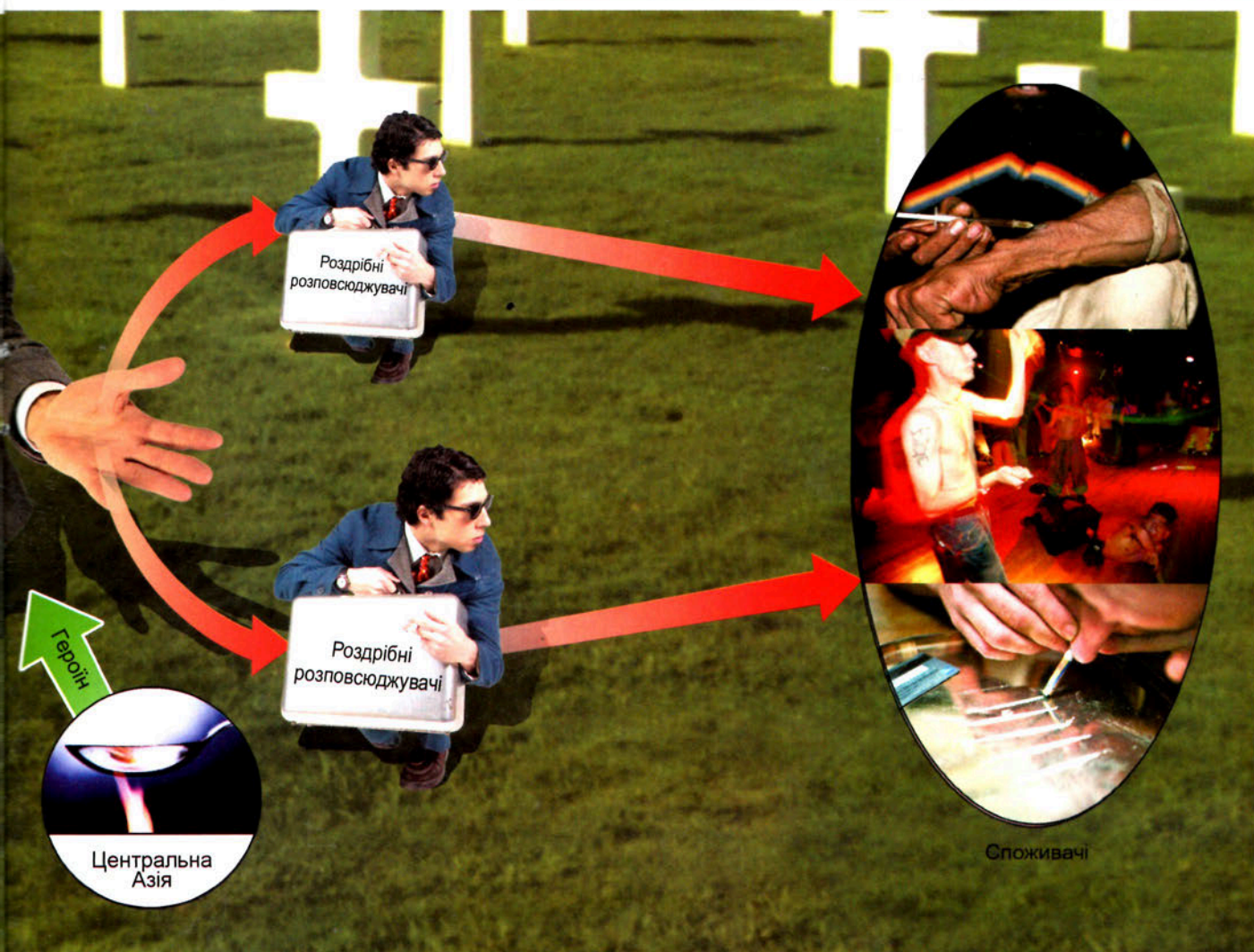
Опів на першу ночі, парк, що переходить у ліс. Час і місце наводять на тривожні роздуми. Сахається від кожної тіні і звуку. «Часом не на мене чекаєш?» — раптом на моє плече лягає чиясь рука. Поспіхом озираяюсь. Переді мною — молодий чоловік близько 30 років, він називає себе Андрієм. Гарне пальто, шикарний шкіряний кейс — більше схожий на бізнесмена чи адвоката, ніж на хазяїна великої нарко лабора-

торії. У ній синтезують первітин — штучний наркотик, яким свого часу «лікувався» Адольф Гітлер.

Ми потискаємо один одному руки. «Не передумав? — запитав Андрій. — Ну, тоді ходімо». Поряд промчала автівка. «Владімирській централ, ветер северний...» — лунало із відчиненого вікна. «Музика якраз для цього району», — зазначаю я. «Це точно, — погоджується Андрій. — Але я надаю перевагу трансу».

ВИПРОБУВАНО НА САШКОВІ

10 хвилин пішки — і ми в типовій, на перший погляд, двокімнатній квартирі. Заходжу до вітальні, і щелепа мимоволі починає відвисати. Кімната схожа на великий парник, тільки замість огірків-помідорів усюди розставлені великі вазони з коноплями. Кожен турботливо оточений лампами денного освітлення, обігрівачами, дзеркалами для фіксації проміння. Повітря задушливе, напоєне п'янким, тремтливим запахом цвіту

канабісу. Таке враження, що серед зими опинився десь у тропіках. Хазяїн квартири пояснює, що завдяки такому правильному підходу до виробництва йому вдається збирати 3–4 врожаї конопель щороку. Що, у свою чергу, дає можливість майже безперервно постачати товар на ринок оптом. І отримувати чималі прибутки. «Самий кайф — це весна та початок літа, — ділиться професійними секретами наркобарон. — Бо ціни на «гандж» піднімаються: нового врожаю ще немає, старі запаси майже закінчуються. На простій «траві» не дуже високої якості я роблю шалені гроші. Вистачає на те, щоб потім 2–3 місяці взагалі відпочивати».

Але найцікавіше — на кухні. Колби, реторти, спеціальна електрична плитка, безліч склянок із хімічними реактивами і купа іншого приладдя — аж очі розбігаються. Це «вінтовник» — лабораторія з виготовлення синтетичного наркотику

первітину або «вінта», як називають його наркомани.

Біля колб пораяється Сашко. Перший же погляд викриває у ньому хронічного наркомана: великі темні кола навкрузи очей, просто неймовірно збільшені зіниці, хвороблива схудлість. Сашко — компаньйон хазяїна нарколабораторії, так би мовити, технічний директор «концесії». «Це хімік від Бога, — рекомендує партнера Андрій, коли той виходить на хвильку з лабораторії. — Сашко раз на 2–3 місяці йде у «марафон» десь на кілька тижнів. Але жодного «косяка» [див. словничок] ще не було — він же й собі з партії кілька доз забирає. Запитую Андрія, чи він також вживає наркотики. «Ти що, я ж не ідіот! — говорить він з непідробним подивом. — Звісно, будь-який «товар» можна розрізнити на смак, іноді дозволяю собі покурити хорошої голландської «трави». Але не більше — цей бізнес робиться тільки на тверезу голову».

З цими словами він закурює гламурного вигляду тонку сигаретку з ментолом.

НЕ ЗБОВТАВ — СТРАШНИЙ «ПЕРЕДОЗ»

Мій візит припав на досить хвилюючий момент — закінчення процесу виготовлення первітину. Сашко виймає зі скляної колби густу темно-коричневу субстанцію, схожу на палений цукор, перекладає її у скляний продовгуватий фільтр, підси-

СЛОВНИЧОК

«Марафон» — безперервне вживання наркотику протягом певного часу.

«Косяк» — в цьому контексті — неякісна партія товару, скарги покупців.

Хронічний галюцинаторно-маячний психоз — гострий психічний розлад, що супроводжується руйнацією особистості, галюцинаціями тощо.

В'ЯЗНИЦЯ І СМЕРТЬ

пас якусь речовину. «Це безводний ацетон», — пояснює Сашко, збовтуючи суміш. Темна субстанція перетворюється на білі з рожево-жовтуватим відблиском грудки. Сашко ретельно подрібнює їх ножем. Потім бере кілька пластикових пляшечок, засипає в них наркотик та ретельно закорковує. У відповідь на мій здивований погляд він каже: «Як не закрию, то буде псуватися. «Вінт» дуже активно взаємодіє з повітрям та водою».

Запитую його, чи справді первітин так легко готується? Сашко категорично не погоджується. «Трохи не збовтав, трохи не помішав — і буде жорсткий «передоз», — попереджає «технічний директор». — Або виглядатиме не як справжній «вінт», а як бридка шмарклі». Раптом із коридору лунає пронизливий дзвінок. Андрій виймає з шафи пакунок з порошком. «Клієнти прийшли», — пояснює він. У коридорі кілька хвилин чути приглушені голоси, потім Андрій повертається з декількома 100-доларовими купюрами в руках. Але це не останні покупці на сьогодні. Дзвінки у двері в цій квартирі лунають цілодобово. ■

ДОВІДКА

Первітин — потужний психостимулятор (метамфетамін) з ряду амфетамінів. Винайдений 1919 року японським вченим А. Огатою як енергетик. При застосуванні первітину настає ілюзія приливу сил, ейфорія, нескінченний потік думок, що швидко змінюють одна одну, повна відсутність апетиту та втоми. У Німеччині часів Адольфа Гітлера первітин використовували як штатний психостимулятор для танкістів та льотчиків. Первітинові ін'єкції входили до «раціону» майже всього партійно-державного керівництва Третього Рейху, включаючи й самого фюрера. Як енергетик використовували і в Червоній Армії СРСР.

Залежність виникає після кількох тижнів систематичного вживання. Викликає серцево-судинні захворювання, руйнує психіку. За рік-два постійного вживання виникає хронічний галюцинаторно-маячевий психоз [див. словничок]. Без надання професійної допомоги люди в такому стані зазвичай гинуть.

ДЕНИС, 30 РОКІВ: «Ломка» за ґратами — ви навіть уявити собі не можете, що це таке»

Мій перший наркотичний досвід — амфетамін. Мене пригостила моя дівчина Ася. Ми вдихали його ніздрями. Так, мені сподобалося. І вам сподобалося б, але пробувати не раджу. Обов'язково захочеться повторити.

Наступного разу до «фену» я додав ще пігулку екстазі. Враження, скажу я вам, неймовірні. Захотілося ще і ще. За кілька місяців я помітив, що звичної дози мені вже не вистачає, аби отримати той кайф, який відчув першого разу. Одного вечора у клубі я винохав чимало амфетаміну і ковтнув кілька пігулок екстазі, але не відчув жодного задоволення. І Ася підвела мене до непримітного чоловіка в чорних окулярах, який тусувався біля барної стійки. «Ми хочемо нахмуритися», — сказала вона йому. За кілька хвилин у нас у руках опинився пакуночок із героїном. Уперше ми його нюхали так само, як і «фен». Цей момент я не забуду ніколи — це було відчуття настільки неймовірного щастя, що хотілося обійняти весь світ. Наступного разу ми спробували через шприц. І вже не могли зупинитися.

Героїн став нашим постійним супутником. Я себе заспокоював, що нічого страшного в цьому нема — я ж завжди можу припинити. Але з кож-

ним місяцем дози збільшувалися, а насолоди меншало. Я ніяк не міг досягнути того найпершого відчуття щастя. Щось почали нарешті помічати й мої батьки — гроші, які вони мені давали, закінчувалися дуже швидко. Та й все важче було постійно ховати свої поколоті руки та очі вампіра з неймовірно збільшеними зіницями.

Гроші швидко скінчилися. Ми продали всі свої речі, все, що можна було продати у батьків, навіть у бабусь. Потім позичали у друзів, поки вони не перестали взагалі з нами вітатися. І от настав день, коли варіантів дістати грошей просто не було. Барига навіть слухати не хотів про «зараз безкоштовно, а потім віддам». «Відпрацюєш», — відрізав він. І от я стою з пакунком наркотиків на «точці» і чекаю клієнтів. Раптом мене ззаду охопили сильні руки і повалили на землю. Я не встиг навіть поворухнутися, як у мене на руках клацнули наручники. Вирок — 3 роки. «Ломка» за ґратами — ви навіть уявити собі не можете, що це таке.

Ася померла півтора року тому від передозування. А я ще у в'язниці зарікся більше не торкатися наркотиків. Однак триматися не так легко. Мене досі тягне до героїну, дуже сильно тягне. Він мені інколи сниться.

Назовсім голка не відпускає ніколи

ФОТО: ВІКТОР СІВЕРОВ

Ігор Закус
представляє

爵士

Medium Cool

Тріо Наталії Лебедевої

Наталія Лебедева
- рояль

Ігор Закус
- бас-гітара

Олексій Фантаєв
- ударні

Спеціальний гість:
Артем Менделенко
- саксофон

25
БЕРЕЗНЯ
19:00

«УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ»
вул. Хрещатик, 2

РЕНЕСАНС 96.8
БІЗНЕС РАДІО

КВИТКИ ПРОДАЮТЬСЯ В ТЕАТРАЛЬНИХ КАСАХ ТА В КНИГАРНІ

вул. ЛИСЕНКА, 3

видавництво
TEMPORA
TEMPORA BILIA VERITAS
«Темпора»

Ігор
Закус

МУЗ. ХБІРЖА
www.x-mb.com.ua

ЗАРОБІТЧАНИ УСІХ ОК

НИНІ ГОЛОВНІ І НАЙБІЛЬШ НАДІЙНІ ДЛЯ НАШИХ МОРЯКІВ РОБОТОДАВЦІ – ІНОЗЕМНІ СУДНОВЛАСНИКИ

АВТОР: ІГОР КРУЧИК

Аме зимовий норд-ост. В Одесі, неподалік морського порту, берегом Військової бухти мете сніг. До цього самого берега туляться старезні кораблі і новомодні яхти. Проходжу крізь шеренгу іржавих корпусів, що очікують відправлення на брухт.

Після розпаду СРСР чисельність торговельного флоту України зменшилася на порядок, вантажообіг – майже в 50 разів. Чорноморське пароплавство, яке раніше вважалося одним із найбільших у світі, розтринькало свої кораблі. Натомість індустрія глобалізувалася. Судновласники зараз можуть бути громадянами будь-якої країни, екіпаж – міжнародною «збіркою солянок», а державний штандарт обирається за принципом: де менше податків – там і

З морячкою пані Оксаною спілкуємося на кінематографічно відомих потьомкінських сходах біля монумента Дюкові Рішельє. «Нас познайомила сестра Вадима, я з нею дружу. Вона йому весь час капала: «Ти її завоюй, не бійся, ти зможеш». Оксанин чоловік закінчив вищу одеську мореходку – зараз вона називається Національною морською академією. «Я знала, до чого готуватися, виходячи за моряка. Розуміла, що будуть розлуки по 5–7 місяців і більше. Тоді всі питання вирішує жінка: як кран відремонтувати чи розетку – думай сама».

Коли чоловік іде в рейс, в Оксани з тиждень депресія. «Намагаюся зосередитися на хатніх турботах». Та й чоловікові сумно. На кораблі дістає монотонність. Хоча умови у Вадима там непогані – окрема каюта з душем. Але робота моряка, хоч він і

ЗАДОРОЖНИЙ КРУТИТЬ У РУКАХ ЗУБ КАШАЛОТА, ПОДАРОВАНІЙ ЙОМУ ЛЕГЕНДАРНИМ УКРАЇНСЬКИМ КИТОБОЄМ – КАПІТАНОМ-ДИРЕКТОРОМ ОЛЕКСІЄМ СОЛЯНИКОМ

Батьківщина (відповідно, на кормі майоритиме панамський, грузинський або будь-який інший прапор).

ДРУЖИНА МЕХАНІКА

В Одесі на морвокзалі стоїть бронзова морячка – пам'ятник чеканню. «Насправді в порту зараз чоловіків ми зустрічаємо рідко, – усміхається Оксана Мельник. Її чоловік – Вадим Слюсарев – другий механік контейнеровоза «Ханжайн Елізабет», що належить грецькій компанії «Цакос». – У кращому разі, Вадим прилітає на одеський аеровокзал, найчастіше ж літак із моряками сідає в Борисполі, а звідти – вже маршрутною до Одеси. Часто він повертається з Південної Кореї, з Європи. А от завтра – з Панами».

відвідує десятки країн, має мало спільного з туризмом: «У минулому рейсі його судно прийшло у Венецію, стояло там шість діб. Саме був знаменитий карнавал. Вадим зумів вирватися на берег лише на кілька годин». Складніше за все було Оксані, коли вона народила доньку, а чоловік саме був у рейсі. Коли механік Слюсарев повернувся додому, його Софійці вже виповнилося піврочки.

Проте потім 3–4 місяці чоловік проводить удома. «Були рейси – вертався схудлий, а іншим разом – погладшавши». Зустрівшись, подружжя із задоволенням відвідує концерти поп-зірок, не надто рахуючи гроші на квитки. Щораз, за словами Оксани, починається новий медовий місяць. Коханню

ФОТО: АНДРІЙ ЛОМАКІН

Капітан Анатолій Задорожний влаштовує українських моряків на іноземні судна

ФОТО: АНДРІЙ ПОСІЯНИН

заважають, щоправда, дзвінки із кріюінгових фірм із пропозиціями нової роботи. Адже щоразу чоловік Оксани підписує новий контракт. Тобто кожний рейс — це, по суті, зміна місця роботи, іноді — країни.

Оксана заощаджувати на їжі або одязі не звикає, почуває себе забезпеченою. Перекази з-за кордону від судновласника на її банківський рахунок надходять регулярно. Не було випадку, щоб іноземці не виплатили чоловікові те, що заборгували. «А от свекор плавав під прапором України. Йому років 5 тому не виплатили велику суму».

Хоча на житлові умови Оксана такі ремствує — мають лише кімнату в комуналці у центрі Одеси. Міркують, чи не взяти іпотечний кредит. В Одесі банки масово позичають без застави, під контракт мо-

ряка. Для цього кріюінгова фірма надає довідку про доходи, по суті, виступає гарантом по кредиту.

На провокаційне питання про еміграцію Оксана категорична: «Чоловік з Одеси не виїде ніколи — йому надто дороге наше місто біля моря». Всі друзі Вадима також люблять мандрувати, але ще більше — повертатися додому.

НАЙБІЛЬШИЙ ДЕФІЦИТ

Капітан Анатолій Задорожний займається кріюінгом в агенції Odessa Marine Management на вул. Канатний — набирає моряків на іноземні судна.

ДЛЯ МОРЯКІВ ПРАЦЯ ПІД УКРАЇНСЬКИМ ПРАПОРОМ НЕПРИВАБЛИВА. НАТОМІСТЬ ПІД ШТАНДАРТАМИ ЧУЖИХ КРАЇН ПЛАВАЮТЬ 50–60 ТИС. УКРАЇНСЬКИХ МОРЯКІВ

Він крутить у руках зуб кашалота, подарований йому легендарним українським китобоем Олексієм Соляником. «Зараз морський ринок інший, ніж 20 років тому», — посміхається Анатолій Іванович.

Фахівці неодноразово прогнозували, що в найближчі роки різкого підвищення попиту на морські професії у вітчизняному судноплаванні

не передбачається. Проте закордонні судновласники охоче наймають саме українців. Наші моряки працюють не гірше, ніж норвежці або хорвати (їх вважають кращими мореплавцями), а коштують не набагато дорожче, ніж китайці.

Сьогодні в Україні діє півтора десятка вишів та їхніх філій, що випускають фахівців для морського, річкового й рибно-промислового флоту... Тобто готують кваліфіковану робочу силу — переважно на експорт.

«У світі збільшується кількість контейнеровозів і танкерів. Моряків зараз дефіцит, вони дуже затребувані, — тримає штурвал розмови Задорожний. — Наприклад, офіцерів потрібно 30 тисяч. Українські кріюінгові агентства протягом 2007 року виконали не більше 50% замовлень закордонних працедавців».

Подібні агентства повідкривалися у багатьох приморських містах України — в Керчі, Ізмаїлі, Севастополі, Маріуполі, Іллічівську, Бердянську... Але ж Одеса — морська столиця, і тут їх найбільше — понад 150.

Анатолій Задорожний — мореплавець досвідчений: рифи обходити вміє, пише навчальні посібники. Його агенція, що входить в Асоціацію роботодавців Півдня України, укомплектовує команди для різних типів суден. Українські офіцери й рядові, впевнений Анатолій Іванович, здатні швидко адаптуватися до найважчих умов роботи й життя, легко знаходять спільну мову з людьми різних національностей. За даними кріюінгових

ПАРАДОКСИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Морська держава без флоту

Найбільша у світі Асоціація судновласників BIMCO провела аналіз ринку праці на світовому торговельному флоті. Відповідно до його результатів, кожний 20-й моряк у світі — українець (5% світового плавучого складу). За кількістю моряків Україна посідає 5-те місце у світі, а за чисельністю морських офіцерів — 3-4-те.

фірм, під прапорами чужих країн плавають 50–60 тис. українських моряків. «Вони привозять в Україну щорічно \$950 млн, — запевняє Задорожний. — Капітани одержують \$7–10 тис. на місяць. Мій друг Григорій Железний плаває на грецькому великотоннажному танкері, у нього зарплата — \$12 тис. Чотири місяці працює, два відпочиває».

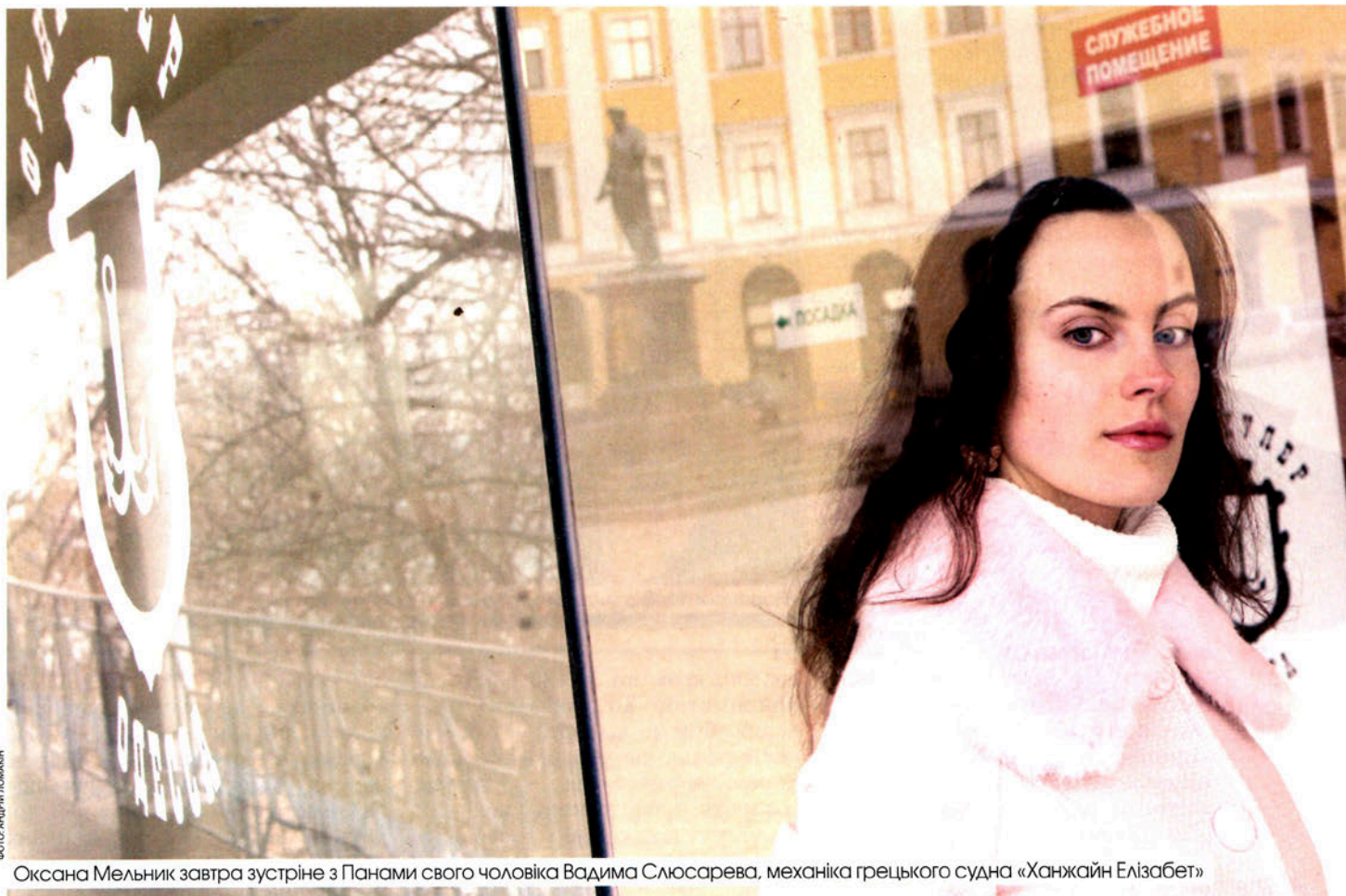

ФОТО: АНДРИЙ ПОМАЧЕН

Оксана Мельник завтра зустрине з Панами свого чоловіка Вадима Слюсарєва, механіка грецького судна «Ханжайн Елізабет»

Як правило, моряки володіють європейськими мовами: вільна англійська, у багатьох — стерпна італійська, німецька, французька. Здавалося б, усі передумови для еміграції. «Наш моряк — стихійний патріот, — капітан Задорожний пестить сіру кішку, яка живе в його агенції. — Якщо заробітчанин в Італії чи Португалії незрідка прагне там осісти, навіть залишивши в Україні родину, то морехід, навіть неодружений, майже завжди повертається додому. Він не шукає іншого громадянства».

КОРАБЕЛЬ-ТРЕНАЖЕР

Центр підготовки моряків на розі вулиць Канатної та Успенської зовні виглядає як провінційне педучилище: обшарпані стіни, сходять хлоркою... Проте курсанти, які тут проходять свій вишкіл або перепідготовку, навчаються не тільки в цих аудиторіях, а й на свіжому повітрі — на борту корабля-тренажера.

«Судно «Лісозаводськ» — останнє із могикан Чорноморського па-

роплавства, — розповідає капітан Задорожний. — Його теж вже тягли морем на металобрухт. Ми зупинили буксир біля Воронцовського маяка, взяли корабель в оренду і облаштували там тренінг-

боцманів, коків, стюардів, мотористів... За рік тутешнім курсантам видається близько 10 тис. сертифікатів на різні види морської праці. Рядовому матросові потрібно мати 2–5 сертифікатів, капітану —

**ГРЕЦЬКИЙ СУДНОВЛАСНИК
НАБИРАЄ КОМАНДУ НА НОВИЙ,
З ГОЛОЧКИ, КОНТЕЙНЕРОВОЗ
АБО ТАНКЕР. А НАШІ КОРАБЛІ —
РАДЯНСЬКІ КАЛОШІ, ЯКИМ
ПО 30–40 РОКІВ**

судно 141,5 м завдовжки і 20 м завширшки».

Піднімаємось довгим трапом на борт. Старший помічник капітана «Лісозаводська» Сергій Трушковський і інспектор навчального центру Алла Свенцицька показують нам класи-каюти і тренажери. Тут відповідно до вимог Міжнародної конвенції масово готують майже весь плавсклад: капітанів, матросів,

8–10. Юридично Україна входить у визнаний у світі «білий список» морських держав. Якщо в іноземця закінчується термін якого-небудь сертифіката, він також може на «Лісозаводську» здати іспити і поновити дію документа. Старпом хвалиться: «Є в нас і молдавани, і китайці, і білоруси, і росіяни, і румуни. Але в основному, звичайно, 90% українців». ▣

Сергій Трушковський вважає, що за наявних потужностей його «Лісозаводськ» спроможний готувати більше моряків, яким видаватимуть путівки у моря-океани.

1% ІЗ 6 МІЛЬЙОНІВ

Мореплавці, імовірно, належать до тих 5–6 млн українських заробітчан, які шукають кращої долі за кордоном. Становлять лише 1% від загалу, але їхні права захищено ліпше, ніж решти 99% гастарбайтерів.

«Торік на іноземному судні загинув другий механік Петро Серадський, — розповідає голова федерації морських профспілок Микола Барський. — Корабель прийшов у порт Миколаїв. Власник корабля ігнорував вимоги родини моряка за виплатами компенсації. Ми домоглися у суді арешту судна, воно 10 днів стояло в порту. Судновласник прилетів аж із Находки — розраховався до кошійки».

Микола Барський закінчив одеську мореходку ще в 1973 році. Життя змусило досягнути тонкощі вітчизняного й міжнародного права. «Наші моряки ходять в усьому світі як тверда валюта, — каже Микола Миколайович. — Береговий заробітчанин, не хочу його образити, не потребує такої кваліфікації, навичок і досвіду, як моряк». При цьому морякові немає необхідності емі-

Морський профспілковий бос Микола Барський критикує «зручні прапори»

калоші, яким по 30–40 років, не пристосовані до тривалого плавання. Будемо відверті — для моряків праця під українським прапором неприваблива, — з жалем говорить профспілковий діяч. — На старих вітчизняних кораблях в основному працюють люди, які не змогли знайти себе на міжнародному ринку праці». Але українські моряки назагал гнучко і досить

ЮНАКИ З ОБМЕРЗЛОЇ ШОГЛИ

Піднімаюся на палубу трищоглового вітрильника «Дружба». На борту зустрічає вахтовий. Наразі це — курсант морського училища №3 Костянтин Туркевич. Підходить на зміну його однокурсник Антон Галибін [див. фото на стор. 50–51]. Він киянин, приїхав в Одесу за романтикою моря. Хлопці ще тільки почали навчання, не забули Роберта Стівенсона, і для них вітрильник — «казкова Леді». Хоча старенька шкапа «Дружба» була побудована ще на початку 1980-х, а нині частіше стоїть на якорі у бухті, ніж борознить хвилі. Однак майбутні матроси-мотористи чоробро лаять скрижанілими вантами «Дружби», відпрацьовують швартові операції з важким канатом.

Генсек Міжнародної морської організації (ІМО) Єфтіміос Митропулос, відвідавши торік Одесу, стверджував, що юнаки нашої країни у їхньому ставленні до професії моряка могли б стати прикладом для європейської молоді, яка «останнім часом чомусь охолонула до моря».

Пройде рік-два, Костянтин Туркевич і Антон Галибін наймуться на гарне судно і зароблятимуть щонайменше \$2000 на місяць. Заробітну плату називаю у доларах, бо головні роботодавці для наших кваліфікованих моряків — іноземці. ■

В ОДЕСІ БАНКИ МАСОВО ДАЮТЬ ПОЗИЧКИ БЕЗ ЗАСТАВИ, ПІД КОНТРАКТ МОРЯКА

грувати, бо у нього соціальні стандарти вищі середніх. Не він шукає працю, а вона його», — і Микола Миколайович називає цифри, обережно применшуючи їх. Під іноземними прапорами платня матроса сягає \$1,5 тис. на місяць, офіцерський склад отримує понад \$2 тис. «Українські судновласники не можуть забезпечити таких заробітних плат і соціальних стандартів. Та й сучасного морського флоту в Україні, по суті, немає», — констатує профспілковий лідер.

Суттєво те, що безпека мореплавання на закордонному кораблі вища, ніж під рідним українським прапором. «Грецький судновласник набирає команду на новий, з голочки, контейнеровоз або танкер. А наші кораблі — радянські

швидко переучуються під потреби глобалізованого морського ринку. Наприклад, працював чоловік радистом, а зараз на цей фах взагалі немає попиту. Іде у матроси, коки. «У мене є знайомий моряк Сергій Косіоглу, — зазначає Барський. — Плавав у радянські часи судновим лікарем. Потім найнявся матросом на іноземне судно, закінчив заочно нашу мореходку, зараз ходить вже штурманом».

А що ж заважає Україні запровадити за прикладом Панам чи Грузії свій пільговий «зручний прапор»? Микола Барський заперечує таку ідею. «Ті штандарти, — вважає він, — це прикриття для судновласника, який хоче зменшити не лише свої податки, але водночас платню і соцгарантії для моряків».

ПОГЛЯД

НАША ПАТРІАРХАЛЬНА МОЛОДЬ

ЄВГЕН ГОЛОВАХА
заступник директора Інституту соціології НАНУ

Безумовно, за останні 20 років ми наблизилися до вільного суспільства. Однак Україна залишається консервативною у ставленні до родинних цінностей.

Наприклад, коли жителів європейських країн запитали: «Наскільки ви погоджуєтесь з думкою, що жінка повинна частково відмовитися від роботи заради своєї родини?» – повністю зголосилися 30% українців. Це найвищий показник у Європі. Для порівняння: в Ісландії – лише 3% респондентів.

Не варто думати, що українські чоловіки прагнуть «загнати жінку в хату». Патріархальні цінності притаманні всьому суспільству. Жінки також вважають, що мають жертвувати кар'єрою заради родини.

А що про це думає молодь? За останні 20 років старі суспільні інститути, які вибудовувалися роками, фактично були знищені разом із країною. Жителям пострадянських держав довелося шукати нові орієнтири та цінності. Однак, як і 20 років тому, так і зараз основною цінністю для молоді є родина. Українська молодь, на відміну від своїх європейських однолітків, надає перевагу реєстрації шлюбу. На Заході так званий цивільний шлюб є нормою, а для українців, навіть для молодих, це не зовсім звичне явище.

Нинішня українська молодь дуже відрізняється від радянської 1980-х років. Скажімо, ставленням до матеріального за-

безпечення родини. У часи перебудови молоді люди хоча й мріяли про авто та дачу для своєї родини, але розраховували на скромний заробіток. Часто говорили, що їм буде досить 200 рублів на місяць. У сучасній молоді значно більші «апетити».

Змінилося уявлення про середовище існування. У 1980-ті роки заповітною мрією молоді родини була 3-кімнатна квартира. Зараз, якщо йдеться про родину, що складається з чотирьох осіб, молоді люди у мріях не завжди обмежуються і п'ятьма кімнатами.

Хоча сьогодні молоді люди у мріях все частіше говорять про одну дитину (у 1980-ті роки повноцінною вважалася родина, яка виховувала двох діточок), але цій дитині молоді батьки хочуть дати якомога більше. Ідея рівноправ'я батьків та дітей набуває популярності у молодіжному середовищі. А фізичне покарання дітей, яке було майже нормою у радянські часи, сучасна молодь засуджує. Багато уваги молоді батьки приділяють не просто догляду за дитиною, а спілкуванню з нею. Термін народження першої дитини, так само як і одруження, суттєво посувається. Це загальносвітова тенденція, і тут ми якраз швидко наближаємося до Європи.

Про сучасні українські родини можна сказати, що вони, з одного боку, міцніші за радянські. Подружжя стали відкритішими – як чоловік, так і дружина. Вони на-

магаються якомога більше часу бути разом. Навіть під час народження дитини тепер нерідко присутній батько. З іншого боку, спокуси відкритого суспільства часто є загрозами: велика кількість контактів, можливість мати цікаву роботу, будувати кар'єру. Представники сучасної молоді самостійніші, ніж їхні попередники. У радянські часи вирішення проблем молоді родини часто покладалося на державу та батьків.

І все-таки патріархальна модель стосунків виявилася живучою. Незважаючи на те, що відбувається розмивання патріархальних стереотипів, цей процес надто повільний. Ми маємо звільнитися від патріархальних упереджень: як свідчить досвід, вони не рятують родину від руйнування.

Але на шляху до відкритого суспільства є небезпека, пов'язана з напіврадянською свідомістю. Молоді люди прогресивні у своїх поглядах, але коли їм виповнюється 30–40 років, до них повертаються установки батьків. Візьмемо тих же людей через 10 років, і вони вже будуть набагато консервативнішими, ніж у молодості. На Заході такої відчутної зміни орієнтирів нема. Ми ще відстаємо від Європи за багатьма важливими рисами сучасного родинного життя, ставленням до жінок та виховання дітей. І якщо не пришвидшити темпи змін, нам буде дуже важко у новому світі.

Одеська криївка ШУХЕВИЧА

КОМАНДИР УПА
РОМАН ШУХЕВИЧ
НЕОДНОРАЗОВО
ЛІКУВАВСЯ
У РАДЯНСЬКИХ
САНАТОРІЯХ

АВТОР: ІВАН ПАТРИЛЯК,
ЦЕНТР ІМ. В'ЯЧЕСЛАВА ЛИПИНЬСЬКОГО

Головнокомандувач УПА Роман Шухевич славився своєю авантюрою і навіть безрозсудливою вдачею, але його винахідливість і «фартовість» дозволяли у найскладніших ситуаціях залишатися неушкодженим. Будучи найрозшукуванішою особою у повоєнному СРСР (у 1948 році він був оголошений у загальносоюзний розшук, його прикмети і фотографія були розміщені в «орієнтировке МГБ ССРСР»), Шухевич дозволяв собі посередня з'являтися у Львові в мундирі офіцера НКВС або в одязі сільського дядька. Однак чи не найризикованішими та найвідчайдушнішими справами були поїздки головнокомандувача УПА на узбережжя Чорного моря для лікування та відпочинку.

Замолоду Роман Шухевич був відомий як спортсмен і цілком здоровий чоловік. Однак роки підпільного життя, з його постійними фізичними, а найголовніше, нервовими перевантаженнями, серйозно підірвали здоров'я лідера повстанців. Зі спогадів очевидців з оточення Шухевича, проблеми зі здоров'ям розпочалися в Чупринки у 1947 році (у віці 40 років). Перебування у вогких, задушливих лісових криївках загострило ревматизм, серцеві та легеневі хвороби. Охоронець Шухевича Михайло Заєць (Зенко) у своїх спогадах, записаних у 1951 році, стверджував: «З початком 1947 року хвороби почали підточувати здоров'я Командира. Боліли ноги. Дійшло до того, що без лікаря не обійшлося. Вирі-

У санаторії «Лермонтовський» у Одесі генерал УПА провів кілька незабутніх днів

ФОТО: СЕРГІЙ ПОЛІВКО

шено було піти до лікаря у місто Ходорів. Мені не поміщалося в голову, щоб Командир ішов прямо большевикам у руки. Але сталося — і все було як сліди. Одного дня вранці вбрався Командир у ватяний одяг, прихорженний уже, взяв стару дядьківську шапку, встромив пістолет до штанів, гранату в кишеню, намазав руки товщом (жиром — **Тиждень**) а відтак натер попелом і в одну руку взяв кошик, у другу — палицю, швидко попрощався з нами і вирушив на шлях». Однак вдале повернення з Ходорова не принесло добрих новин. Лікар діагностував у Шухевича складну форму ревматоїдного артриту (у Чупринки набрякло навколо коліна). Своє лікування Командир намагався продовжити у Львові. У червні 1947 року він під ви-

глядом «бухгалтера із молочарні» відвідав львівського лікаря Матвія Лотовича, який з'ясував, що пацієнт страждає на шлункові розлади, ревматизм суглобів та послаблення серцевого м'яза. Головному командирові було прописано відповідний лікувальний режим. Відтак, пристосовуючи лікарські рекомендації до умов підпільного життя, Шухевич розпрощався з підземними криївками, теплу пору року намагався проводити у лісових таборах УПА, а взимку переховувався на конспіративних квартирах.

РОЗВІДКА ВІДЛОЧИНКОМ

Однак таке специфічне «лікування» приносило небагато користі. Шухевича почав мучити підвищений тиск і частий головний біль. Лікарі рекомендували лікування у спокійних умовах, прописували Чупринці відпочинок. Стационарно лікуватися у Львові чи в будь-якому іншому західноукраїнському місті було неможливо у зв'язку із посиленими заходами безпеки з боку МВС і МДБ. Тоді було прийнято відчайдушне рішення — виїхати на лікування на Схід, туди, де радянські спецслужби найменше

рортами. Спершу до Південної Пальміри вирушила зв'язкова і довірена особа Шухевича Галина Дідик (Анна). Путівку на курорт Анні роздобув пов'язаний із підпіллям голова артлі «Червоний промінь» Іван Парубчак, який оформив відповідні документи через Львівський облліспромсоюз. Анна виїхала до Одеси з фальшивим паспортом на ім'я Ксенжик Софії Петрівни. У санаторії «Імені Карла Маркса» Галина Дідик провела місяць у червні — липні 1947 року. Згадуючи свою поїздку, вона розповідала: «Поїхала я в Одесу подивитися, чи можна там йому підлікуватися. Трохи було страшно, бо до того часу ми сиділи в лісі, а тут доводилося вийти з нього, переодягнутися, їхати поїздом. Одержала якусь путівку і поїхала в Одесу на курорт. (...) Попала я на курорт «Куяльник» немовби важко хвора на серце. Мене прийняли. Лікували там грязями. Водночас побачила, що на Східній Україні люди як люди, що то не ті типи, до яких ми звикли тут, — енкаведисти. А головне те, що коли вони довідалися, що я з Галичини, стали до мене на правду дуже гарно ставитися».

Зиму 1947 — 1948 років Шухевич продовжував лікуватися «підручними» методами, залучаючи лікарів-підпільників. Зокрема, відомо, що його лікував хірург Олесницький, який, очевидно, найбільше наполягав на вивезенні Головного командира на оздоровлення в якесь спокійне місце, де не було б щохвилинової небезпеки.

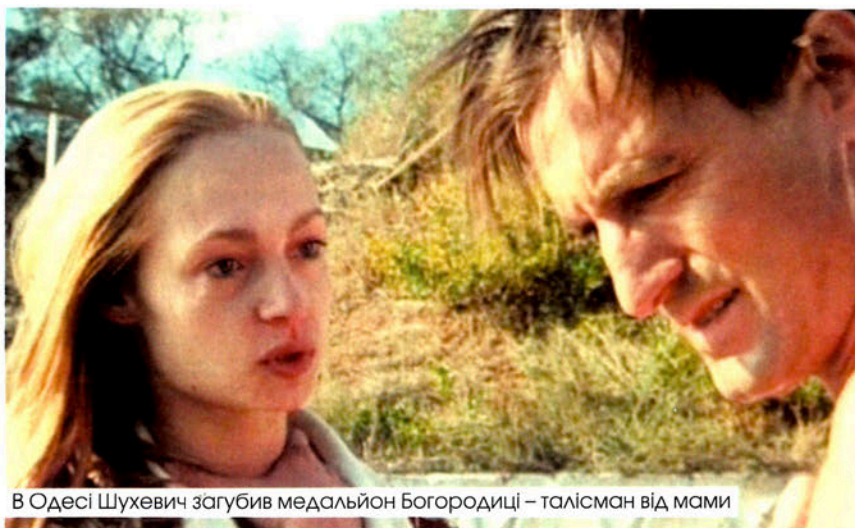
ФОТО З ОДЕСИ

Весною 1948 року серцеві хвороби Шухевича загострилися. Ослаблення серцевого м'яза та підвищений тиск не давали керівнику підпілля повноцінно працювати. Відтак, у травні 1948 року Галині Дідик вдалося організувати дві путівки в сана-

СОРАТНИЦЯ ШУХЕВИЧА ПОБАЧИЛА, ЩО «НА СХІДНІЙ УКРАЇНІ ЛЮДИ ЯК ЛЮДИ, ЩО ТО НЕ ТІ ТИПИ, ДО ЯКИХ МИ ЗВИКЛИ ТУТ, — ЕНКАВЕДИСТИ»

сподівалися зустріти керівника націоналістичного руху опору. Місцем лікування обрали Одесу, яка славилася висококваліфікованими лікарями і гарними приморськими ку-

торій «Лермонтовський» в Одесі. Санаторні путівки були оформлені на фіктивні документи начебто двох вчителів — Хом'як Анни Степанівни і Польового Ярослава Васильовича. ▣

В Одесі Шухевич загубив медальйон Богородиці – талісман від мами

Карт з фільму «Одеса ввечір» (НЕСКОРІНЬ)

Подорожували літаком за маршрутом «Станіславів — Одеса». Прибувши на місце призначення, Шухевич і Дідик пройшли обстеження у поліклініці курорту, а потім, відповідно до висновків комісії, придбали за готівку курс оздоровчих процедур (по 10 тисяч рублів на кожного), і півтора місяця (червень — липень) лікувалися у кардіолога Неллінгера, професора Сігала і дантиста Балабана, консультувалися в лікарів Казацкера і Шмальца.

Уже після загибелі Романа Шухевича слідство встановило, що під час лікування Шухевич і Дідик часто з'являлися в центрі Одеси, відвідували музеї, оперний театр, різні лі-

чимо, що вже в 1950 році органи МДБ вчинили добру «прочуханку» одеській міліції за втрату пильності. Відзначаючи волаючу халатність одеських органів внутрішніх справ, слідчі МДБ констатували, що «місцевими органами міліції вони (Шухевич і Дідик) були тимчасово прописані на проживання згідно із наданими фіктивними документами. Причому, на паспорті Шухевича була фотографія, тотожна з тією, що містилася у збірнику МДБ СРСР №1».

Водночас поїздка в Одесу була для Романа Шухевича психологічно доволі важкою подією. Як згадувала Галина Дідик: «Це було досить складно, бо серед людей він уже

ВІДВІДИНИ СХІДНОЇ УКРАЇНИ СПОНУКАЛИ ШУХЕВИЧА РОЗПОЧАТИ РАБОТУ НАД ЗАКРІПЛЕННЯМ ПІДПІЛЛЯ НА СХОДІ

кувальні заклади, фотографувалися у міських фотографів. Ще вражаючий факт розповіла Галина Дідик у своїх спогадах: «У той час не було в санаторіях апаратів, щоб робити кардіограму. Був він тільки в якійсь військовій частині. Я пішла туди попроситися, але мені сказали, що вони так нікому не роблять. Але коли почули, що ми галичани, що я приїхала з хворою людиною зі Львова, дуже прихильно поставилися і зробили кардіограму». Так лютого ворога радянської влади обстежили у радянському військовому госпіталі. Забігаючи наперед, зазна-

давно не був, звик іншими командувати, а тут довелося мені ним командувати, бо я йому сказала, що він їде як пакунок, але за все я відповідаю». Кожен вихід до міста, кожен похід до лікаря були надзвичайно ризикованими. Коли Шухевич був на процедурах, Анна очікувала його в коридорі з пістолетом у кишені, а сам Чупринка під час відвідин лікарів не розлучався з ампулою отрути.

Повертаючись з Одеси, підпільники намагалися змінити маршрут. Спершу літаком вирушили до Чернівців, а звідти — потягом до Киши-

ЦІКАВИЙ ФАКТ

Одеський провулок

На початку 1990-х мерія Одеси під керівництвом члена Народного Руху України Едуарда Гурвіца перейменувала провулок Грібоєдова на провулок Шухевича. Сам Гурвіц пояснював своє рішення так: «Ми повернули вулиці Єврейській стару назву. І виявилось, що на цій вулиці знаходиться обласне управління КДБ. Керівництву КДБ це перейменування не сподобалося, і вони на бланках писали: «провулок Грібоєдова», де в них знаходився відділ листів... Коли мені про це повідомили, то я перейменував провулок Грібоєдова на Шухевича! І коли управління КДБ опинилося на вулиці людини, яка вбила купу кадебістів, вони одразу зрозуміли, що на Єврейській краще. Бачте, буває дещо гірше, ніж євреї...»

Згодом під головуванням Боделана, ставленника Кучми на посаді одеського міського голови, провулок був перейменований на Покровський. Проте на картах Одеси він і досі позначений як Шухевича.

нева, а вже з Молдавії потягом дісталися в Галичину.

ЗНОВУ НА МОРЕ

Лікування покращило стан здоров'я Шухевича і протягом кінця літа й осені 1948 року він почувався цілком добре. Чупринка неодноразово наголошував, що завдячує Дідик життю.

Однак взимку 1948—1949 років недуга знову нагадала про себе. Заець писав у спогадах: «Заглядала неміч до Командира. Спинулося серце, кружилось в голові — тоді западав на всіх сумний настрій».

Погіршення стану здоров'я змусило Шухевича в січні 1949 року звернутися до послуг львівських лікарів. Зокрема, він двічі відвідував відомого львівського терапевта Абрама Блея, кардіолога Мартинова, рентгенолога Криштальську, а також дантиста Львівського медінституту Ковалю. Великою проблемою стало забезпечення ліками. Знаючи про проблеми зі здоров'ям Шухевича, радянські спецслужби завербували у львівських аптеках понад 40 агентів-інформаторів. Тому медикаменти для лікування Головкама УПА діставали нелегально через підпільницю Любов Микитюк, яка

працювала лаборантом львівського медінституту.

Одеський курс лікування Роману Шухевичу довелося повторити. У червні 1949 року він разом із Галиною Дідик, за тими самими фіктивними паспортами на прізвища Хом'як і Польовий, виїждять до Одеси. Спочатку пара оселилася на квартирі навпроти санаторію «Аркадія», але згодом, за рекомендацією лікаря Шубладзе, переїхала у передмістя Одеси — село Крижанівку (Дідик називає у спогадах це село Карачанівкою), де проживала у помешканні бригадира місцевого колгоспу Матвія Жуматина. Лікувалися у тих самих лікарів, що й першого разу. Повторне лікування, як і попереднє, обійшлося в 20 тис. рублів на двох.

Під час другого візиту в Одесу з Шухевичем сталася прикра пригода — купаючись у морі, він загубив медальйончик із зображенням Богородиці, який йому в дитинстві подарувала мати. Як згадувала Дідик, після безуспішних пошуків, керівник підпілля пророче заявив: «Я згубив, уже не знайду. Це значить, що я скоро загину».

Зворотну подорож у Галичину Шухевич і Дідик здійснили через Київ. Охоронець Головнокомандувача УПА Zenko зазначив, що Шухе-

вич повернувся з курорту «чорний, здорово опалений (загорілий — прим. авт.)».

Цікаво, що під час відпочинку в Одесі Шухевич був офіційно розлучений зі своєю дружиною. Чи була Дідик його коханкою, наразі не відомо. Принаймні чекісти про це нічого не знали і, відповідно, в архівних документах МДБ про романтичні стосунки головнокомандувача та його помічниці нічого не сказано. Так само, як і у спогадах самої Дідик і близьких до Шухевича людей.

ОСТАННІ ДНІ

Однак літнє лікування полегшило стан Чупринки лише на кілька місяців. Пізньої осені 1949 року хвороби Командира знову загострилися — і він змушений був звертатися за допомогою до львівського лікаря Чернецького. Взимку 1949—1950 років сили поступово залишали Шухевича, навіть короткі — на 10—15 км — марші давалися йому вже надзвичайно складно. Не зважаючи на лікарські процедури, уколи, дієти, ситуація кардинально не змінювалася. Шухевич намагався не «збавляти обертів» у роботі, навпаки, відвідини Східної України спонукали його до початку праці над закріпленням підпілля на Сході. Зв'язкові командира

об'їздили майже всі обласні центри, розбудовували мережу оунівських зв'язків, створювали конспіративні квартири.

На початку 1950 року Шухевич працював над планами перенесення підпільних баз, будівництва нових кришок, розробляв інструкції щодо роботи з молоддю, міськими жителями Східної України.

Наприкінці лютого 1950 року, за свідченнями Михайла Зайця, Шухевич почувався особливо погано: «Останні дні були більш як жалюгідні. Високий тиск крові, болі голови, часті атаки серця... Це відбувалося періодично. Відчувалося, що Командир збирається від нас на той світ. (...) «Мені б конечно зробити знимку в військовому однострою, в «бандерівці» та нас із тризубом», — говорив у передостанніх днях Командир. В перших днях березня дещо покращило зі здоров'ям, а, може, це тільки нам здавалося. Проте в ліжку не хотів лежати. Ходив по кімнаті сумний. Насилу відповідав Гані чимось дотепним. «Буду вмирати, Нусю» — не раз каже».

У такому стані застала керівника націоналістичного підпілля в Україні спецоперація МДБ 5 березня 1950 року. Операція, яка стала останньою в його повстанській боротьбі... ■

Нашадка священицького роду Шухевича постійно оточували жінки. Фото із невідомою особою

КАРПАТИ: ПЕРЕВАЛИ

І ПЕРЕВАГИ

СЮДИ ВАРТО ЇХАТИ НЕ ЧЕРЕЗ НАДМІРНИЙ ПАТРІОТИЗМ І ЛЮБОВ ДО УСЬОГО ВІТЧИЗНЯНОГО Й ОКОВИТОГО, А, ПРИНАЙМНІ, З КІЛЬКОХ ПОВАЖНІШИХ І ПРИЄМНІШИХ ПРИЧИН

АВТОР: ДМИТРО СТАХОВСЬКИЙ

По-перше, немає потреби заморочуватися з будь-якими візами. Стояти потім у чергах на західному кордоні України, відповідно, милуватися польськими чи угорськими митниками. По-друге, діставатися досить зручно: ніч потягом або автівкою від Києва — це не відстань.

Та й зупинитися можна в першому-ліпшому селі. Хоча українці обирають тісніші й локальніші дислокації. У цьому — і проблема, і перевага Карпат. Гірські курорти України «переросли» себе вже давно: попит збільшується, ціни зростають, а рівень інфраструктури і сервісу — здебільшого учорашній. Сьогодні Карпати обросли навіть гламуром — дорогими лижними курортами і готелями, в яких, однак, навіть за шалені гроші не знайти вільного місця. На гірсько- **■**

Не лижами єдиними надихає Прикарпаття

ФОТО: МАКСИМ ГОРПЕНЮК

лижних трасах, підйомниках і в ресторанах не проштотхнутися.

ДО НАЙВИЩОЇ ЛИЖНОЇ МЕККИ

В Україні є два найбільш розрекламовані гірськолижні курорти – Буковель і Славське.

Буковель славиться як наймодша, але водночас і найпросунутіша, і найдорожча українська Мекка гірськолижників. Його траси й підйомники класично підібрані у «вузлик»: отже, всі лижники стікаються до підніжжя лише однієї гори.

Там і весь супутній сервіс: готелі, прокати, ресторани, сувеніри.

На 53-х кілометрах лижних трас можуть вміститися до 50 тисяч лижників. Власники курорту пишуться й тим, що він удвічі більший за комплекс у Сочі, де проводитиметься зимова Олімпіада-2014. А тому розраховують, що колись і Буковель зможе прийняти зимові Олімпійські ігри. Ця віддалена перспектива вже нині є предметом заздощів сусідньої Ворохти. Там ще з часів Союзу є олімпійська база

для різних видів гірськолижного спорту, але ж вона так «славно» загниває.

Власне, тепер Буковель спонукає до розвитку увесь Яремчанський район: землі навколо курорту стрімко подорожчали, і власники міні-готелів навколишніх сіл ловлять хвилю, заробляючи на туристах, які приїжджають сюди переважно взимку. Вже навіть запровадили свою систему оцінки готелів: замість загальноновизнаних сервісних зірочок міні-готелі й садиби тут оцінюють кількістю смерек. (Це нагадує народну систему маркування спиртних напоїв: коньяк «Три гички» – прим. ред.)

Щоправда, покращувати якість побутових умов не поспішають – якщо за рік сюди наїжджає більше півмільйона туристів, а люди й так платять, тоді навіщо? Просто щосезону піднімають ціни.

І це на околицях. А що вже говорити на власне Буковелі! У місцевих готелях беруть близько \$150 за добу.

ВЛАСНИКИ КУРОРТУ ПИШАЮТЬСЯ, ЩО ВІН УДВІЧІ БІЛЬШИЙ ЗА КОМПЛЕКС У СОЧІ, ДЕ ПРОВОДИТИМЕТЬСЯ ЗИМОВА ОЛІМПІАДА-2014. А ТОМУ РОЗРАХОВУЮТЬ, ЩО КОЛИСЬ І БУКОВЕЛЬ ЗМОЖЕ ПРИЙНЯТИ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ

У селі Подобовець, крім гужового транспорту, є лижна траса з бугелем

Це лише за проживання у 2-місному номері без харчування. Тому ціна прокату лиж вже не має дивувати: ця послуга біля Буковеля не дешевша, ніж в Австрії.

ДО ГОРИ НА БМП

Натомість Славське — курорт для демократів. Тут демократичні ціни, бюджетні лижні траси, гм... народні умови проживання. Не відходячи від залізничної станції, можна знайти і помешкання, і прокат у гостинних газд. У так званий низький сезон — з кінця січня до кінця березня — тут неважко знайти ліжко-місце за 25–30 грн на добу, причому неподалік від лижної траси. Хоча — зі скромними побутовими умовами. На свята усі ціни зростають у кілька разів.

Славське має свою специфіку, відому всім, хто хоч раз тут побував. Перша особливість: лижні центри розташовані досить далеко один від одного. Назви основних відповідають назвам гір, на яких вони розта-

ГУЦУЛИ ВЖЕ НАВІТЬ ЗАПРОВАДИЛИ СВОЮ СИСТЕМУ ОЦІНКИ ГОТЕЛІВ: ЗАМІСТЬ ЗАГАЛЬНОВИЗНАНИХ СЕРВІСНИХ ЗІРОЧОК ТУТ МІНІ-ГОТЕЛІ Й САДИБИ ОЦІНЮЮТЬ КІЛЬКІСТЮ СМЕРЕК. ЦЕ МОВБИ КОНЬЯК «ТРИ ГИЧКИ»

шовані: Тростян, Захар Беркут, Політехнік, Погар. Останні два — лижні спуски у мінімалістичному виконанні, здебільшого для початківців. Друга відмінність: за відсутності громадського транспорту і пристойних доріг, туристи змушені пересуватися місцевими таксі.

А це — особливий транспорт. Дуже потужний — настільки, щоб пройти тутешні дороги, — і місткий: УАЗики, вантажні ГАЗи та цілком придатні для військових умов БМП. У останнє «авто» втрамбують

стільки пасажирів, що ви й не зчуетеся, як раптом зрозумієте: у вас на колінах сидить двійко незнайомих дівчат. Що характерно, розцінки на таксомоторні послуги від київських тут не дуже відрізняються. Отже, якщо ви лижник, готуйтеся до щоденної поїздки туди-назад таким-от транспортом. Відтак, оптимально оселитися або ближче до гори з підйомниками, або у господарів, які вивезуть вас на гору й додому — зазвичай вони роблять для своїх пожилців знижку. ▀

РІВЕНЬ ЦІН

Заввишки з Говерлу

Буковель

Вартість проїзду автобусом зі Львова – 50 грн.

Доба в готелі «Буковель» у 2-місному напівлюксі коштує 497–659 грн, залежно від того, будень чи вихідний. Часто готелі пропонують кількаденні пакети на 2–5 днів (на свята, вікенд тощо).

Котедж у селі Паляниця за 2 км від Буковеля здають за 1100 грн за добу. Там можуть розміститися 6 осіб. Прські лижі – 55–260 грн на добу. Сноуборди – 55–95 грн на добу. Разовий витяг на гору – 15–18 грн.

Славське

У приватних готельчиках помешкання (на одну людину за добу) у 2-місному номері коштує від 450 до 750 грн.

Лижне спорядження – 25–60 грн на добу.

Підйом лижника бугелем – від 1 до 5 грн за людину-ходку.

Драгобрат

Ціна за помешкання у гірськолижному комплексі взимку – 190–230 грн на одну людину за добу, а починаючи з квітня – 90–130 грн за добу. Лижі – 50–80 грн на добу.

Витягнуть вас на гору одноразово за 2–4 грн.

За 23 км від Славського знаходиться Подобовець – ще один гірськолижний курорт із трасою і бугельним підйомником.

ВТЕКТИ ВІД СВІТУ

Найвище в українських Карпатах знаходиться лижна база Драгобрат. Одноійменне урочище розташоване у Закарпатській області поблизу

лося жодної безсніжної зими. Отже, сніжний покрив на Драгобраті гарантовано з листопада по травень. Тут катаються навіть тоді, коли вже час засмагати – от і поєднують зиму й літо, катаючись у купальних костюмах. А, скажімо, у Подобовці сніг лежить лишень до березня.

Щоправда, Драгобрат – курорт невеличкий. Загальна довжина кіль-

села Ясиня. Курорт стоїть на стику хвойних лісів та альпійської зони, біля підніжжя гори Стіг (1707 м). Цьому курортові пощастило – завдяки природним умовам тут вже впродовж 30 років не спостеріга-

кох трас – 9 кілометрів. Проте снігу може бути до 5 м, що й приваблює любителів цілини.

Готелів небагато, і вони суттєво відрізняються один від одного рівнем сервісу, а цінами – не дуже. За-

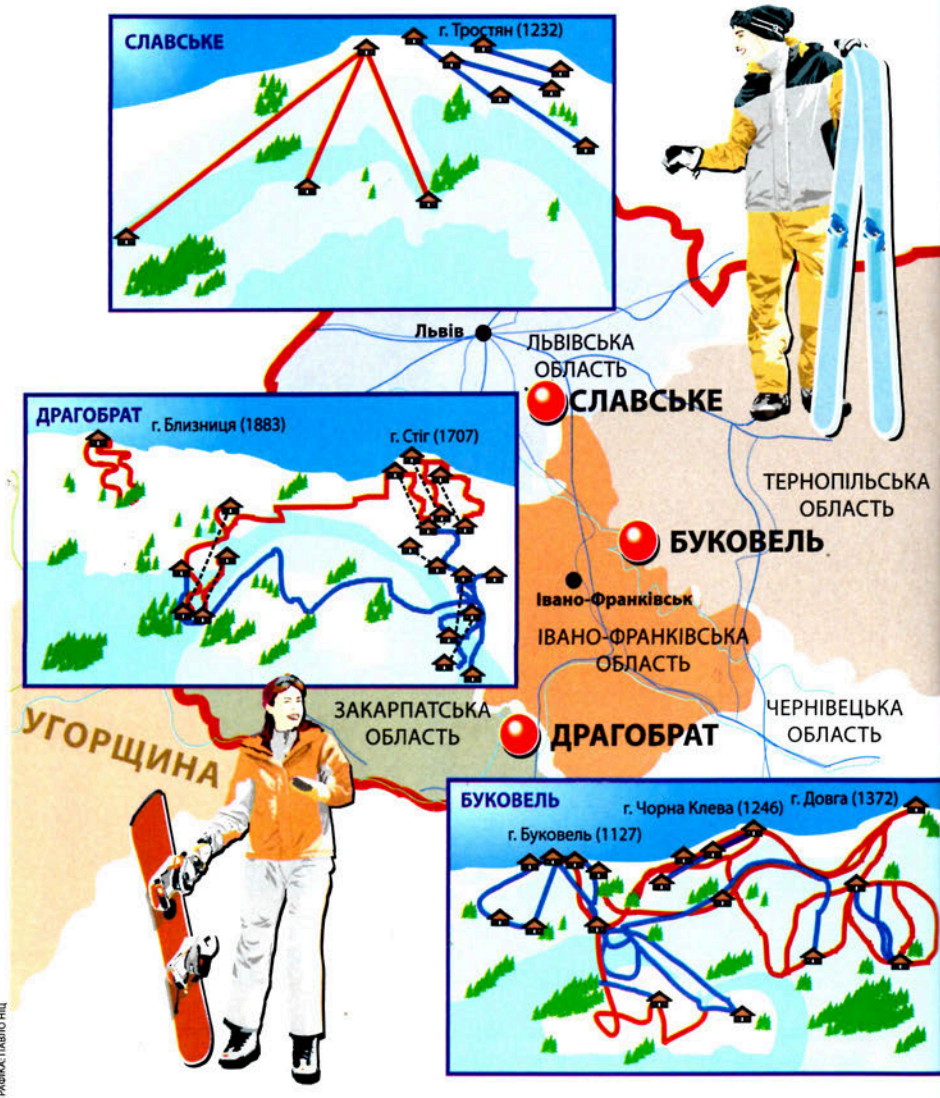
вдяки дорозі, по якій від села до Драгобрата можна дістатися лише трактором або вантажівкою, тут почувашся відірваним від світу. Але спокійно і затишно.

НЕ ЛИЖАМИ ЄДИНИМИ

Окрім звичних курортів, не можна не звернути увагу на інші місця в горах.

Я святкував зиму в Карпатах не один рік. Приїжджав кілька разів за сезон. Але найкращим відпочинком для себе і друзів обрав тихий сезон. Без лиж, сумнівної транспортно-годувальної інфраструктури і туристів. Значно приємнішим для нас стали затишні куточки Карпат у маленьких селах.

Святкували ми щось – чи не День Святого Валентина? – в урочищі Козьмешик неподалік села Лазещина. Це рахівський напрямок. Були у Косові, де співали колядок,

ГРИШКА ПЛАВОНІЦЬ

ДРАГОБРАТОВІ ПОЩАСТИЛО – СНІГ ГАРАНТОВАНО З ЛИСТОПАДА ПО ТРАВЕНЬ

НОТАТКИ ТУРИСТА

Що дегустувати

Карпатська кухня – бануш, грибна юшка з мазурками, ребра прикарпатські, пироги (це такі карпатські вареники, не плутати з однойменною випічкою – прим. авт.), річкова форель. Після цього всього – мінеральна вода «Моршинська», «Трускавецька» або «Нафтуся».

Що придбати на згадку

Всюди у місцях скупчення туристів є сувенірні ятки. Чудовим подарунком близьким або друзям буде коц (ковдра з козячої шерсті), капці з овечою підкладкою, сувенірна карпатська бартка (гуцульський топірець) або навіть дримба – музичний інструмент часів, мабуть, ще Київської Русі.

потім на якомусь непомітному хуторці поблизу села Вишків, що на кордоні Івано-Франківської та Закарпатської областей, біля Торунського перевалу. Хутір усього із трьох хат, туристів там бачили хіба улітку і в бінокль... А краса там вражаюча.

Але найбільш улюблене моє місце – Ворохта. Для святкування Великодня або чийогось дня народження кращого місця не знайти. Господарі, які не перший рік нас приймають, справді раді нас бачити, а ми – їх. Степан завжди до приїзду гостей розпалить п'єц (піч – прим. авт.), його теща зготує смачної гри-

ФОТО: МАКСИМ ГОРПЕНЮК

Славське – курорт для демократично налаштованих поціновувачів фізкультури

ної юшки, його дружина Руслана постелить свіжу постіль із зимовим карпатським ароматом.

Ми привеземо подаруночок дітям, а Степан наступного дня відведе у колибу, де нас нагодують найкращим банушом (карпатським кулішем), справжньою бринзою, напоють чаєм із карпатських трав і

глінтвейном. Потім разом із Степаном підемо до лазні його кума, а дорогою додому насолоджуватимемося зоряним небом.

Не скажу, що у Ворохті дуже багато розваг. Тим не менш, людей під час свят вистачає. У таких умовах тут популярнішим є «санный спорт», адже гір не бракує. ■

**“Буймерівка Сосновий & SPA-Курорт 1936”
запрошує Вас у надзвичайний світ Аюрведи
Тільки на нашому Курорті, купуючи
аюрведичні програми “Антистрес”,
“Антицелюліт” і “Струнка фігура”
та аюрведичну дієту, Ви сплачуєте
за проживання ПОЛОВИНУ вартості!**

www.buymerovka.com.ua

8 800 301 20 10

(безкоштовно зі стаціонарних телефонів)

ГРОШІ З ПОВІТРЯ

ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРОВІТРЯКІВ
ВИКОРИСТОВУЮТЬ АВІАТЕХНОЛОГІЇ

АВТОР: Володимир Репало

Останнє досягнення вітроенергетики — вітряки, діаметр ротора яких перевищує розмах крила літаків-гігантів, навіть нашої «Мрії». Така установка має потужність 1–2 МВт і здатна забезпечувати електроенергією 800 сучасних житлових будинків. Вже з'явилися вітроенергетичні установки (ВЕУ) потужністю до 6 МВт, а цього достатньо для за-

безпечення електроенергією нашого середньостатистичного районного центру. Сильніші генератори стали не важчими або більшими за розмірами та вагою, а «розумнішими», завдяки чому продуктивнішими.

КРАСИВО І ПРИБУТКОВО

Сучасний вітряк — це сталева башта заввишки від 70 до 125 м, на вершині якої встановлені генера-

**ВІТРОУСТАНОВКА ДОРОГА,
АЛЕ ВИТРАТИ НА ЇЇ ПРИДБАННЯ
ОКУПОВУЮТЬСЯ ПРОТЯГОМ
ПЕРШИХ 7-МИ РОКІВ ЕКСПЛУАТАЦІЇ**

ТИМ ЧАСОМ

А вони таки падають

У п'ятницю 22 лютого, не витримавши натиск вітру, впала одна із башт електростанції у Хорнслет (коло Орхуса, Данія). За останні кілька місяців це вже четверта аварія на вітрових електростанціях — подібне трапилося у Шотландії та Англії, на шведському острові Готланд. Жителі, що проживають неподалік, вже почали висловлювати занепокоєння з приводу власної безпеки.

тор і ротор із лопатями з композитних матеріалів. Сьогодні використовують 56-метрові лопаті. Оскільки швидкість і напрямок вітру постійно змінюються, ротор та електрогенератор з редуктором та іншим устаткуванням встановлені на опорі, що забезпечує розворот як у флюгера. Конструкція має бути надлегкою. Не випадково для виготовлення лопатей застосовують авіабудівні технології. Варто зазначити, що український винахідник запатентував ротор і лопаті, які обертаються навіть за дуже слабкого вітру. Свого часу існувала проблема шуму, який створю-

ВІД ВІТРУ ДО СТРУМУ

Конструкція
вітроустановки

БАШТА
Циліндрична
або
гранчаста.
Найвищі
сягають
75–120 м

ОСНОВА (ФУНДАМЕНТ)

Допомагає
втримати
установку
за
сильного
вітру.
Вмикає
прилад
для
обертання
колеса
за
напрямок
вітру

ФОТО: ПАВЛОНИ

вали вітряки. Її вирішено — сучасні ВЕУ видають тільки легкий шум, який чути на відстані лише 350 м.

Генератор виробляє електричний струм, а складна електроніка регулює його подачу в мережу. Вітроустановки працюють в автома-

НАВІГАТОР

ВІТРОКОЛЕСО (РОТОР)

Перетворює енергію вітропотоків на механічну енергію обертання осі турбіни. Частота обертання від 15 до 100 об/хв (зазвичай ВЕУ під'єднані безпосередньо до мережі, тому мають сталу частоту обертання)

МУЛЬТИПЛІКАТОР

Проміжна ланка між колесом та електрогенератором. Збільшує частоту обертання валу та відповідає за узгодження обертів генератора

зельними, сонячними — для безпечного постачання струму.

Усі дані про роботу установки передаються на комп'ютери в центрі керування. Її обслуговують невелика кількість техпрацівників: спостерігають за комп'ютерами і зрідка виїжджають для перевірки роботи або усунення несправностей. Вітроустановка дорога, але витрати на її придбання окуповуються в Європі протягом перших 7-ми ро-

ком із вітроенергетику, в яку інвестовано \$700 млн. Селяни здали свої ділянки в оренду і тепер не думають про те, як вижити. Погода в тих місцях дуже мінлива, але сильні вітри дмуть постійно — і спокійний безвітряний день випадає рідко. Заболочені острови дають 1% електроенергії, яку споживає вся Велика Британія. Поруч із цим джерелом дешевої електроенергії виникла шотландська «си-

В ІСПАНІЇ ПРОЕКТУВАННЯМ ВІТРОУСТАНОВОК ЗАЙМАЮТЬСЯ І НАШІ ІНЖЕНЕРИ, ЯКИМ НЕ ЗНАЙШЛОСЯ РОБОТИ В УКРАЇНІ

ків експлуатації. Розрахунковий термін служби — 25 років, тобто, 18 років власник отримуватиме чистий прибуток. ВЕУ можна змонтувати навіть на сільгоспугіддях.

Це особливо вигідно, якщо країна імпортує енергоносії. Наприклад, на рівнині східніше Берліна зведено 34 потужні вітроенергетичні установки — так званий вітропарк (іноді їх називають вітрофермами). Там же вирощують кукурудзу та ячмінь, випасають корів. Якої-небудь шкоди екології, диким тваринам чи птахам ВЕУ не завдають. Дуже багато вітроустановок з'явилися у прибережних заболочених зонах або на мілководді. Фактично, це території, які не знаходять звичного господарського використання.

ОСТРІВ СКАРБІВ

Європейський лідер із використання вітроенергетики — Данія. 20 ВЕУ, розташованих у передмісті Копенгагена, живлять електроенергією 30 тис. будинків міста. У цій країні їх зазвичай розміщують на скелястих рифах та мілководдях, на відстані до 2 км від берега. Там вітер завжди сильний і постійний, а установки нікому не заважають.

Найвітрянішим місцем в Європі вважають шотландські Зовнішні Гібриди. Північна частина цих островів продувається постійно. Вітер там практично ніколи не затихає. Населення островів жило з розведення овець і ледве зводило кінці з кінцями. Порятунку прийшов ра-

ліконова долина». До речі, в Іспанії проектуванням вітроустановок займаються і наші інженери, яким не знайшлося роботи в Україні. За останні 7 років зростання виробництва вітроенергетичних установок становить 40% щороку, і тенденції до зниження немає. Чим більше випускають ВЕУ, тим вони дешевші. Їх експлуатація стає все ефективнішою.

Нині всі вітроенергоустановки, створені 20 років тому, працюють і приносять прибуток. Чим вища башта, тим краще працює установка, оскільки вітер на висоті сильніший і постійніший, ніж при землі. ■

ЦІКАВО ЗНАТИ

На вітчизняному ґрунті

В Україні вже 2 роки працює ВЕУ Е-112 фірми «Енеркон» потужністю 6000 кВт і висотою до вісі обертання ротора 136 м. Дослідна ВЕУ, завдяки тому, що її підняли на висоту 160 м, почала виробляти на 37% більше електроенергії. Німці і данці пропонували українським компаніям встановлювати ВЕУ висотою до 125 м для промислового використання з перспективою передачі технологій для налагодження спільного виробництва. Але українці поки не бачать вигоди від використання ВЕУ в рівному як стіл південному степу — очевидно газ для нас дійсно задешевий.

тичному режимі, і за ними «наглядає» автоматика. Енергію ВЕУ починає продукувати вже за незначної швидкості вітру — від 4 м/с. Потужність ВЕУ коливається від сотень ват до кількох мегават. Також ВЕУ можна суміщати з електростанціями інших типів — гідро-, ди-

Однією ЛІВОЮ

ВОЛОДИМИР КЛИЧКО В ОБ'ЄДНАВЧОМУ БОЮ ЗДОЛАВ СУЛТАНА ІБРАГІМОВА

АВТОР: Владислав Головахін, спеціально з Нью-Йорка

Ще дало змогу українцеві до своїх поясів чемпіона світу за версією Міжнародної боксерської федерації (IBF) та Міжнародної боксерської організації (IBO) додати титул переможця за версією Всесвітньої боксерської організації (WBO). Останній раз об'єднаний бій такого рангу проходив 1999 року, коли на цей же легендарний ринг у «Медісон Сквер Гарден» виходили Леннокс Льюїс і Евандер Голфілд.

БЕЗ АНШЛАГУ

На арену я дістався за кілька годин до події. Перед входом майорили жовто-блакитні прапори, звучала українська мова. За словами президента фанклубу братів Кличків у США Ярослава Керницького, лише через клуб було зроблено заявки на придбання 1200 квитків. Більшість наших уболівальників — українська діаспора Америки. Найкраще цього вечора розходилися найдешевші квитки вартістю \$100 і найдорожчі — по \$1000.

Перед поєдинком вдалося поговорити з нашими заробітчанами. Михайло прийшов із Філадельфії. У США він живе вже 8 років: «Я працюю тут будівельником. Був на двобої Віталія з Ленноксом і ще бачив 2 поєдинки Володимира. Сьогодні прибули цілою компанією — нас тут восьмеро. Тримаємо кулаки за Володю. Втім, у нас немає жодних сумнівів — переможе Кличко». Натомість росіяни свого боксера не порадували присутністю: в залі поміж десятків українських прапорів було видно лише один триколон. 16-тисячний комплекс не дорахувався принаймні

2 тисяч глядачів, але це найменша прикрийсть.

Неприсмно здивувала відсутність поваги організаторів до боксерів та їхніх шанувальників. На чемпіонських поєдинках такого високого гатунку після виходу суперників на ринг традиційно мають виконувати національні гімни країн, які представляють спортсмени, та виносити національні прапори. Американці вирішили без цього ритуалу обійтися: нема їхніх бійців на мегафайті — нема і церемоній.

Мені вдалося підібратися до Леннокса Льюїса, який коментував двобій для телеканала HBO ще перед початком зустрічі. Останній абсолютний чемпіон у суперважкій вазі спочатку сказав: «Я зайнятий. Давай іншим разом». А вже після бою в короткому коментарі зазначив, що хтось-таки повинен стати його наступником. І з усіх боксерів нині на цю роль найкраще підходить Кличко-молодший.

РОЗУМНИЙ БОКС

Бій розпочався з розвідки: Володимир діяв обережно, розважливо і вкрай прагматично. Ібрагімов також більше захищався, тільки іноді переходячи в атаку. Такий перебіг подій явно не задовольняв очікування публіки. Чим далі, тим частіше лунав гомін невдоволення: сподівалися-бо нокадаунів, нокаутів, емоційних вибухів, а не суто тактичної боротьби, де прораховано і зважено кожен рух.

Та з другого раунду перевага Володимира почала потроху зростати. Українець вдало діяв джебом, наносячи цими ударами відчутної шкоди Султану. Росіянин у відповідь нама-

гався розірвати дистанцію, на якій його весь час тримав значно вищий на зріст суперник, але без особливого успіху. Фактично, протягом бою він так і не спромігся помітно потурбувати нашого боксера. Лише одного разу обидва спортсмени опинилися

ФОТО: REUTERS

НАВІГАТОР

на ринзі. Та й то після проведеного Ібрагімовим борцівського прийому. Володимир свою «зміну» відпрацював чітко й міг завершити бій достроково: в одному з епізодів, наприклад, росіянина від нокадауну врятував гонг.

Після завершення 12-ти раундів усі судді визнали явну перевагу Кличка: 119 – 110, 118 – 112, 117 – 111. Специфіка підрахунку балів у професійному боксі полягає в тому, що коли борець виграв раунд, отримує 10 балів. За програш присуджують на 1 бал менше. У підсумку один суддя віддав українцеві 10 раундів за одного нічийного результату, другий – 10 раундів, третій – 9. Як на мене, останній арбітр виявився аж надто скупим.

«ЛАМАТИ ОБОРОНУ ЗАВЖДИ ВАЖЧЕ»

Прес-конференція після матчу зібрала близько 200 журналістів. Першим із боксерів з'явився Ібрагімов, який відповідав на запитання репортерів англійською. Трохи піз-

ніше підійшов і Кличко: попри гарне володіння англійською та німецькою, він досить швидко заговорив російською. Назвавши сильні сторони свого супротивника, який до цього ще не знав гіркоти поразок, Володимир наголосив на тому, як важко протистояти спортсмену,

**КЛИЧКО СВОЮ «ЗМІНУ»
ВІДПРАЦЮВАВ ЧІТКО Й МІГ
ЗАВЕРШИТИ БІЙ ДОСТРОКОВО.
В ОДНОМУ З ЕПІЗОДІВ РОСІЯНИНА
ВІД НОКДАУНУ ВРЯТУВАВ ГОНГ**

який веде бій «другим номером»: «У кожному раунді Ібрагімов був надзвичайно уважним. Він концентрувався на захисті та контратакувальних діях. Ламати оборону завжди важче. У середині бою я мав більше використовувати свою праву руку. Та мені потрібно було не втратити баланс – Ібрагімов міг використати мої слабкості».

Потім українець заявив, що продовжуватиме вести перемовини про наступний об'єднавчий поєдинок: «Я прагну нових вершин. Хочу зустрітися з кимось із чинних чемпіонів. Домовитися буде нелегко: для цього необхідно провести переговори з командою потенційного су-

перника, телеканалом НВО, з яким у мене підписано контракт, керівниками світових боксерських організацій, які дають свою санкцію. Тут знадобиться своя «боксерська політика». Наступний бій я планую провести на початку літа».

Не менш задоволений позитивним результатом протистояння і Віталій Кличко. Почесний чемпіон світу за версією WBC, зокрема, зазначив, що Ібрагімов становив для молодшого мінімальну загрозу: «Технічно у росіянина не було шансів. Але одна якість Султана мене вразила: він справді вмів тримати удар. Гадаю, для інших боксерів після таких відчутних ударів, які наносив суперникові Володимир, розв'язка настигла б набагато раніше».

Наразі перед Володимиром Кличком відкрито нові горизонти. 8 березня чемпіон світу за версією WBC Олег Маскаєв проведе обов'язковий захист проти тимчасового чемпіона Семюеля Пітера. Звісно, якщо знову нічого не трапиться. Адже цей бій переносили неодноразово: в жовтні 2007 року у зв'язку із травмою росіянина нігерійця оголосили тимчасовим володарем титулу. Не відбулася зустріч і 2 лютого вже 2008-го. І ось нібито названо остаточну дату. Більшість експертів переконані, що в цьому протистоянні переможе молодший за Маскаєва нігерієць. Тоді можна буде говорити про організацію бою з ним. У послужному списку Пітера значиться тільки одна поразка – від Володимира Кличка. У тій зустрічі наприкінці вересня 2005-го українець тричі опинявся у нокадауні. Проте зумів проявити неабиякий характер, пройти всю дистанцію та відсвяткувати перемогу за очками. Так що бій з Пітером може подарувати додаткову інтригу. ■

Свою праву руку Кличко-молодший практично не використовував

З ЧИСТОГО АРКУША

Є ТАКА ПРОФЕСІЯ – КУЛЬТУРОЮ КЕРМУВАТИ

АВТОР: ЮРІЙ РИБАЧУК

«Хороший директор театру вартий доброго міністра. Цій людині необхідні сила душі, довготерпіння каменя, проникливість василіска, передбачення календаря, дбайливість крота, працелюбність бджоли, міцність дуба, кмітливість коника і любов до мистецтва мало не безумна. Ось чому в цілому світі маємо так мало хороших директорів». Ці слова російського письменника і театрального діяча XIX ст. Фьодора Коні читаємо в розлогіму тексті про кафедру організації театральної справи на сайті Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. Івана Карпенка-Карого.

Вони не втратили актуальності – перелічені вимоги, чи як тепер кажуть, компетенції, які повинен мати менеджер (і не тільки театральний), у XXI ст. нітрохи не змінилися. Зазнала метаморфоз хіба його місія: не просто керувати закладом культури, а регулювати процеси, які відбуваються в галузі, впливати на економічний, політичний, соціальний і духовний складники життя суспільства. Саме тому необхідно готувати фахівців у галузі арт-менеджменту для впровадження культурної політики держави. Звичайно, якщо така політика в країні взагалі існує.

НАВЧИТИ «СІРИХ КАРДИНАЛІВ»

У рекомендаціях експертів щодо Національного звіту про культурну політику України, прийнятого Радою Європи минулого року, так і сказано: потрібно виховати нове покоління менеджерів культури, здатних концептуально і практично забезпечити прийняття рішень та стратегічний розвиток культури у майбутньому. А Міністерство культури і туризму України визначило пріоритетним напрямом своєї діяльності 2008 року підтримку розвитку культурних індустрій і національного культурного продукту. Та й культура сьогодні вимушена звертати увагу на дієві ринкові механізми і без державних настанов. За таких умов особливої ваги набуває підготовка фахівців, причетних до виробництва, розповсюдження та промоції національного культурного продукту не менше, ніж, власне, митці.

Ми досі живемо романтичними уявленнями про художників, які своєю творчістю змінюють світ. Натомість сучасний світ керується іншим принципом: хто стане мистецьким лідером, чию оригінальність визнають не лише на рідних теренах, визначають ділові люди. Змовляючись між собою, менеджери, куратори, директори та інші керманічі процесом формують моду. Вони здатні

грамотно створити ажітаж навколо тих осіб, яких вважають «актуальними», і навпаки, цілковито зруйнувати кар'єру інших. Відтак, якщо країна не здатна органічно влитися в систему світового арт-менеджменту й запропонувати в цьому середовищі власне сильне лобі, вона приречена довіку пишатися спортивними досягненнями й тішитися фольклорною спадщиною.

ТРУДНОЩІ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ

На виклик часу чи своєрідне «соціальне замовлення» досить швидко відгукнулися українські громадські організації вищого навчального закладу, де почали відкривати спеціальності, пов'язані з підготовкою «бізнесменів для культури», проводити відповідні тренінги та майстер-класи. Згадати хоча б Національний університет культури і мистецтв із його Інститутом менеджменту і бізнесу, одеський Центр практичного менеджменту культури тощо. Мистецький менеджмент у різноманітних спеціалізаціях (від шоу-бізнесу до міжнародної культурної співпраці) наразі існує й у вигляді окремих курсів у структурі академічних програм, і у формі сертифікатних програм та коротких курсів підвищення кваліфікації.

Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. Івана Карпенка-Карого уже понад 30 років готує фахівців з театрального менеджменту. Відповідна кафедра, створена ще 1975 року, тривалий час була єдиною серед театральних вищих закладів освіти в колишньому СРСР. Вчитися тут було престижно: брали переважно «своїх», тобто дітей з акторських родин, та й подальша посада керівника або адміністратора театру — далеко не найгірше місце, на якому можна влаштуватися у житті.

Проте за детального розгляду картинка виглядає не надто оптимістичною. По-перше, питання легітимності культурного менеджменту як академічної дисципліни залишається невирішеним. Бо «менеджмент» є видом діяльності, підготовка фахівців за яким традиційно асоціюється з бізнесом, а отже, і з тими вищими навчальними закладами, що перебувають у підпорядкуванні Міністерства освіти і науки. Тому в назві «мінкультівських» спеціальностей це слово не може фігурувати. А в університеті ім. Карпенка-Карого взагалі вирішили відмовитися від цієї назви, вважаючи, що «організатор театральної справи» — точніша характеристика фахівців-адміністраторів.

По-друге, досі не вдалося здійснити якісний аналіз навчальних програм, їхньої структури і змісту, специфіки, спрямованості, цільової аудиторії, очікуваних результатів і викладацьких методик. Це пов'язано, зокрема, з тим, що деякі виші вважають за ліпше не афішувати зміст своїх курсів, побоюючись конкуренції. Тому інфраструктура освіти з арт-менеджменту залишається нерозвинутою, програми ізольованими, міжвишівських обмінів практично немає.

По-третє, дається взнаки «людський чинник». У деяких регіональних ВНЗ цей курс буквально нав'язали викладачам, які не мають жодного відношення ані до самого предмета, ані до культури взагалі. І, нарешті, вкрай гострою залишається проблема практики та подальшого працевлаштування тих, хто здобули освіту арт-менеджерів і відповідності їхніх знань європейському рівню. Професійної асоціації українських менеджерів куль- ▶

КОТЛАН АННА ЕРМАКОВА

тури не існує, надання місць для практикантів у театрах, концертних залах, музеях — радше справа приватних зв'язків, а не налагоджена схема.

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Тому спроба започаткувати магістерську програму з арт-менеджменту фактично з чистого аркуша виглядає мало не героїчною. Здійснюється вона в межах проекту «Моделювання навчальних про-

неджменту культури і культурної політики», взяти участь в якому було запрошено практиків галузі, зацікавлених у створенні навчальних програм на основі свого досвіду. По суті, це перша робоча зустріч ініціативної групи, що незабаром має оформитися в юридичну особу з визначеною назвою. Її стратегічна мета — створити нову якісну магістерську освітню програму з арт-менеджменту та культурної політики, зробити її пре-

реалій? Можливі три варіанти. Англосаксонська, що передусім базується на практичному досвіді. Французька, яка ґрунтується майже виключно на теорії — для спеціалістів особливого значення набуває престиж диплома, який видає освітня інституція. Німецька поєднує обидві моделі. Вибір далеко не простий. З одного боку, мистецьке середовище відчуває гостру потребу у менеджерах-практиках, які вміють працювати в суто українських умовах. А з іншого, менеджери культури, які вже встигли набити собі шишок у цій справі, як правило, самовпевнено вважають себе фахівцями екстра-класу, для яких ніякі модулі, тренінги та лекції іноземних гостей не потрібні. Їх би привабило одержання престижної «корочки» — якщо не міжнародного зразка, то хоча б державного — що відкривала б можливість для праці на ринках Заходу.

У цій позірною теоретичній дискусії криється один із ризиків, що постає перед програмою: чи вдасться їй потрапити у «правильну» цільову аудиторію, а відтак стати потрібною й рентабельною. Адже про те, хто саме зараз відчуває найбільшу потребу в тому, щоб ви-

СЬОГОДНІ ПЕРЕДУСІМ ДІЛОВІ ЛЮДИ ВИЗНАЧАЮТЬ, ХТО СТАНЕ МИСТЕЦЬКИМ ЛІДЕРОМ, ЧИЮ ОРИГІНАЛЬНІСТЬ ВИЗНАЮТЬ НЕ ЛИШЕ НА БАТЬКІВЩИНІ

грам з менеджменту культури і культурної політики у нових демократичних країнах. Український кейс», який реалізує Центр розвитку мистецької освіти КНУТКіТ ім. Івана Карпенка-Карого у стратегічному партнерстві з Британською радою в Україні. Нещодавно у Центрі сучасного мистецтва відбувся практичний семінар «Дизайн навчальних програм з ме-

стижною та фінансово рентабельною, зацікавити вищі, аби вони ввели цю програму до своїх навчальних планів.

Уже з теоретичної частини семінару стало зрозумілим, наскільки це завдання нелегке. Ось наприклад, одне з питань, довкола якого відбувалася жвава дискусія: яка модель освіти з арт-менеджменту є прийнятною для наших

Бізнесмен з душею художника

БУТИ АРТ-МЕНЕДЖЕРОМ В УКРАЇНІ ВАЖЧЕ, НІЖ У США

РОЗМОВЛЯЄ ЮРІЙ РИБАЧУК

ДЕННІС РІЧ
керівник Департаменту мистецтв,
індустрії розваг та медіа-
менеджменту Колумбійського
коледжу в Чикаго

У. Т.: Чи є фах арт-менеджера прибутковим?

— Не стану заперечувати очевидне: ця професія дає непогану можливість заробляти на хліб, та не думаю, що хто-небудь обирає її заради самої лише вигоди. На мій погляд, арт-менеджерами стають передусім віддані мистецтву люди. Робота вкрай важка: опікуватися тим, що відбувається на сцені, в музеї, на фестивалі, при цьому думаючи, як заробити гроші, витративши менше часу і вкладених коштів.

У. Т.: Чиї риси та якості мають переважати у такій людині — митця чи бізнесмена?

— Якщо ви не розумієте і не відчуваєте інтелектуально й емоційно,

що саме робить актор театру, що відбувається в душі танцівника, чим живе художник, ви не зможете займатися цією роботою. Позаяк завдання арт-менеджера — забезпечити митцям максимально комфортні умови для творчого процесу. В США кожен арт-менеджер повинен зважати на цю специфіку, що зовсім не знімає з нього відповідальності за грамотну роботу з фінансами. В Україні бути арт-менеджером ще важче, адже доводиться мати справу з представниками влади і громадських інституцій, які не розуміють справжніх потреб культурної галузі.

У. Т.: Чи не є спроби змінити таке ставлення «війною з вітраками»?

тратити 2 роки на вивчення цілого комплексу предметів з культурної політики, фінансового менеджменту, маркетингу, наразі можна лише робити припущення. Спеціальних досліджень попиту на таку освіту ніхто не проводив.

І, нарешті, чи не найголовніше — під дахом якого навчального закладу її розмістити. Державний виш — варіант чудовий, тільки-от навряд чи його, як правило, консервативне керівництво з ентузіазмом візьметься за «пробивання» у Міносвіти ліцензії на підготовку тих самих «менеджерів», яких це Міністерство у галузі культури не визнає. Магістерська програма у межах MBA (магістр бізнес-адміністрування) — теж варіант непоганий, от тільки чи захочуть платити слухачі за доволі специфічні курси, якщо MBA орієнтована на підготовку лідерів «великого бізнесу».

Інакше кажучи, перед ініціативною групою — вирішення дилем, від одного переліку яких може зникнути й ентузіазм, й ініціативність. Але згадаймо ще раз слова Фьодора Коні. Була б любов до справи «мало не безумна», все інше додається. ■

— Люди, які перебувають при владі, завжди чинять спротив змінам. Але спільнота арт-менеджерів має активно обороняти свої інтереси: кожен із них, окрім усього іншого, є ще й виборцем. На мистецькій ниві вже працює чимало людей, які, і це абсолютно реально, здатні переступити через власні амбіції та об'єднатися у блок.

У.Т.: Яка з моделей освіти в галузі менеджменту культури, на ваш погляд, є найприйнятнішою для України?

— Слухаючи дискусію, що відбувалася під час семінару, я дійшов висновку, що ви інтуїтивно прагнете саме німецької моделі, яка передбачає, що фахівець має практичний досвід і хороший диплом. Що ж, це зовсім не погано. Потрібно тільки пильнувати, щоб під час складання програми не надто захопитися практичними питаннями. У сучасних умовах ви просто не можете обійтися без теорії. ■

ПЕРСОНАЛЬНЕ

СЕРГІЙ ЖАДАН
письменник

З журбою радість обнялась

Ось усі говорять: культурна політика, культурна політика. Вона має підняти на ноги книговидавництво, відродити святині, очистити джерела, підлатати оберіги, врятувати Спілку письменників і примирити ветеранів УПА з ветеранами СМЕРШу. На культурну політику покладаються великі сподівання, на неї спрямовані погляди прогресивної громадськості, від неї вимагають навести лад у національній свідомості співгромадян та річних звітах державних театрів. Особливо часто говорять про культурну політику напередодні виборів: представники влади — з гордістю та пошаною, представники опозиції — з тривоюго та ненавистю до представників влади. Іноді представники влади звітують про успіхи в культурній політиці, наводять цифри, демонструють зшиті на зекономлені кошти нові шаровари на учасниках фольклорних колективів, вивозять ці самі фольклорні колективи за кордон, співають разом із ними національний гімн.

Натомість, що ж на місцях? Тут культурна політика підміняється традиційним фінансуванням бюджетних установ і відсутністю будь-якої ініціативи. Оскільки будь-яка ініціатива, виявлена в культурному секторі та спрямована на державні структури, обов'язково завершується фіаско з подальшими звинуваченнями. Українська держава в галузі культурної політики — це слон в посудній лавці: попри бажання забезпечити розвиток культурного життя, всі її спроби включитися в культурну парадигму носять надто незграбний характер і демонструють цілковите нерозуміння того, що відбувається навколо.

У наших міністерствах сидять забагато клерків, аби можна було покласти на них хоча б якусь відповідальність. Така кількість бюрократів годиться хіба що для прориву фронту, проте для культурного прориву вона не надається в силу світоглядних проблем, пов'язаних із відсутністю інтересу до життя, а тому чиновницька активність зводиться до спроб пошити настільки великі шаровари, щоби за ними не видно було відсутності ремонту в бібліотеках. Механізми виживання сучасного мистецтва та культурний менеджмент лякають конторників своєю очевидною, проте незбагненною невідповідністю. Як можна осягнути і зрозуміти те, що не вкладається в річний звіт управління культури? Культурна політика і культура загалом — речі мало сумісні, і поєднати їх не може навіть Джордж Сорос, хоча Джордж Сорос, здавалося б, може все. Тому, боюся, нам і надалі доведеться спостерігати за трагічним неспівпадінням віртуальної культурної політики та реального культурного життя. І чим, питається, небезпечне таке неспівпадіння? Та нічим особливим. Полум'яні роки становлення демократії навчили одному: не все, що декларується, існує насправді, і не все, чим ти реально займаєшся, потрібно декларувати. Мабуть, у цьому й полягає сьогодні вітчизняна культурна політика. Адже українська влада і український народ, вони, мовби з журбою радість, обнялися й міцно тримають одне одного в залізних обіймах, боячись відпустити бодай на мить. Бо народна любов потребує не вірності, а процесу як такого.

Черевички для вина

КОЛИ ЗВИЧАЙНІ ГОРЩИКИ ТА ФІЛІЖАНКИ ТРАНСФОРМУЮТЬСЯ У РЕЧІ-ІГРАШКИ, ЇХНЯ МИСТЕЦЬКА ЦІННІСТЬ ЗНАЧНО ПІДВИЩУЄТЬСЯ

АВТОР: Мар'яна Прут

ФОТО: РІНА РЕВІНА

«ПТАХ», кераміка

На перший погляд вивори київської керамістки Неллі Ісупової схожі на жарт або тривимірні картинки з дитячої книжки. Навіть якщо це зна-

Простіше кажучи, соковито розмацьовані наївними квіточками та смужками незвичайні створіння, зроблені з кераміки. Рука й фантазія авторки впізнавані з першого погляду. І карколомні звірятка, і ан-

йма всім тарілка, що падає під визначення «декоративний посуд». Звісно, на неї можна покласти купу яблук, але ліпше опустити одне наливне — і воно гарантовано покотиться, по колу, відкриваючи яскраві пейзажі іншої, казкової, дійсності.

Найбільшої слави пані Неллі принесла її поліхромна розписна фігуративна й анімалістична декоративна скульптура.

НЕЛЛІ ІСУПОВА
реформатор полив'яної дійсності

тропоморфні глиняні стільці, що «прикидаються» бальними сукнями, і біологічної форми чайники-інопланетяни, і загублені якоюсь альтернативною Попелюшкою черевички — всі вони ніби з паралельного світу. Бо де ви бачили черевичок з людським обличчям?

Водночас художниця своїх веселих «прибульців» пропонує розглядати як цілком придатні для побуту предмети. Зокрема, в картатому полив'яному взутті гарно зберігаються прикраси. А на останній виставці Ісупова презентувала 100 черевичків-келиків, з яких добре п'ється вино або шампанське. Кожен такий «келишок» важить приблизно 300 г. Та хто на це зважає, коли йдеться про високе мистецтво і насолоду від можливості тримати його в руках. ■

FASHION PLANET

Вперше в Україні показ мод у новому форматі

Fashion-Musical
" Прогулка
под
Луной "

5 березня 19:00
Жовтневий палац (МУЖМ)

Білету можна придбати
в театральних касах міста

Показ трьох європейських марок

ММ Jolie Dame

ММ Sotto Voce

ММ Queenz

Інформаційні партнери

CD

Лицарі звуку

Альбом «Паганіні. П'єси. Варіації» прикметний одразу кількома пунктами. Більше 70-ти хвилин запаморочливо віртуозної, а тому вкрай рідко виконуваної музики виявляється справжнім бенкетом італійського кантабіле, втіленим у звучанні двох скрипок. Грають молоді скрипалі гнізда Богодара Которовича Кирило Шарапов і Тарас Яропуд. Про них давно говорять як про майстрів запалювати серця і холоднокровно доводити публіку до шаленства. Попри квітучий вік (кожному з учасників тандему ще далеко до 30-ти) і перші кроки у звукозаписі, їхній дебютний диск засвідчує не по роках управне поєднання студійної концентрації та непідробного концертного натхнення. Цим музикантам властиві феноменальна активність атаки і зібраність звуку. Їхні смички — немов рапіри, артистичний шарм — грація воїна в бою. І водночас вони кардинально різні за стилем: у кожного є власна концепція та виконавські секрети. Що таке в їхній інтерпретації «Відьма», «Кампанелла», «Венеційський карнавал», «Сердечний трепет» — музична містика, цікава головоломка або душевна сповідь — вирішуватимуть слухачі. Можливо, таємниці почнуть розкриватися, наче на долоні, завдяки вишуканому звуковому фундаменту концертмейстера двох друзів, піаністки Світлани Смиковської.

ІВАН ЛЮТИЙ

Паганіні. Пьєси. Варіації. —
Lavina Music, 2007.

КІНО

Третій млинець

«Астерікс на Олімпійських іграх» — один із тих проєктів, на появу якого з нетерпінням чекали і великі, і малі. Останні, як виявилось, марно. Адже в третій частині екранізації коміксу Рене Госінні та Альберто Удерцо переважають жарти все більше для дорослих. І, варто зауважити, не такі уже й смішні. Хвили глядацького незадоволення накочувалися на фільм від початку. Затягнута зав'язка, в якій йдеться про закоханого у грецьку царицю Ірину галла Романтікса, позбавлена будь-якого динамізму, притаманного попереднім частинам, одразу

насторожила уважну публіку. Другий вал роздратування викликала заміна Крістіана Клав'є в ролі Астерікса на Клові Корнійяка. А найбільше здивував фінал, що стилістично нагадує прекрасні у своїй

ВИСТАВКА

Переосмислити війну

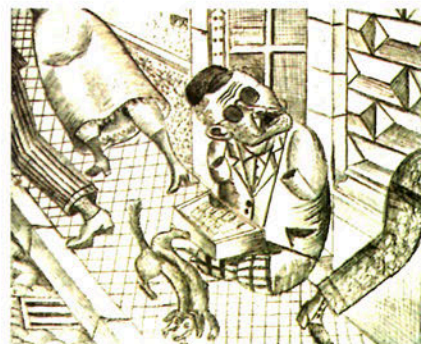
Національний художній музей любить черги до своїх залів. То офорти Гойї виставить, то роботами Пікассо порадує, то із розмаїттям фантазії П'єра-Жанова познайомить. Наразі черга дійшла до німецького експресіонізму в особі одного із найкращих його синів — Отто Дікса. Експозиція, до якої увійшли 86 офортів і літографій, складається з двох розділів: «Критична графіка 1920–1924» і «Війна. 1924». Дебютні твори митця з'явилися під час Першої світової. За 4 страшні роки кулеметник Дікс створив понад 600 замальовок, які згодом трансформувалися в повноцінну графіку. Для його манери характерні гротескне загострення теми й гранична емоційна напрута. Художник, якому вдалося вціліти у кривавій бійні, до баченого ставиться без сентиментальності. Світ Дікса сповнений образами людей, призначених бути хіба що «гарматним м'ясом»: різного ґатунку маргіналами, інвалідами, ветеранами та ін-

шими упослідженими громадянами. «Мене або облають, або ж возвеличать», — сказав якось замолоду митець. За його життя справдилося перше. Але історія все розставила на свої місця.

До 30 березня

Національний художній музей
(Київ, вул. Грушевського, 6)

Анна Шабеко

ГРУДКОЮ

потворності кліпи Верки Сердючки. Тут в калейдоскопі схожих на весільне хоум-відео кадрів можна побачити і Зінаддіна Зідана в єгипетському вбранні й перуці, і Міхаеля Шумахера на колісниці. Втім, змазаний фініш та вінегрет як основна страва в цільну картину так і не склалися. Не допомогли ані другий за величиною за всю історію французького кінематографа величезний бюджет, ні оберемок «зірок» світового масштабу. Єдиний, хто не розчарував, так це Ален Делон у ролі Юлія Цезаря, який зображав фактично самого себе. Згадував «Рокко та його брати», вимагав собі премію «Сезар», постійно повторював «Аве мені!» І був переконливий, як ніхто інший.

У кінотеатрах України **з 21 лютого**

Олександра Коверзнева

ТЕАТР

Євангельські алюзії

Побачити себе очима іншого — найспокусливіший вид вуайеризму. Вистава столичного Молодого театру «Звичайна історія» (режисер Тарас Криворученко) дає нам змогу поглянути на себе очима тварин, точніше — свійської худоби. За п'єсою сучасного драматурга Марії Ладо, киянки, яка наразі живе в Москві, дія відбувається в хліві. Там живуть Свиня, Кінь, Корова, Півень і гостює Собака. В їхній присутності конфліктують представники двох сільських «фамілій»: порядної, тобто заможної та працьовитої, і сім'ї п'янички, яка вже практично «зійшла на пси». Перебіг подій майже шекспірівський: дівчина й хлопець з цих родин кохають один одного і, зрештою, любов перемагає, долаючи перешкоди, створені як злиднями, так і багатством. Але хешпі енду не було б, якби людям не допомагали чотириногі, котрі, за сакральною ієрархією драматурга, є ніким іншим, як ангелами-охоронцями. Вони відчують, говорять, але думають не «по-нашому». Загалом, вистава відображає процес своєрідної смисло-

вої трансгресії: персонажі-люди здаються душевно доволі здичавілими, а тварини — олюднені відданістю, жертівністю, дитинним нерозумінням, що таке «гроші», «аборт» та інші людські «цінності». Грати тварин у театрі і не впасти в тютівський несмак надзвичайно важко. В анімалістичній забаві Молодого театру акторами знайдено правильний тон — трохи самоіронічний, дещо сентиментальний. Ця майже євангельська історія викликає в душі глядача щемливе зворушення, яке, гадаю, і можна назвати людяністю.

Молодий театр
(Київ, вул. Прорізна, 17)

Наталія Шевченко

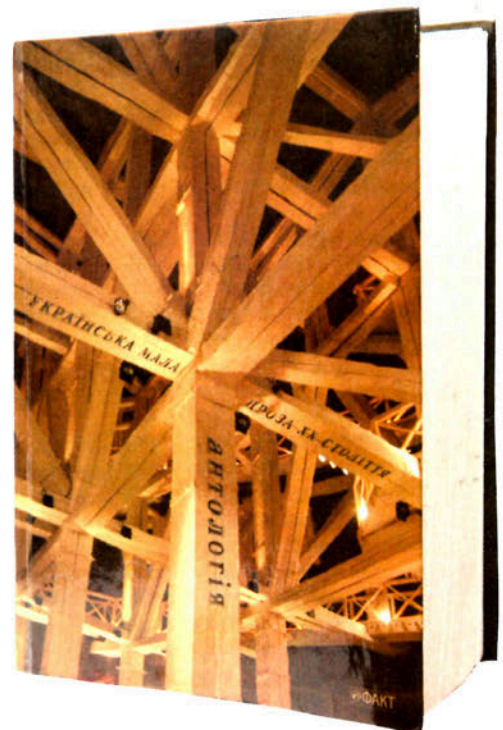
КНИГА

Від Кобилянської до Прохаська

«Українська мала проза ХХ століття» — це 30 авторів, 70 творів і жодного хронологічного пропуску. Принцип, за яким відбувався добір, відверто чесний: до літературного букета потрапили тільки найкращі, хай би і повпреди одіозного соцреалізму. Хоча останніх небагато. У тім і гнучкість антології — вона не захищає укладачів від суб'єктивізму, проте відкриває широке поле для маневрів. Наприклад, коли стяг модернізму випадає з рук «підсовецьких» письменників, яких влада долучила до сонму розстріляних мучеників, його в 1940-х підхоплюють МУРівці — В. Домонтович, Ігор Костецький, Юрій Косач. А там уже рукою подати до магії письма наших «шістдесятників», які з усіх сил чинили опір нав'язаній «магістральній» стилістиці, шукаючи точних деталей, влучних метафор і сучасних засобів вираження тих тем, які справді їх хвилювали. Лінія спадкоємності тут тягнеться від хрестоматійного *Valse mélancolique*

Ольги Кобилянської через імпресіонізм Михайла Коцюбинського, експресіонізм Василя Стефаника, символізм Михайла Яцкова, до експериментів зі словом Григорія Косинки, Миколи Хвильового, Валер'яна Підмогильного. Продовжується згадуваними учасниками «Українського Мистецького Руху», триває від Василя Симоненка, Григора Тютюнника, Валерія Шевчука аж до Юрія Андруховича, Оксани Забужко й Тараса Прохаська. Кожен із розділів починається передмовою. Напрочуд приємно, що обійшлося без «народився — вчився — помер». У лаконічних текстах йдеться переважно про особливості творчого почерку, за необхідності додаються найважливіші автобіографічні подробиці. Розумному достатньо. А більше скажуть за себе самі письменники.

Вікторія Поліненко

Українська мала проза ХХ століття. — К.: Факт, 2008.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

КІНО

ДЖАЗ

ПРОЕКТ

СМІХ І ДЖАЗ

ТИЖДЕНЬ презентує художньо-музичну акцію. За образотворчу частину відповідатимуть провідні українські карикатуристи. Найкращі зразки жанру будуть представлені роботами Володимира Казаневського, Василя Вознюка, Ігоря Лук'янченка, Марини Туровської, Дмитра Скаженника та інших. Аби до актуальної проблематики суспільного значення доторкнулися якомога більше глядачів, виставка проходить «Під відкритим небом». Музичний складник проекту забезпечить Ігор Закус зі своїм гуртом Z-Band. О 14:00 джазмени проведуть майстер-клас у Львівському музичному училищі, а ввечері в Театрі для дітей та юнацтва презентують нову концертну програму.

29 лютого

Львівське державне музичне училище ім. Станіслава Людкевича (Львів, пл. Шашкевича, 5)

29 лютого

Перший Український театр для дітей та юнацтва (Львів, вул. Академіка Гнатюка, 11)

29 лютого – 7 березня

(Львів, центр міста)

МАСЛЯНА

Останній тиждень перед Великим постом має кілька назв: Пущення, Загальниця, Колодій, а найбільше він відомий як Масляна. За походженням це язичницьке свято, пов'язане із проходами зими. Фестиваль «Етнозима» запрошує познайомитися з буковинськими традиціями, долучитися до масових гулянь, ритуального спалення «Мороза» та частування млинцями.

29 лютого – 2 березня
с. Мигове Вижницького району Чернівецької області

ПАСТОРАЛЬ

ТРАГІКОМЕДІЯ Жителька Внутрішньої Монголії Туя живе на пасовиську. Вона тяжко працює для того, аби прогодувати двох дітей та чоловіка-інваліда. Та попри труднощі, не хоче переселитися до передмістя за програмою уряду, який змушує місцевих скотарів перетворитися на звичайних селян. Туя не хоче кидати рідні місця, але виживати у цих суворих умовах стає дедалі важче, тому вона вирішує вийти заміж вдруге. Її обранець повинен бути привабливим, багатим і розумним, а головне – він має визнати дітей своєї дружини і взяти до себе її хворого першого чоловіка Батара. Саме останній пункт змушує претендентів на руку та серце красуні відмовлятися від майбутнього щастя. До речі, практично всі чоловічі ролі у стрічці виконують справжні пастухи та вершники. Китайська трагікомедія «Весілля Туї» встигла завоювати «Золотого ведмедя» і приз Екуменічного журі Берлінського кінофестивалю та «Silver Hugo» Чиказького МКФ. У кінотеатрах України

3 28 лютого

ПО КОМУ ДЗВІН

Рімейк японського фільму жахів режисера Такаші Мііке може зацікавити хіба що найбільших фанатів жанру, адже нічого нового побачити не вдасться. Моторошні рингтони самі по собі вже мало кого лякають, а драматургічне наповнення стрічки «Один пропущений дзвінок» залишає бажати кращого. Втім, прокатники про застереження «дітям до 18» про всяк випадок подбали.

У кінотеатрах України
3 28 лютого

ФАХОВИЙ ЗВІТ

КОНЦЕРТ Корінний киянин Олександр Саратський у себе вдома залишається фігурою вкрай екзотичною. За 25 років у джазовому мистецтві піаніст, композитор, клавішник ансамблів «Товтри» і «Каскад», сурмач військового духового оркестру встиг перепробувати свій талант у всіх можливих амплуа і жанрах. Здається, не грає він зараз тільки на скрипці. Проте пишається співпрацею у власному ансамблі «Два плюс» із трьома суперовими саксофоністами: Ігорем Рудим, Дмитром Бобиним та Олександром Рукмоїніковим. Саратського люблять за щорічні джазові «звіти», які автор організовує на головній академічній сцені столиці. Колись він там презентував свій Концерт для фортепіано з оркестром. Наразі – обробки українських, російських, грузинських та єврейських пісень. Звісно, джазові. Звісно, у супроводі Національного ансамблю солістів «Київська камерата».

4 березня

Національна філармонія України (Київ, Володимирський узвіз, 2)

ДЛЯ ДЯДІ ЖЕНІ

Фестиваль пам'яті Євгена Дергунова своїм витривалістю завдячує ентузіастам Школи джазового мистецтва. Автор понад 2000 аранжувань, диригент перших професійних українських джазових оркестрів, натхненник відкриття естрадно-джазового відділення в Київському музичному училищі, він виховав не одне покоління вдячних джазменів.

4 березня

Національна музична академія України (Київ, вул. Городецького, 1-3/11)

МОДУ – В МАСИ

ПОДІУМ Українська дизайнерка Голда Виноградська давно переймається проблемою доступності модних витворів для широких мас. У одному зі своїх інтерв'ю вона зазначила, що готова навіть піти на збитки, аби тільки забезпечити жінкам можливість купувати речі з її колекцій за прийнятними для них цінами. Тому слоган показу мод «Прогулянка під місяцем» звучить так: «Мода – не привілей обраних». Тут будуть представлені роботи майстрині для українсько-французької торгової марки жіночого одягу Jolie Dame та бельгійської марки прикрас Queens, а також дизайнерки Наталії Коренсевої для голландської марки сумок та аксесуарів Sotto Voce. Показ відбуватиметься у вигляді мюзиклу, який стане своєрідним подарунком для тих, хто святкують 8 Березня. І водночас це презентація міжнародного проекту Fashion Planet – організації, яка об'єднує торгові марки в індустрії моди.

5 березня

МЦКІМ «Жовтневий» (Київ, вул. Інститутська, 1)

НЕ ЗАМЕРЗНІТЬ

Концептуальний проект contemporary art «Холод» збирає подвижників українського мистецтва. Під час акції тут можна поспілкуватися зі співаком і директором «Я Галереї» Павлом Гудімовим, керівником європейського фестивалю перформансного мистецтва «ЕРАФ» Вальдемаром Татарчуком, художниками Василем Бажаєм, Сергієм Петлюком, Олесем Дзиндрою.

1 березня

Музейна площа (Львів, біля Домініканського собору)

ТЕАТР

КЛАСИКА

ВИСТАВКА

МОВНІ ВПРАВИ

ГАСТРОЛІ Назви вистав харківського «Театру 19» завжди інтригують. Наприклад, «ЧМО» не варто сприймати однозначно, оскільки афіша театру дає кілька визначень цієї, на перший погляд, «лайвивої» абрєвіатури. Однак змістове наповнення п'єси показує, що в цьому красномовному скороченні йдеться передусім про моральні питання. Місце дії — армія з усіма її «побічними» проявами, де останній «чмом» може виявитися зовсім не сподівана особа. Натомість «Любофь» ніби вказує на романтичне наповнення сценічного дійства. Але і тут все не просто. Любов у зображенні харків'ян вийшла комедійна, абсурдна і претензійна. Таке собі егоїстичне кохання з клоунськими придишками. Додайте режисуру Ігоря Ладенка, музичний супровід з пісень ексвокаліста «5'Nizza» Сергія Бабкіна, задіяного актором в обох постановках, і специфічну сценографію Катерини Колесніченко — і катарсис гарантовано.

5 – 6 березня

Київський театр юного глядача (Київ, вул. Липська, 15/17)

«МУТАЦІЯ»

«Людина-театр» Михайло Мельник протягом 10-ти років намагався знайти сценічну форму для фантастичного оповідання Достоевського «Сон смішної людини». У цій моновиставі актор і режисер, акцентуючи на суголосі тексту нашому сьогоденню, розповідає трагічно-містичну історію про жалюгідну «людинку», яка примудряється навіть у власному сні спалювати райське буття.

1 – 2 березня

Театр «Крик» (Дніпропетровськ, вул. Лібкнехта, 1)

ГЛІЄР НАЗАВЖДИ

ЮВІЛЕЙ У Київського музичного училища імені Рейнгольда Глієра відсвяткувати свій ювілей на широкому нозі є всі підстави. Адаже за 140 років існування саме цьому навчальному закладу судилося сформувати виконавську, композиторську та педагогічну еліти України. В його стінах стартували музичні кар'єри піаніста Володимира Горовиця, композитора Левка Ревуцького, хорового диригента Павла Муравського. Урочистий концерт надасть щасливу можливість долучитися до мистецтва знаменитих випускників. Виступатимуть сопрано Вікторія Лук'янець та Валентина Антонюк, хорова капела хлопчиків «Дзвіночок» під управлінням зірки ManSound Рубена Толмачова, жіночий хор Галини Горбатенко, бандурист Роман Гриньків та валторніст Василь Пилипчак. Одного погляду на цей далеко не повний список достатньо, аби зрозуміти, чому для віншування обрали не рідні пенати, а зал Національної опери.

1 березня

Національна опера України (Київ, вул. Володимирська, 50)

СХІДНІ МОТИВИ

Відтоді, як композитор Володимир Рунчак став головним запрошеним диригентом Бакинської філармонії, музична культура Азербайджану наближається до українського слухача. Наразі святкуватимемо 90-річчя гурту академічної музики Сходу Кари Караєва. Проект «Музичний дарунок» представляє твори сучасних азербайджанських і українських авторів.

3 березня

Національна філармонія України (Київ, Володимирський узвіз, 2)

БУДЬМО!

ЖИВОПИС Київська художниця Леся Хоменко свого часу була однією з найактивніших учасниць мистецької групи «Р.Е.П.», але в останні роки зосередилася на персональній творчості. Головна тема її робіт минулих років — «маленькі гіганти». Огородні жінки на пляжі, робітничі та трудівничі дачних ділянок стали справжньою візитівкою молодої мисткині. На новому виражі творчості Хоменко зрадила своїх улюблених почвар, але далеко від генеральної лінії не відійшла. Виставка «За добро і зло!» (тост, який вигадала ще одна Р.Е.П.'івка Жанна Кадирова) — це зображення новорічних ялинок, гірлянд та різної мішури, а також портретів у стилі «Їх розшукує міліція». Всі образи стандартизовано: за фотороботом навряд чи можна буде впізнати справжню людину, так само, як і будь-яка нова ялинка ніколи не стане справді оригінальним предметом.

До 18 березня

Галерея «Ательє Карась» (Київ, Андріївський узвіз, 22а)

«ФОТОГРАФІКА»

Фото — наймобільніший спосіб передачі плинності життя. Тому тематика «дослідження» митців надзвичайно розмаїта: людські емоції, урбаністичні й сільські краєвиди, земля і праця, народження та смерть. Свої світліни продемонструють, зокрема, ізраїльтянин Давид Дектор, американець Стів МакКарі та Любіца Данілович із Франції.

До 16 березня

Музей «Літературне Придніпров'я» (Дніпропетровськ, пр-т Маркса, 64)

КАЛЕНДАР ТИЖНЯ

ДОКУМЕНТ СПРОТИВУ

Польське неігрове кіно після 1989 року — «Почуйте мій крик» Мацея Дригаса, «Таємні півки» Пьотра Моравського, «Арізона» Еви Боженьської, «Я — злий» Гжегожа Пачека, «На іншому боці» Віти Желаквичуте, «Людина, якої немає» Маріуша Малеца, «Музичне під'їлля» Мирослава Дембінського.

29 лютого – 2 березня.

КМЦ НАУКМА (Київ, вул. Іллінська, 9, зала «Підвал»)

WACKEN ROAD SHOW

Гастрольна програма європейського фестивалю важкого металу Wacken Open Air за участі Over Kill, Enslaved, Trastania, Samael.

29 лютого. ЦКМ НАУ (Київ,

пр-т Космонавта Комарова, 1)

ЗЕМФІРА

Концерт на підтримку нового альбому «Спасібо».

5 березня. Палац спорту (Київ, пл. Спортивна, 1)

«ГАЙДАМАКИ»

Концерт-презентація нового європейського диску «Кобзар».

7 березня. МЦКІМ «Жовтневий» (Київ, вул. Інститутська, 1)

WORLD DJ DAY

Фестиваль у формі спарингу українських і російських діджеїв.

7 березня. Міжнародний виставковий центр (Київ, Броварський пр-т, 15)

КЕЙКО МАТСУІ

Тур японської піаністки у супроводі симфонічного оркестру з програмою MOYO.

7 березня. Концерт-хол «Колізей» (Луганськ, вул. Відродження, 116)

8 березня. Обласна філармонія (Одеса, вул. Буніна, 15)

9 березня. Національний палац «Україна» (Київ, вул. В. Васильківська, 103)

11 березня. Театр опери і балету (Донецьк, вул. Артема, 82)

12 березня. Обласна філармонія (Львів, вул. Чайковського, 7)

ФЕСТИВАЛЬ «ПРОРОК»

Гурти «Монгол Шуудан», «Тінь Сонця», «Інкунабула», Sunrise, Simple Pimple, «Зворотна тяга».

9 березня. Клуб «Бінго» (Київ, пр-т Перемоги, 112)

«ІЗА»

Чорно-білий фотопроєкт Анни Войтенко у стилі жорсткого реалізму.

До 16 березня. «Я Галерея» (Київ, вул. Волоська, 55/57)

ПРАЦЮВАТИ, ЩОБ ЖИТИ

Після двох років роботи у щоденній газеті, тут, у **Тижні**, я знову відчула смак життя. І не тільки тому, що у мене зараз два вихідні дні, а не один, і я можу більше часу приділяти дітям. І не тому, що я можу зустрічатися із друзями, яких не бачила кілька років. А в першу чергу тому, що я маю час не гарячково, а **ЗВАЖЕНО** думати. А ще — читати книжки. Саме останній обставині більш за все заздрають мої колишні колеги по щоденці. Власне, зараз я працюю, щоб жити, а не живу, щоб працювати. ■

**НАТАЛІЯ
ВАСЮТИН****ВАСИЛЬ
ВАСЮТИН**

ПРО КОТІВ І ЛЮДЕЙ Нещо давно у мене вдома з'явився кіт. Рудого бурлаку попросили пригріти сусіди після того, як помер його старий хазяїн. Не звикнувши одразу до нової оселі, Рудик повіявся на вулицю, де одразу встряг у бійку з одноплемінниками. Додому його вдалося загнати аж надвечір. Він саме затис під батареєю на сходовому майданчику суперника — чорно-білого «сибіряка». Інший, чорний пухнастик, у цей час стояв «на шухері» біля під'їзду. Моє втручання не дозволило завершити бійку. Яким було моє здивування, коли, виходячи зранку, побачив навпроти дверей квартири учорашніх знайомих, які зустріли мене дружнім сичанням. Вони чатували на ворога, прагнучи завершити суперечку. Вам це нічого не нагадує? ■

НЕ ХОДІТЬ У ДЕПУТАТИ Співачка Руслана, яку свого часу лихим вітром занесло до Верховної Ради, нарешті підвела ризику під своєю політичною кар'єрою. Зізналася — в українському Парламенті вона ледь не zdeградувала. Я не фанат Руслани, але така відвертість тішить: хоч хтось таки розповів, як насправді депутатський значок впливає на більшість народних обранців. Вочевидь, аби зовсім не очманіти, депутати й вдаються до «інтерактивних ігор» на кшталт блокування роботи Парламенту різнокольоровими надувними кульками. Щоправда, користь від цієї колективної психотерапії сумнівна: скільки кульок не надимай, а розуму від цього не прибуде. ■

**АНТОНІНА
ЦИМБАЛЮК****ОЛЕНА
ЧЕКАН**

ВІВАТ! Заправляли автівку, і раптом із темряви щось викотилося. Спершу подумала, що це малюк у шубці, а потім усвідомила, що це чорна кудлата собачка. Вона, як циркова, бігла на передніх лапках, з тією тільки різницею, що задні лапки, як вервечки, звисали від тулуба, мабуть, колись збила машина. Бігла весело, привітно махала хвостиком, навіть тьвкнула на мене. Потім трохи полежала і, відштовхнувшись животином від землі, знову побігла у своїх справах. Якби я була сама, вирішила б, що то мара, але є свідок. Як вона вижила серед собак, як — серед людей, що набагато страшніше, де живе, чим харчується — все це крутилося у мене в голові, а ще — якась пафосна дурня про мужність, силу волі, жагу життя. Я шукаю її, а поки що — віват, песику! ■

МІКС ЯК ГРИМАСА ЕПОХИ Зверніть увагу — останнім часом ми почали постійно все змішувати. Усілякі суміші стали вважатися ознакою хорошого тону. Раніше між поняттями та речами були проведені чіткі кордони — тепер їх наполегливо знищують. І змішують, змішують, змішують... Горілку або пиво тепер прийнято пити з усілякими добавками або робити з них коктейлі. Носити якийсь певний колір одягу вважається анахронізмом. Ідеалом людини є щось середнє між чоловіком і жінкою — уні-, метро- або навіть транс-сексуал. Зрештою, тепер прийнято вважати, що між добром і злом різниці немає — у світі панує сирій колір. Може, воно й справді так — поєднування несподіваного приводить до влади сірості. ■

**БОГДАН
БУТКЕВИЧ****АНДРІЙ
ЛАВРИК**

ПАНАЄХАЛИ ТУТ! «Мер усіх киян», корінний харків'янин, Леонід Черновецький продовжує наступ на «прієзжих». Леонід Михайлович не приховує своєї мети: за право жити і працювати в очолюваному ним місті без штампа одного зі столичних паспортних столів потрібно платити. Мовою оригіналу: «Это все равно, что сидеть на какой-то горке из золота и ничего оттуда не брать для киевлян». Минулого року свою ініціативу він аргументував тим, що гості столиці, буцімто коштом справжніх киян, користуються каналізацією, тобто, пардон за натуралізм, пісяють і какають «на шару». Сьогодні його бентежить те, що податки, які сплачують «гастарбайтери», потрапляють не у підконтрольний Черновецькому бюджет, а у якусь Хацапетівку. До чого це я? Просто тема цього **Тижня** — наркотики. ■

ТЕЛЕКАНАЛ НОВИН

Коли ти хочеш знати

24

Сьогодні мало знати більше,
сьогодні треба знати все!

УКРАЇНА
РЕГІОНАЛИ ЗНОВУ "З'ЯСОВАЛИ"
СТОСУНКИ З БЮТІВЦЯМИ
КИЇВ

УКРАЇНА
ЧАСТКА ГРИВНЕВИХ ІПОТЕЧНИХ КРЕДИТІВ
КОМУНАЛЬНЕ ВЛАСНИЦТВО 5%
ІПОТЕКА
КИЇВ

США
УПРІВ ВАНКОВОЮ
НАЦІОНАЛЬНА NASDAQ З РИНСЕ DUBAI
БЕЗПЕКА АРХІВ

ЄВРОСОЮЗ
ШЕНГЕНСЬКА ЗОНА
СВЯТОПЕТЕРБУРГ
СВЯТОПЕТЕРБУРГ

ІСПАНІЯ
ЗУСИЛИЛИ "HONDA" СКОМЕНТОВАНИ
НА СЕЗОНІ 2008-ГО РОКУ
ФОРМУЛА-1
АРХІВ

РАЙАН РІТЧЕД
ФЕСТИВАЛЬ WIRED NEXTFEST
КОМПАНІЯ AIRSCOOPER CORPORATION

ПАКІСТАН
in Shanghai
КІТАЙ
ПЕРІС ХІЛТОН "ЗАСВІТИЛАСЯ"
НА MTV STYLE AWARDS
ШОУ MTV
ШАНХАЙ

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ
ЕМІ БІНКАСКО, НАЙКРАЩА
ВИКОНАВЦІВ РІВ
MUSIC AWARDS
ЛОНДОН

10 080 хвилин мовлення щотижня дозволили телеканалу новин «24» стати зручним цілодобовим джерелом інформації

764 новинних сюжети за добу дають повну інформаційну картину дня на одному телеканалі

105 пізнавальних програм за добу дозволяють глядачеві отримати більше, ніж просто новини

65 журналістів-професіоналів стежать за тим, аби жодна новина не пройшла повз вашу увагу

24 корпункти по Україні та за її межами щоденно збирають для вас найважливішу інформацію

8,23 млн. глядачів вже дивляться нас в кабельних мережах, в ефірі та з супутника

Новий унікальний
український проект

МЕРЕЖА КНИГАРЕНЬ

К Н И Г А Р Н Я

Купуйте в інтернет-магазині за адресою:
www.book-ye.com

Нова сучасна книгарня в історичному центрі Києва,
поруч зі станцією метро «Золоті ворота», вул. Лисенка, 3
тел: (044) 228-05-66
office@book-ye.com